

ΚΑΤΤΕ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΑΣΣΥΚΗ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΕΠΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ
ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΚΑΡΟΥΣΙΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΗ

ΚΕΚΟΥΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΕΠΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΖΑΓΟΥΡΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

903

ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΗ

360 36

104 104

104 104

104 104

104 104

104 104

104 104

104 104

104 104

104 104

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ίστορική Άνασκόπηση

Είσαγωγή

Όργανόγραμμα 192

Κεφάλαιο I

Οίκογενειακή Εύημερία καί Κοινωνική "Άμυνα

Νομοθεσία

Προγράμματα:

A- Πρόληψη καί Προστασία

1) Νομοθεσία

2) Διοικητικές διατάξεις καί αποφάσεις

3) Διαδικασία

4) Προστασία του Παιδιού στα ιδρύματα

B1- Δημερεύουσα Φροντίδα

Κρατικοί-ίδιωτικοί-Παιδοκομικοί-βρεφοκομικοί σταθμοί

"Έλεγχος καί έγγραφη τῶν σταθμῶν καί τῶν κατ' οἶκον
παιδοκόμων

B2- Υιοθεσία

1) Είσαγωγή

2) Διαδικασία

Γ- Κοινωνική "Άμυνα

1) Είσαγωγή

2) Εύθύνη καί δικαιοδοσία του Τμήματος

3) Νομοθεσία-κανονισμοί

4) Τομεῖς

5) Διαδικασία

Δ- Υπηρεσίες σέ άλλα Υπουργεία

- 1) Υπουργεία πού Έχουν άποσπασθεϊ ΚΑ
- 2) Υπουργεία πού δέν Έχουν άποσπασθεϊ ΚΑ

Κεφάλαιο ΙΙ

Δημόσιο βοήθημα καί συναφεϊς ύπηρεσίες

Νομοθεσία

Προγράμματα:

Α- Δημόσιο Βοήθημα (ΔΒ)

- 1) Παροχές
- 2) Διαδικασία

Β- Υπηρεσίες σέ ηλικιωμένους καί άναπήρους

- 1) Μορφές φροντίδας καί περίθαλψης τών ηλικιωμένων καί άναπήρων
- 2) Κρατικές καί ιδιωτικές στέγες
- 3) Διαδικασία είσοδοχῆς άτομου σέ στέγη

Γ- Πιστοποίηση άπορίας

- 1) Είσαγωγή
- 2) Διαδικασία

Κεφάλαιο ΙΙΙ

Κοινωνική Έργασία

Είσαγωγή

Α- Κοινότητες

- 1) Άστική κοινότης
- 2) Κωμόπολις-Προάστειο
- 3) Μικρή κοινότης
- 4) Νέα Κοινότης

- A1- Συμβούλιο Κοινοτικής Εύημερίας Σ.Κ.Ε
 A2- Επαρχιακό Συμβούλιο Εύημερίας Ε.Σ.Ε
 A3- Παγκύπριο Συμβούλιο Εύημερίας Π.Σ.Ε
 A4- Κοινοτικό Κέντρο Εύημερίας Κ.Κ.Ε
 A5- Σχέδιο Κρατικών Παροχών
 Β- Πρόγραμμα Υπηρεσιών Νεολαίας

- 1) Είσαγωγή
- 2) Πολιτική και επιδιώξεις
- 3) Αρχές και μέθοδοι
- 4) Κέντρα Νεότητας (ΚΝ)
- 5) Επαρχιακές επιτροπές Κ.Ν
- 6) Παγκύπρια συντονιστική επιτροπή Κ.Ν
- 7) Καταστατικός χάρτης του ΚΝ Κύπρου

Κεφάλαιο IV

Προσωπικό και Έρευνα

Κεφάλαιο V

Ίδρύματα

- Α. Παιδική Στέγη
- Β. Έφηβικός Ξενώνας
- Γ. Στέγη Νεανίδων
- Δ. Αναμορφωτική Σχολή-Λάμπουσα
- Ε. Φυλακές- Έγκληματικότητα
- Στ. Ψυχιατρείο-ψυχιατρικά άσθενεία
- Ζ. Νοσοκομείο
- Η. Γηροκομείο-Στέγες Υπερηλίκων
- Θ. Άρλοδαφνούσα
- Ι. Στέγη "Νέα Έλεοῦσα"

Κεφάλαιο VI

Υπηρεσίες Μεριμνας και Αποκατάστασης Έκτοπιθθέντων

Επίλογος

Βιβλιογραφία

Πίνακες

Γιὰ πολλά χρόνια ἡ σφικτοδεμένη Κυπριακὴ οἰκογένεια καὶ ἡ μικρὴ καὶ συμπαγῆς κοινότητα λειτουργοῦσε μὲ τρόπο πού εἶτε κρατοῦσε στοὺς κόλπους τοὺς τὰ προβλήματα τῶν μελῶν τοὺς τοὺς εἶτε χωρὶς νὰ ἀπευθύνεται στό κράτος γιὰ παρέμβαση.

Μέ τῆ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη καὶ τὰ ἐπακόλουθα τῆς-ἀστικοποιή-
ση, διάσπαση τῆς διευρυμένης οἰκογένειας, καταναλωτισμός,
κοινωνικὴ ἀλλοτρίωση, ἀπρόσωπη σχέση καὶ "ἄλλα φαινόμενα
πού γνώρισαν κι' ἀντιμετωπίζουν ὅλες οἱ βιομηχανοποιημένες
κοινωνίες, τό σκηνικὸ ἀλλάζει. Ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ κοινότη-
τα τόσο γιὰ λόγους οἰκονομικῆς φύσης (αὔξηση τῆς γυναίκας)
μητέρας στή βιομηχανικὴ παραγωγή, νέες στεγαστικὲς συνθήκες,
κίνηση ἀγροτῶν στίς πόλεις καὶ προλεταριοποίηση τοὺς ἀστι-
κοποίηση) ὅσο καὶ λόγω ἀλλαγῆς στίς ἀξίες καὶ ἐπιδιώξεις
τοῦ ἀτόμου (καταναλωτισμός, ἀτομικισμός) τείνουν νὰ χάσουν
τόν παραδοσιακό τοὺς ρόλο σάν συντελεστές κοινωνικοποίησης,
ἐλέγχου τῶν μελῶν τοὺς καὶ λύσης τῶν προβλημάτων τοὺς (ἴδι-
αίτερα ὅσον ἀφορᾷ τῆ φροντίδα τῶν ἀδυνάτων μελῶν, ὅπως ἡλι-
κιωμένων, ἀναπήρων, διανοητικὰ καθυστερημένων κ.λ.π).

Ἐπιπρόσθετα ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστημονικὴ καὶ κοινωνικὴ πρό-
δος πού ἔρχεται μαζί μέ τῆ βιομηχανικὴ, τεχνολογικὴ ἀνά-
πτυξη ἀλλάζει ἀπὸ τῆ μιά τὰ παραδεκτὰ ἐπίπεδα φροντίδας
ἀπαυξάνει τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τό κράτος καὶ μετα-
βιβάζει σ' αὐτό ἓνα μεγάλο μέρος τῆς εὐθύνης γιὰ προσφορά
ὑπηρεσιῶν κοινωνικῆς πρόνοιας.

"Ἐτσι τό 1945, ἐνῶ ἡ Κύπρος βρισκότανε κάτω ἀπὸ τὴν Ἀγγλι-
κὴ κυριαρχία, μπαίνουν οἱ βάσεις γιὰ ἓνα "Κράτος Εὐημερία"
Ἀρχίζει ἡ ὀργανωμένη Κοινωνικὴ Ἔργασία μέ τὴν Κηδεμονία
Ἀνηλίκων παραβατῶν. Σταδιακὰ συμπεριελήφθει ἡ Κηδεμονία

Ἑλλητικῶν, ἡ πρόβλεψη ψυχοπαθῶν οἱ ὑπηρεσίες πρὸς τὸ παιδί καὶ τὴν οἰκογένεια.

Τὸ 1960 μὲ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἀνεξαρτησίας της καὶ τὴν ἀνακήρυξή της ὡς Δημοκρατίας ἡ Κύπρος ἔχει εἶδη γερά θεμέλια γιὰ τὴν λειτουργία Κρατικῶν, Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας στὰ μοντέρνα δυτικὰ πρότυπα. Ἔτσι παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυπριακὴ κοινωνία μεταξύ 1960 καὶ 1973 γνώρισε μεγάλες οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀλλαγές ὑπῆρχαν ὅλες οἱ προϋποθέσεις γιὰ κανονικὴ ἀντιμετώπισή τους καὶ ταυτόχρονη ἀνάπτυξη σὲ ἀριθμοὺς προσωπικοῦ, ποιότητα δομές κ.λ.π.

Ὅμως ὅλη ἡ πορεία προόδου ἀνακόπηκε ξαφνικὰ τὸ 1974 μὲ τὸ πραξικόπημα καὶ τὴν Εἰσβολή καὶ δημιούργησαν μίαν τρομακτικὴν σὲ κλίμακα κοινωνικὴ Ἀναστάτωση.

Ὁ ἐκτοπισμὸς καὶ ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία ἐπίσπευσαν ἀπότομα τὴ μετάβαση ἀπὸ τὴ διευρυμένη στὴν πηρυνικὴ οἰκογένεια, ἐνῶ ἡ διάλυση τοῦ 40% περίπου τῶν κοινοτήτων αὐξήσε σὲ νέα ἐπίπεδα τὸ συνωπισμὸ στὶς πόλεις, ὀξύνοντας τὴν τάση γιὰ ἀπρόσωπες σχέσεις καὶ ἀνομοιογενεῖς κοινότητες μὲ μειωμένες δυνατότητες ἐκπλήρωσης τοῦ παραδοσιακοῦ ρόλου τῆς μικρῆς, συμπαγοῦς κοινότητας καὶ παραδοσιακῆς οἰκογένειας. Αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ κατάσταση ἐπιδεινώθηκε ἀπὸ τὴν μορφή τῆς οἰκονομικῆς πορείας τῆς Κύπρου (ἔμφαση στὶς ἐξαγωγέκῃς βιομηχανίες, μείωση μισθῶν καὶ κοινωνικὴ πόλωση τὸ μέγεθος τῆς ὁποίας ἄλλες χῶρες πέρασαν δεκάδες χρόνια γιὰ νὰ φτάσουν.

Ἡ ἀνάγκη-ἄμεσης καὶ οὐσιαστικῆς παρέμβασης τοῦ Κράτους στὴν Κοινωνικὴ πρόνοια καὶ ἡ μεγάλη ξένη βοήθεια ποὺ προσφέρθηκε στὴν Κύπρο ἀλλάζουν ποιοτικά καὶ σ' ἓνα βαθμὸ ποιοτικά τὰ προγράμματα Κοινωνικῆς Εὐημερίας καὶ τὰ διαμορφώνουν ὅπως ἀναφέρονται παρὰ κάτω.

Ἡ μερική οἰκονομική ανάκαμψη πού κράτησε ἀπό τό τέλος τοῦ 76 μέχρι τό 79 βοήθησε ἔτσι ὥστε νά λογιστεῖται ὁ φόρτος δουλειᾶς τοῦ τμήματος εὐημερίας ἰδιαίτερα ὅσο ἀφορᾷ τά Δημόσια βοηθήματα. Στούς ὑπόλοιπους ὅμως τομεῖς δέν παρουσιάστηκε ἐλάττωση τῶν ἀτόμων πού βασίζονται στίς Ὑπηρεσίες Κοινωνικῆς Προνοίας ἀλλά στίς πιό πολλές περιπτώσεις σημαντική αὐξηση (εἰδικά στόν τομέα τῆς οἰκογενειακῆς Εὐημερίας καί εἰδικότερα τῆς προληπτικῆς ἐργασίας. Ὁ τομέας τῆς κοινοτικῆς ἀνάπτυξης καί νεολαίας γνώρισε ἴσως τήν πιό θεαματική ἀνάπτυξη ἀπό ἄποψη ἀριθμοῦ προγραμμάτων καί κάλυψης κοινοτήτων.

Ἡ ἔνταση τῆς οἰκονομικῆς ὑφους παγκόσμια εἶχε τίς ἐπιπτώσεις της καί στήν Κύπρο, ἀπό τό τέλος τοῦ 79 μέχρι σήμερα. Ἡ ὑφουση αὐτή μαζί μέ τήν ἀλματώδη ἀνάπτυξη τῶν Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας κατὰ τήν προηγούμενη περίοδο ἔσπρωξαν τήν Κυβέρνηση νά σταματήσει κατὰ τήν περίοδο τοῦ Τρίτου ἔκτακτου Σχεδίου Οἰκονομικῆς Δράσης (1979-81) τήν ἀνάπτυξη αὐτή τήν ματαίωση κάθε νέου προγράμματος κι ἀκόμα μέ μέτρα ὅπως τήν μή πλήρωση κενῶν θέσεων, μή πλήρωση θέσεων λειτουργῶν πού παραιτοῦνται κλπ.

Κατά τό πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1981 ἄρχισαν νά διαφαίνονται οἱ ἐπικίνδυνες ἐπιπτώσεις αὐτῆς τῆς πολιτικῆς στή διατήρηση καί βελτίωση τῆς ποιότητος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, τῆς ἐπάρκειας τους καί τῆς δυνατότητας τους νά ἀντιμετωπίζουν ἀποτελεσματικά τά Κοινωνικά προβλήματα πού ὅλες οἱ ἐνδείξεις δείχνουν ὅτι ὀξύνονται καί ἀπειλοῦν νά φτάσουν τά ἐπίπεδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν καί ἄλλων χωρῶν τῆς Δύσης.

Ταυτόχρονα μερικάί τομεῖς κοινωνικῶν ἀναγκῶν πού δέν ἐπηρεάστηκαν ἄμεσα ἀπό τά γεγονότα τοῦ 74 καί πού δέν πρό-

λαβαν νά αναπτυχθούν τήν περίοδο 75-78 κινδυνεύουν νά παραμείνουν ακάλυπτες, μέ δυσμενεῖς κοινωνικές προτάσεις.

Σάν τέτοιους ἀναφέρουμε παραστατικά τούς ἀνάπηρους, τούς ἐνήλικες, διανοητικά καθυστερημένους.

Γιά νά διατηρηθεῖ ἡ ποσότητα καί ἡ ποιότητα τῶν Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας ὅπως ἀναπτύχθηκαν μετά τό 1974 καί γιά νά ἐπεκταθοῦν πάρα πέρα οἱ ὑπηρεσίες αὐτές, γιά νά καταστοῦν ἱκανές νά ἀντιμετωπίσουν ἀποτελεσματικά τή νέα κοινωνική κατάσταση, χρειάζεται σοβαρή μελέτη, ἔρευνα, συζήτηση κριτική καί πάνω ἀπ' ὄλο αὐξημένο ἐνδιαφέρο καί κινητοποίηση τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν τοῦ λαοῦ καί τοῦ Κράτους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι υπηρεσίες κοινωνικής Εύημερίας στην Κύπρο παρέχονται από τó τμήμα Κοινωνικής Εύημερίας πού υπάγεται σπό ύπουργείο Έργασίας καί Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων.

Η κεντρική διοίκηση τοῦ τμήματος Υπηρεσιῶν Κοινωνικής Εύημερίας βρίσκεται στην Λευκωσία, στην πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, καί τῆς εὐθύνη τῶν κεντρικῶν γραφείων φέρει ὁ Γενικός διευθυντής.

Σέ κάθε ἐπαρχία ὑπάρχει τó Ἐπαρχιακό Γραφεῖο Εύημερίας τοῦ ὁποίου ὑπεύθυνος εἶναι ὁ Ἐπαρχιακός Λειτουργός Εύημερίας (ΕΜΕ) ὁ ὁποῖος μεριμνᾷ καί ἀναλαμβάνει τήν ἀντιμετώπιση, τῶν προβλημάτων τῆς Ἐπαρχίας του. Κάτω ἀπό τήν εὐθύνη τοῦ ΕΜΕ βρίσκονται οἱ Λειτουργοί Εύημερίας (ΛΕ) οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν σάν ἐπόπτες. Κάθε ἕνας ἀπό τούς ΛΕ ἔχει μία ὁμάδα ἀπό βοηθοῦς Λειτουργοῦς Εύημερίας (ΒΛΕ) μέ τούς ὁποῖους συνεργάζεται γιά κάθε περίπτωση. Ὁ κάθε ΚΑ ἔχει τήν δυνατότητα, νά ἐργάζεται μέ ὅλα τά προγράμματα ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση τοῦ κάθε πελάτη. Ἀπό τó Τμήμα Υἱοθετήθει ἡ μέθοδος τῆς γενικῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας γιά τήν ἐφαρμογή τῶν διαφόρων προγραμμάτων τοῦ τμήματος.

Οἱ κυριώτεροι λόγοι πού ἐπέβαλαν τήν ἐφαρμογή αὐτοῦ τοῦ εἴδους τήν ἐργασία εἶναι

1) Τό μέγεθος τῆς νήσου, ἡ μικρότητα τῶν ἀποστάσεων καί ἡ ὑπαρξη πολλῶν χωριῶν καί κοινοτήτων πού εἶναι διασκορπισμένα σέ ὅλο τόν γεωγραφικό χῶρο τοῦ νησιοῦ.

2) Τό γεγονός ὅτι ἡ ἐκπαίδευση τῆς μεγαλύτερης μερίδας τοῦ προσωπικοῦ πού ἐργοδοτοῦσε τó τμήμα ἦτο γενικῆς φύσης καί χωρίς εἰδική κατάρτιση πάνω σέ ὁποιαδήποτε θέμα κοινωνικῆς ἐργασίας.

3) Ἡ Γενική κοινωνική ἐργασία φαίνεται ὅτι ἀποφασίσθει νά ἐφαρμοστεῖ γιά πρακτικούς κυρίως λόγους δηλ. γιά τήν οἰκονομία πηγῆ (χρημάτων, χρόνος καί προσωπικά) καί γιά ἓνα ὁμοιόμορφο χειρισμό ἀτόμων, οἰκογενείας καί κοινότητας.

Ἡ δομή τοῦ τμήματος μέ τούς διάφορους τεχνικούς καί βοηθητικούς κλάδους φαίνεται στό ὀργανόγραμμα.

Τά προγράμματα πού ἐφαρμόζονται ἀπό τήν ὑπηρεσία γενικά

- εἶναι α) Οἰκογενειακή Εὐημερία καί Κοινωνική Ἄμυνα
- β) Δημόσια βοήθημα καί συναφεῖς ὑπηρεσίες
- γ) Κοινοτική Ἔργασία καί Ἑπηρεσίες νεολαίας
- δ) Προσωπικό καί Ἔρευνες

Τό κάθε πρόγραμμα χωρίζεται σέ κλάδους. Ὅπως κλάδος ἡλικιωμένων καί ἀναπήρων, κλάδος πιστοποιήσεως ἀπορίας γιά τό πρόγραμμα δημοσίου βοηθήματος.

Ἡ οἰκογενειακή Εὐημερία σέ κλάδο παιδικῆς μέριμνας καί κοινωνικῆς ἄμυνας. Ἡ κοινοτική ἐργασία διακρίνεται σέ κλάδο κοινωνικῆς ὀργάνωσης καί κλάδος νεολαίας. Τό προσωπικό καί ἔρευνες σέ κλάδο ἐπιμορφώσεως προσωπικοῦ καί σέ κλάδο ἐρευνῶν καί ἀξιολόγησης. Ὁ τέταρτος αὐτός κλάδος (προσωπικό καί ἔρευνες) ἀποτελεῖ βοηθητική ὑπηρεσία γιά ὅλα τά προγράμματα καί βασικός του ρόλος εἶναι νά ὑποβοηθεῖ καί νά συμβουλεύει.

Στόχοι τοῦ α) προγράμματος εἶναι νά βοηθήσει τήν ὁμαλή λειτουργία τῆς οἰκογενείας μέσω τῆς πρόληψης ἢ θεραπείας προβλημάτων σχέσεων καί συμπεριφορᾶς. Νά προστατεύει τό στερημένο παιδί. Νά βελτιώσει τό επίπεδο φροντίδας καί προστασίας τοῦ παιδιοῦ μέσα στήν οἰκογένεια. Νά βοηθήσει καί νά ἐνισχύσει ἄτομα μέ εἰδικές δυσκολίες γιά ἀποτελεσματικότερη ἔνταξη στό Κοινωνικό σύνολο.

Στό β' πρόγραμμα στόχοι είναι ή εξασφάλιση ενός κατώτατου επιπέδου διαβίωσης, για όλα τά άτομα πού δέν είχαν τά μέσα νά συντηρηθοῦν για λόγους γήρατος ασθένειας ανικανότητα ανεργείας ή άλλων παραγόντων. 'Η πρόληψη τῆς ανθρώπινης δυστυχίας. 'Η παροχή κοινωνικο-λειτουργικῆς βοήθειας σέ άτομα ή οίκογένειες για επίλυση οίκονομικῶν καί άλλων προβλημάτων μέ στόχο τήν αὐτοεξάρτηση καί ανεξαρτητοποίηση τους καθώς επίσης καί ή επίσημανση νέων περιπτώσεων καί προβλημάτων για αντιμετώπιση.

Στό γο πρόγραμμα παρέχεται Κοινωνική για ὀλοκληρη κοινότητα καί επίσης εφαρμόζονται προγράμματα καί ὑπηρεσίες πρὸς τήν νεολαία.

Μέ σταθερό ρυθμό λειτουργίας καί ικανοποιητική προσφορά τά Κέντρα Νεότητας αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες μορφωτικοῦ πολιτιστικοῦ, κοινωνικοῦ, ψυχαγωγικοῦ καί άλλου περιεχομένου.

Τό Γραφεῖο εὐημερίας ἐκτός τῶν πιδό πάνω προσφέρει επίσης ὑπηρεσίας μέ εκπροσώπους του σέ ἐπιτροπές τμημάτων πού ασχολοῦνται μέ προγράμματα Κοινωνικῆς εὐημερίας ὅπως στή 'Υπηρεσία Μεριμνης καί 'Αποκαταστάσεως ἐκτοπισθέντων, ἐπαρχιακή Διοίκηση Γραφεῖο ἐργασίας, 'Αρχή ἐνοικιάσεως, άλλες Κυβερνητικές ὑπηρεσίες καθώς καί σέ ὀργανωμένο ἐθελοντικά σώματα για πρόωθηση τῆς εφαρμογῆς τοῦ τμήματος.

Γενικά ή ὄλη ἐργασία στό πρόγραμμα διεξάγεται μέσα στά πλαίσια τῆς πολιτικῆς τοῦ τμήματος καί σύμφωνα μέ τίς παρούσες νομοθεσίες καί διαδικασίες.

I. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

1. Νομοθεσία

θεμελιώδης πολιτική του τμήματος είναι: α) να βοηθήσει στην όμαλή λειτουργία της οικογένειας μέσω της πρόληψης ή θεραπείας προβλημάτων σχέσεων και συμπεριφορών, β) η εξασφάλιση της ευημερίας του παιδιού και η προστασία του από εγκατάλειψη, παραμέληση, σκληρή μεταχείριση, έκθεση σε φυσικούς και ήθικους κινδύνους γ) η προαγωγή της φυσικής, πνευματικής συναισθηματικής και ήθικης ανάπτυξης του στερημένου παιδιού και η κοινωνική προσαρμογή και αποκατάσταση παιδιών που στεροούνται όμαλης οικογενειακής ζωής δ) η πρόληψη και θεραπεία του έλλήματος καθώς και η εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων για να βοηθηθούν άτομα που παρουσιάζουν ή πιθανόν θα παρουσιάσουν αντικοινωνική συμπεριφορά. Έπειδή τα πρότυπα συμπεριφοράς και ψυχικής υγείας πηγάζουν κυρίως απ'τίς πρώτες επιδράσεις της οικογένειας ή διατήρηση ικανοποιητικών σχέσεων μέσα στην οικογένεια είναι μεγάλης σημασίας.

Έτσι ο πρωταρχικός στόχος, της Ύπηρεσίας Οικογενειακής ευημερίας και Κοινωνικής Αμυνας είναι η διατήρηση και ενδυνάμωση της οικογένειας με την χάραξη βοήθειας προς αυτήν και με την θεραπεία των βλαβερών για το παιδί συνθηκών ώστε τουτο να παραμείνει με την οικογένεια του. Σε περίπτωση που δεν επιτυγχάνεται ο σκοπός αυτός και τό συμφέρο του παιδιού έπιβάλλει να μετακινηθεί από την φυσική του οικογένεια, η ύπηρεσία προσφέρει υποκατάσταση φροντίδα με τά θεσμά της θετικής οικογένειας ή και την ίδρυματική φροντίδα. Η υποκατάστατη φροντίδα παρέχεται ως ότου η φυσική οικογένεια με την βοήθεια του ΚΠ θα είναι σε θέση να αναλάβει τό παιδί ή αν αυτά είναι αδύνατα παρέχεται υποκατάστατη οικογένεια μέχρι την ένηλικιωσή του.

Ἐπίσης μέ σειρά νόμων καί κανονισμῶν ἐπιδιώκεται ἡ κάλυψη ἀναγκῶν στερημένων ἀτόμων ἢ ἀτόμων μέ ἀντικοινωνική συμπεριφορά, ἡ καταστολή τοῦ ἐγκλήματος καί ἡ ἀναμόρφωση τῶν ἐγκληματιῶν τό συμφέρον τῶν ἐνδιαφερομένων καί τῆς κοινωνίας γενικά.

Ἡ Ὑπηρεσία Οἰκογενειακῆς Εὐημερίας τοῦ Τμήματος ἄρχισε τό 1945 στήν ἀρχή σάν Ἐθελοντική Ὑπηρεσία καί ὕστερα μέ τήν θέσπιση σχετικῆς νομοθεσίας ἄρχισε νά προσφέρει τίς ὑπηρεσίες της γιά τήν Εὐημερία τοῦ παιδιοῦ στήν Κυπριακή Οἰκογένεια.

Ἡ εὐθύνη καί ἐξουσία τοῦ Τμήματος γιά τήν προστασία καί Εὐημερία τοῦ παιδιοῦ παρέχεται βάσει Νομοθεσίας.

Ὁ περί Παίδων Νόμος (κεφ.352/1956) παρέχει στά τμήμα ἐξουσιοδότηση γιά τίς πῶ κάτω λειτουργίες:

α) Ἐπισήμανση παιδιῶν πού ἔχουν ἀνάγκη φροντίδας καί προστασίας ἐξ αἰτίας τῆς ἀπουσίας ἢ τῆς παραμέλησης τῶν γονέων ἢ τοῦ κηδεμόνα ἢ ἐξ αἰτίας ἀνικανότητας αὐτῶν νά παρέχουν σ' αὐτά ἱκανοποιητικῆς φροντίδας.

β) Ἀνάληψη φροντίδας ὀρφανῶν ἢ παιδιῶν πού ἐγκαταλείφθησαν ἀπ' τοὺς γονεῖς ἢ παιδιῶν πού οἱ γονεῖς φέν εἶναι σέ θέση νά τοὺς παρέχουν κατάλληλη διαμονή, συντήρηση ἢ ἀνατροφή καί δέν ὑπάρχει πρόσωπο ἱκανό καί πρόθυμο νά ἀναλάβει τήν φροντίδα του.

γ) Στήν περίπτωση ἄρνησης τῶν γονιῶν νά συγκατατεθοῦν στήν ἀνάληψη τῆς φροντίδας τοῦ παιδιοῦ ἀπό τόν Διευθυντή τοῦ τμήματος τότε παρουσιάζεται ἡ περίπτωση στό Δικαστήριο καί ζητεῖται ἡ ἔκδοση διατάγματος γιά φροντίδα.

δ) Ἐπίβλεψη παιδιῶν στό σπῆτι τους μέ δικαστικό διάταγμα

ε) Ἐπιγραφή καί Ἐπιθεώρηση Παιδοκομικῶν Σταθμῶν καί κατ' οἶκον παιδοκόμων.

στ) 'Επίβλεψη παιδιῶν πού τοποθετοῦνται ἀπό τούς γονεῖς σέ θε-
τές οἰκογένειες μέ πληρωμή.

ζ) 'Υποβολή ἔνστασης πρὸς τόν Λειτουργό Μετανάστευσης γιά πα-
ροχή διαβατηριακῶν διευκολύνσεων σέ πρόσωπα πού ἔχουν τήν εὐ-
θύνη γιά φροντίδα καί συντήρηση παιδιῶν κάτω τῶν 16 χρόνων
ἔχοντας πρόθεση νά μεταβοῦν στό ἔξωτερικό χωρίς νά ἔχουν κάμει
εἰκανοποιητικές διευθετήσεις γιά τά παιδιά τους.

η) 'Επιθεώρηση ὑποστατικῶν πού προσβάλλονταν κινηματογραφικές
ταινίες γιά τήν διαπίστωση τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Κανονισμῶν τοῦ
Συμβουλίου Λογοκρισίας ταινιῶν.

θ) Διημερεύουσα φροντίδα σέ παιδιά προσχολικῆς ἡλικίας πού
οἱ οἰκογένειες τους ἀντιμετωπίζουν προβλήματα ἢ οἱ μητέρες
τους ἐργάζονται.

'Ο περί Υἰοθεσίας Νόμος (κεφ.274/1954) ἐφαρμόζεται ἀπό τά 1954
καί παρέχει στό τμήμα τήν εὐθύνην γιά τήν ἐξασφάλιση τῶν συμ-
φερόντων τοῦ παιδιοῦ πού πρόκειται νά υἰοθετηθεῖ.

Βασικά τό τμήμα ἔχει τίς πιά κάτω ὑποχρεώσεις:

ι) Λειτουργός Εὐημερίας διορίζεται σάν κηδεμόνας τοῦ παιδιοῦ
πού πρόκειται νά υἰοθετηθεῖ δεσμεύεται νομικά νά προστατεύεται
τά συμφέροντα τοῦ παιδιοῦ σέ σχέση μέ τήν ἔκδοση ἢ μή τοῦ Δια-
τάγματος Υἰοθεσίας ἀπό τό Δικαστήριο.

ιι) 'Ο Λειτουργός Εὐημερίας δικαιούται νά εἰσηγηθεῖ ἔκδοση
ἐνδιάμεσου διατάγματος ἂν δέν εἶναι σέ θέση νά ἀποφασίσει, στός
χρονικά διάστημα πού προβλέπεται ἀπό τόν Νόμο, κατά πόσο ἡ
υἰοθεσία εἶναι γιά τό συμφέρο τοῦ παιδιοῦ.

ιιι) Τό τμήμα εἶναι νομικά ὑπεύθυνα νά διερευνήσει τίς συνθη-
κες ἐκείνων πού πῆραν παιδί γιά υἰοθεσία μέ σκοπό νά βοηθή-
σει τό Δικαστήριο στή σωστή λήψη ἀπόφασης.

Ὁ περί ἀνηλίκων παραβατῶν Νόμος (κεφ.157/1956) πάντοτε μέ συνδιασμό μέ τόν περί παίδων Νόμο-γίνονται πρόνοια γιά τήν κηδεμονευτική ἐπιτήρηση ἀνηλίκων καί παραβατῶν, τήν μεταχείρηση τους κατά τήν διάρκεια κρατήσεις στήν ἀστυνομία καί μετάβασης ἐμφάνισης στό Δικαστήριο γιά νά μήν ἔρχονται σέ ἐπαφή μέ ἐνηλίκους παραβάτες.

Σύμφωνα μέ τού νόμο αὐτό λειτουργεῖ τοῦ τμήματος διορίζουν σάν Κηδεμονευτικοί Λειτουργοί γιά νά ἐπιβλέπουν βοηθοῦν καί καθοδηγοῦν ἀνηλίκους παραβάτες πού μέ ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου μπαίνουν ὑπό Κηδεμονίαν.

Ἐπίσης κάτω ἀπό τίς πρόνοιες αὐτοῦ τοῦ Νόμου λειτουργοῦν οἱ ἐφηβικοί ξενῶνες καί ἡ Ἀναμορφωτική Σχολή.

Περί Κηδεμονίας παραβατῶν νόμος (κεφ.154) γίνεται ἡ Κηδεμονευτική ἐπιτήρηση ἐνηλίκων παραβατῶν ἀπό Λειτουργούς. Ὁ Ποινικός Κώδικας (κεφ.154) ἀφορᾷ δικαστικές διαδικασίες ἡ γνώση πού βοηθᾷ πολύ τούς λειτουργούς στήν ἐργασία τους στήν Κοινωνική Ἀμυνα.

Κατά τά περί Πειθαρχίας ἐν ταῖς φυλακαῖς Νόμος (κεφ.286/1959) οἱ κυριώτερες πρόνοιες του σέ συνδιασμό μέ ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα ἀφοροῦν στήν ἐπίβλεψη πρώην καταδίκην, στή μείωση τῆς φυλάκισης νεαρῶν καταδίκων γιά καλή διαγωγή, στήν ἀπόλυση μέ νομική ἄδεια προσώπου πού ἔχουν καταδικαστεῖ ἰσόβια καί στό ρόλο τοῦ Κηδεμονευτικοῦ λειτουργοῦ στίς πῶ πάνω περιπτώσεις. Ἐκτός ἐπό τούς νόμους πού ἀναφέρονται ἐδῶ ὑπάρχουν καί κανονισμοί καί διοικητικές ἀποφάσεις πού ρυθμίζουν τήν ἐργασία τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν σ' αὐτό τό πρόγραμμα.

Προγράμματα

Στά πλαίσια τῆς πολιτικῆς καί νομοθεσίας πού ἀναφέρθηκαν πῶ πάνω τό Τμήμα λειτουργεῖ τά ἀκόλουθα προγράμματα.

- Α) Προληπτική υπηρεσία στ' παιδιά και οικογένειες που αντιμετωπίζουν ψυχοκοινωνικά ή όποιαδήποτε άλλης μορφής προβλήματα.
- Β) Υπηρεσία φροντίδας και προστασίας παιδιών που στερούνται κατάλληλης οικογενειακής στέγης, ζωής, ανατροφής (πρόληψη και προστασία)
- β1) Διημερεύουσα φροντίδα
- β2) Υιοθεσία
- Γ) Κοινωνική Άμυνα (Κηδεμονία και Μεταϊδρυματική επίβλεψη ένηλίκων και άνηλικων παραβατών
- Δ) Υπηρεσίες σε άλλα υπουργεία

Α ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1. Νομοθεσία

"Όπως σέ πολλές έπιστῆμες ἔτσι καί στή κοινωνική εργασία πρωταρχική σημασία δίδεται στήν πρόληψη μιᾶς δυσάρεστης κατάστασης παρά τήν θεραπεία.

Στά πλαίσια τῆς πρόληψης πρωταρχικός στόχος εἶναι ἡ διατήρηση τῆς οἰκογένειας γιά νά μπορέσει νά λειτουργήσει πύό αποτελεσματικά καί νά ανταποκριθεῖ στούς ρόλους καί τίς ὑποχρεώσεις πρὸς τό παιδί καί τήν κοινωνία. Μέ τή παρεχομένη βοήθεια στήν οἰκογένεια ἐπιδιώκεται ἡ ὑγιῆς ψυχοσωματική καί κοινωνική ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ καί ἡ ὁμαλή ἔνταξη του στό κοινωνικό σύνολο. Ἄλλος βασικός στόχος τῆς πρόληψης εἶναι ἡ ἐνδυνάμωση τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀτόμου καί ἡ κοινωνική προσαρμογή του. Ἡ ἔγκαιρη διάγνωση οἰκογενειακῶν καί ἀτομικῶν προβλημάτων καί ἡ ἀντιμετώπιση τους πρὶν ἐπιδεινωθοῦν καί μετατραποῦν σέ χρόνιες καταστάσεις εἶναι βασική προϋπόθεση γιά τήν πραγματοποίηση καί ἐπιτυχία τῶν στόχων τοῦ τμήματος. Δίδουμε μεγάλη σημασία στήν παροχή προληπτικῶν ὑπηρεσιῶν σέ ἄτομα καί οἰκογένειες πού παρουσιάζουν προβλήματα μέ σκοπό τήν ἔγκαιρη ἀντιμετώπιση καί ἐπίλυση τους γιά νά μπορέσουν οἱ βοηθούμενοι νά γίνουν ἀνεξάρτητοι ὅσο τό δυνατόν πύό σύντομα καί θά καταστοῦν θετικοί παράγοντες στήν κοινωνία. Προληπτικές Ὑπηρεσίες παρέχονται μέσω τῶν διαφόρων προγραμμάτων τοῦ τμήματος (ἐθελοντική προληπτική παρακολούθηση ἀτόμων καί οἰκογενειῶν, ἐθελοντική ἐπίβλεψη παιδιῶν μέσα στίς οἰκογένειες τους). Σέ ἐνίσχυση τῆς προληπτικῆς ἐργασίας παρέχεται ὅπου κρίνεται ἀναγκαῖο ἰδρυματική φροντίδα σέ παιδιά μέχρι τῶν 18 ἐτῶν σέ ξενῶνες, στέγη Νεανίδων τοῦ τμήματος. Ἐκεῖ τους παρέχεται στέγη, προστα-

σία και κοινωνική επαγγελματική καθοδήγηση κυρίως στους εργαζόμενους νέους.

Όταν οι προληπτικές υπηρεσίες δέν φέρουν τά αναμενόμενα αποτελέσματα και είναι ανάγκη νά ληφθοῦν πιό δραστικά μέτρα γιά σκοπούς προστασίας τῶν παιδιῶν ἀπό διαφόρους φυσικούς ἤτοι ἠθικούς κινδύνους (ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ) τότε τά παιδιά μετακινοῦνται ἀπό τίς οἰκογένειες τους και τοποθετοῦνται κάτω ἀπ' τήν Νομική φροντίδα τοῦ Διευθυντή τοῦ Τμήματος. Αὐτά τά παιδιά πού μετακινοῦνται ἀπό τίς οἰκογένειες τους τοποθετοῦνται εἴτε:

- α) σέ θετές οἰκογένειες μέ ἀμοιβή εἴτε
- β) σέ ἰδρύματα ἢ γιά μικρά χρονικό διάστημα (δηλ. ὥσπου ἡ οἰκογένεια τοῦ παιδιοῦ βοηθούμενη ἀπό τόν ΚΑ μπορέσει νά ξεπεράσει τά προβλήματα της και νά δημιουργηθοῦν πάλι μέσα σ' αὐτή συνθήκες ἀσφαλείας και εὐημερίας γιά τό παιδί) ἢ μέχρι τήν ἐνηλικίωση τους.

Υπηρεσίες πρόληψης και προστασίας παρέχονται βάσει

- α) τῆς Νομοθεσίας και β) βάσει τῶν Διοικητικῶν Διατάξεων και Ἀποφάσεων πού ἔχουν ἐκδοθεῖ γι' αὐτό τόν σκοπό.
- Βάσει τῆς Νομοθεσίας οἱ λειτουργοί τοῦ Τμήματος φροντίζουν γιά τά ἀκόλουθα.

1. Προστασία ἀπό σκληρή μεταχείριση παιδιῶν πού οἱ γονεῖς τους τά ἐγκαταλείπουν ἢ δέν ἐνδιαφέρουν γιά τήν συντήρησή τους ἢ τά κακομεταχειρίζονται σέ βαθμό πού νά κινδυνεύει ἡ υγεία τους.
2. Ἐπίβλεψη μέσα στό σπίτι βάσει διατάγματος δικαστηρίου γιά περίοδο μέχρι 3 χρόνων. Οἱ περιπτώσεις αὐτές παρουσιάζονταν στό δικαστήριό ἐπειδή τά παιδιά χρειάζονται φροντίδα και προστασία. Ὁ λειτουργός κατά τήν διάρκεια τοῦ διατάγματος ἐπιβλέπει τό παιδί στό σπίτι του, τό ἐπισκέπτεται, τό

συμβουλεύει καί τό βοηθά ἢ ὅταν χρειάζεται τό βοηθά στήν ἐξεύρεση κατάλληλης δουλειᾶς καί συγχρόνως συνεργάζεται, μέ τούς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ γιά τήν ἐπιτυχία στό ἔργο του.

3. Προστασία ἀπό ἀκατάλληλες κινηματογραφικές ταινίες:

Οἱ Λειτουργοί πρέπει νά ἀσκοῦν συστηματικό ἔλεγχο γιά νά διαπιστώσουν κατά πόσο παιδιᾶ παρακολουθοῦν ἀκατάλληλες κινηματογραφικές ταινίες καί γιά νά παίρνουν τά κατάλληλα μέτρα ἐνέντια στους ἰδιοκτῆτες τῶν κινηματογραφικῶν αἰθουσῶν.

"Ἄν ὁποιοδήποτε πρόσωπο παρακολουθήσει τήν προβολή ταινίας κατά παράβασιν τῶν κανονισμῶν ὁ γονιός ἢ ὁ κηδεμόνας θά θεωρεῖται ἐπίσης ὅτι ἔχει παραβεῖ τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ.

Ἐπίσης ὁ λειτουργός πρέπει νά βεβαιώνεται ὅτι πρόσωπα πού παρέχουν ψυχαγωγία ἀρνοῦνται τήν εἴσοδο σέ ὁποιοδήποτε κάτω τῶν 16 χρόνων εἴτε συνοδεύεται ἀπό ἐνήλικα εἴτε ὄχι, ἂν τό Συμβούλιο λογοκρισίας κατάταξε τήν ταινία σάν ἀκατάλληλη γιά προβολή σέ πρόσωπα κάτω τῶν 16 χρόνων διὰ νά βεβαιώνονται γι' αὐτά σέ λειτουργοί τοῦ τμήματος ἔχουν ὑποχρέωση νά ἐλέγχουν τούς κινηματογράφους τῆς περιοχῆς τους μέ τήν πραγματοποίηση ἐπισκέψεων σ' αὐτούς καί νά συνεργάζονται μέ τίς Ἀστυνομικές Ἀρχές γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ Νόμου.

1. Προστασία παιδιῶν σέ θετούς γονεῖς μέ πληρωμή

Ὅποιοδήποτε πρόσωπο ἀναλαμβάνει μέ πληρωμή τήν φροντίδα καί συντήρηση παιδιοῦ κάτω τῶν 16 χρόνων πρέπει νά εἰδοποιεῖ τόν Διευθυντή 7 ἡμέρες πρίν νά τό ἀναλάβει ἢ πε-

ράσουν 48 ώρες στην περίπτωση που ανέλαβε το παιδί κάτω από επείγουσες συνθήκες.

Οι λειτουργοί του τμήματος επισκέπτονται τα παιδιά κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση και επιθεωρούν τα υποστατικά για να διαπιστώσουν τις συνθήκες διαβίωσης και για να παρέχουν τις απαραίτητες συμβουλές και οδηγίες για την φροντίδα και εύημερία των παιδιών πάνω σε προληπτική βάση.

2. Παρεμπόδιση στις Διαβατηριακές Διευκολύνσεις

Το τμήμα υποβάλλει ένσταση προς τον Λειτουργό Μετανάστευσης για παροχή διαβατηριακών διευκολύνσεων σε πρόσωπα που έχουν την ευθύνη για φροντίδα και συντήρηση παιδιών κάτω των 16 χρόνων και έχουν πρόθεση να μεταβούν στο εξωτερικό χωρίς να έχουν κάμει τις κατάλληλες διευθετήσεις ώστε τα παιδιά τους να μην γίνουν βάρος του Δημοσίου ή να εκτεθούν σε ήθικους κινδύνους ή εγκατάλειψη.

3. Προστασία από τυχερές μηχανές και κυτσία

Επειδή απαγορεύεται σε πρόσωπα που κατέχουν άδεια τυχερών μηχανών, να επιτρέπουν σε παιδιά κάτω των 18 χρόνων να τις χειρίζονται οι λειτουργοί έχουν ευθύνες να πραγματοποιούν συχνές επιθεωρήσεις με σκοπό την διαπίστωση ότι ούτε οι ιδιοκτήτες των μηχανών ούτε παιδιά κάτω των 18 ετών παραβαίνουν τον Νόμο.

4. Προστασία για τα εξώγαμα παιδιά

Λειτουργοί του Τμήματος έχουν το δικαίωμα να αποταθούν στο Δικαστήριο για έκδοση διατάγματος Νομιμοποίησης παιδιών ανύπαντρων μητέρων μέχρι της ηλικίας των 5 χρόνων εάν αυτά εξαρτώνται από τα Δημόσια.

Επιβάλλεται ο λειτουργός να άσκει τό δικαίωμα αυτό ώστε αυτά τά παιδιά να άποκτοϋν τήν θέση τους στήν κοινωνία και να καθίσταται ο φυσικός πατέρας υπεύθυνος για τήν συντήρηση τους.

5. Προστασία παιδιών που χρειάζονται Νομική κηδεμονία

Μέ βάσει νόμου διασφαλίζεται ή εύημερία τών παιδιών μέχρι τής ηλικίας τών 18 χρόνων και τών άσώτων που δέν έχουν γονεΐς ή που οί γονεΐς τους δέν είναι σε θέση να άσκοϋν κηδεμονία σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Τό δικαστήριο μπορεί να ορίσει τόν λειτουργό σαν κηδεμόνα του παιδιού, αυτό όμως δέν ένθαρρϋνεται όταν υπάρχουν άλλα κατάλληλα πρόσωπα που θα μπορούσαν να αναλάβουν τήν κηδεμονία του.

Έτσι ο λειτουργός με τήν υποβολή τής έκθεσης στο Δικαστήριο έχει εύθύνη να εξηγήσει ή να είσηγηθεί αν κρέπει με βάση τις συνθήκες του παιδιού να μετακινηθεί από τήν κοινότητα και να μπει κάτω από τή φροντίδα του Δ/ντη. Τό Δικαστήριο επίσης βοηθείται να αποφασίσει αν γενικό ή άλλο πρόσωπο που ορίζεται απ' αυτό ή που βρίσκεται από τό λειτουργό είναι κατάλληλο και επιθυμεί να είναι κηδεμόνας του παιδιού και τής περιουσίας του.

Τοποθέτηση παιδιών κάτω απ' τήν φροντίδα του Διευθυντού Έξουσία για τήν λήψη άπόφασης να μποϋν παιδιά που έχουν ανάγκη προστασίας κάτω απ' τήν φροντίδα του Δ/ντη έχουν τά δικαστήρια και ο ΔΥΚΕ (Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας).

2. Διοικητικές διατάξεις και αποφάσεις

Μέ βάση διοικητικές διατάξεις τό τμήμα έπιλαμβάνεται τών περιπτώσεων τών οικογενειών όπου υπάρχουν διενέξεις και

προβλήματα ὅπως καί ἄλλως ὅπου παρατηρεῖται ἔλλειψη κατα-
λήλου χειρισμοῦ καί φροντίδας παιδιῶν ἀπό τίς οἰκογένειες
τους μέ σκοπό ἀπό τήν μιᾶ νά προληφθεῖ ἡ ἐπιδείνωση αὐτῶν
τῶν καταστάσεων καί ἀπό τήν ἄλλη ν' ἀντιμετωπισθοῦν οἱ κατα-
στάσεις αὐτές σέ ἱκανοποιητικό βαθμό ὥστε τά παιδιά νά πα-
ραμείνουν μέ τήν οἰκογένεια τους. Ἡ πολιτική τοῦ Τμήματος
εἶναι νά ἐπιλαμβάνεται μόνο περιπτώσεων οἰκογενειῶν μέ παι-
διά καί ἰδιαίτερα ἀνήλικα ἀφοῦ πρωταρχικός σκοπός εἶναι ἡ
προστασία καί εὐημερία τοῦ παιδιοῦ. Στίς περιπτώσεις αὐτές
παρέχεται ὑπηρεσία μέσω τῆς ἐθελοντικῆς προληπτικῆς παρακο-
λοῦθησης γιά ὅσο χρονικό διάστημα εἶναι ἀνάγκη, μέ ἐφαρμο-
γή τῶν ἀρχῶν καί μεθόδων τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας.

Ἡ ὑπηρεσία πού προσφέρεται στίς περιπτώσεις αὐτές μέσω
τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας θεωρεῖται πολύ σημαντική καί σοβα-
ρή, γιὰτί μέ τήν ἔγκαιρη ἀντιμετώπιση καί ἐπίλυση τῶν οἰ-
κογενειακῶν προβλημάτων, τήν ἐνδυνάμωση τῆς οἰκογένειας καί
τήν ἐνίσχυση τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας της ἐκπληρώνονται ἱκα-
νοποιητικά οἱ ὑποχρεώσεις της πρὸς τά παιδιά τους.

7.3 Γιά τοῦτο ἡ χρήση τῆς ἐθελοντικῆς προληπτικῆς ἐργασίας
καί παρακολούθησης πρέπει νά γίνεται στό μεγαλύτερο δυνατό
βαθμό καί ἡ Νομοθεσία νά χρησιμοποιεῖται μόνο γιά τίς πε-
ριπτώσεις πού ἐπιβάλλεται.

3. Διαδικασία

Οἱ πῶ πάνω διατάξεις θά διέπουν τήν διαδικασία παροχῆς
πρόληψης καί προστασίας στίς οἰκογένειες:

Οἱ περιπτώσεις Οἰκογενειακῆς Εὐημερίας καταγράφονται στά
ἀρχεῖα τῆς ἐπαρχίας κάτω ἀπό τίς κατηγορίες α) προληπτική
Ἑπηρεσία (παιδιά) καί β) Προληπτική Ἑπηρεσία (ἐνήλικες)
Στή πρώτη κατηγορία καταχωροῦνται ὅλες οἱ περιπτώσεις οἰ-

κογενειῶν μέ παιδιά κάτω τῶν 18 χρόνων πού ἐπηρεάζονται ἢ δυνατόν νά ἐπηρεασθοῦν ἀπό τά κοινωνικά προβλήματα πού παρουσιάζονται σ' αὐτές. Στή δεύτερη κατηγορία καταχωροῦνται ὅλες οἱ περιπτώσεις προληπτικῆς ὑπηρεσίας στίς ὁποῖες δέν ὑπάρχουν ἀνήλικα παιδιά.

Ἡ ἀπόφαση γιά καταγραφή περίπτωσης σέ μιὰ ἀπό τίς πύ πάνω κατηγορίες εἶναι εὐθύνη τοῦ ἐπαρχιακοῦ λειτουργοῦ Εὐημερίας, πού πρέπει πάντα νά βεβαιώνεται ὅτι ἡ προδφορά βοηθείας καί ἡ διάθεση χρόνου ἀπό τό Τμήμα εἶναι δικαιολογημένη.

Ἡ διαδικασία πού θά ἀκολουθεῖται γιά τήν λήψη τῆς πύ πάνω ἀπόφασης εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

Ὅποιαδήποτε περίπτωση ἀναφερθεῖ στόν ἐπαρχιακό Γραφεῖο καταχωρεῖται ἀμέσως στό τόπο Ἀναφορᾶς. Θά καταγράφεται ἀμέσως ἡ ἀποψη τοῦ λειτουργοῦ στόν ὁποῖο ἀναφέρθηκε ἡ περίπτωση ὅπως καί οἱ ἐνέργειες στίς ὁποῖες ἔχει προβεῖ ἂν τό πρόβλημα ἦταν τέτοιας φύσης ὥστε ἐπιβάλλεται νά παρθοῦν ἐπείγοντα μέτρα, πρίν ἡ περίπτωση ἔρθει σέ γνώμη καί πρίν ἀποφασίσει γι' αὐτά ὁ Ἐπαρχιακός Λειτουργός Εὐημερίας. Στή συνέχεια ὁ τύπος Ἀναφορᾶς στέλλεται στόν Ἐπαρχιακό Λειτουργό Εὐημερίας πού θά δώσει ὁδηγίες γιά τόν παρατέρα χειρισμό τοῦ προβλήματος πού ἀναφέρθηκε καί ἔπειτα θά σταλεῖ στό λειτουργό τῆς περιοχῆς. Ἄν ὁ λειτουργός στόν ὁποῖο ἀναφέρθηκε ἡ περίπτωση πῆρε μέτρα ἔνεκα τῆς ἐπείγουσας φύσης τῶν προβλημάτων πού παρουσιάστηκαν ὁ Ἐπαρχιακός Λειτουργός Εὐημερίας θά ἐγκρίνει ἢ θά ἀπορρίψει τά μέτρα αὐτά.

Σέ διάστημα 30 ἡμερῶν τό ἀργότερο ἀπό τήν ἡμερομηνία ἀναφορᾶς τοῦ προβλήματος ὁ λειτουργός τῆς περιοχῆς θά πρέπει νά κάνει προκαταρτική ἔρευνα καί νά ὑποβάλει στόν ΕΠΕ τό ἀποτέλεσμα καί τίς εἰσηγήσεις του. Οἱ εἰσηγήσεις τοῦ λειτουρ-

γού θα βασίζονται σε προκαταρκτική έκθεση που θα υποβάλλεται στο ΕΠΕ στο τύπο Υ.Κ.Ε.

Σε επείγουσες περιπτώσεις ή πιο πάνω διαδικασία δεν θα ακολουθείται και θα παίρνονται άμεσα τα αναγκαία μέτρα. Έτσι με βάση το αποτέλεσμα της προκαταρκτικής έρευνας ο ΕΠΕ θα αποφασίζει αν η περίπτωση θα καταγραφεί για βιαστική παρακολούθηση.

Η απόφαση του ΕΠΕ δυνατό να είναι:

α) Άρνητική: (δηλ.δεν θα ανοιχτεί φάκελος περίπτωσης για τακτική παρακολούθηση). Τότε ο τύπος της αναφοράς θα φυλάσσεται σε ειδικό φάκελο. Έτσι θα είναι δυνατό να μελετάται περιοδικά απ'τους τύπους αναφοράς στον ειδικό φάκελλο, η τακτική που ακολουθείται από τον ΕΠΕ σε ότι αφορά την προσφορά υπηρεσιών στο τομέα της πρόληψης των οικογενειακών προβλημάτων. Για να είναι δυνατή η εργασία αυτή πρέπει να υπάρχει πλήρη εικόνα όλων των προβλημάτων που περιέχονται σε γνώμη των λειτουργών της Έπαρχίας. Έτσι είναι απαραίτητο να συμπληρώνεται ο τύπος αναφοράς για όποιο πρόβλημα ανακαλυφθεί από τους λειτουργούς ή αναφερθεί στο Γραφείο και να αφήνεται πάνω στο ΕΠΕ ή απόφαση για προσφορά ή όχι οποιανδήποτε υπηρεσίας από τους λειτουργούς.

β) Θετική: (δηλ.ανοίγει φάκελλος για τακτική παρακολούθηση) Αρχίζει τακτική παρακολούθηση με επίσκεψεις στο σπίτι, τουλάχιστο μία φορά τον μήνα, για την επίλυση των συγκεκριμένων προβλημάτων που διαγνώστηκα από τον λειτουργό. Περίπτωση που καταγράφεται για τακτική παρακολούθηση θα αναλαμβάνεται από τον λειτουργό που έχει την ευθύνη για τακτικές επίσκεψεις στην οικογένεια σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες για την διάγνωση των αναγκών και απαιτήσεων της κάθε

περίπτωσης και για την παροχή τριμηνιακού λειτουργικής βοήθειας. Σε διάστημα τριών μηνών από την καταγραφή της περίπτωσης για τακτική παρακολούθηση ο λειτουργός θα συμπληρώνει και θα καταχωρηθεί στο 'Ιστορικό Παρακολούθησης, Κοινωνική Μελέτη για την περίπτωση με σκοπό να συζητήσει με τον ΕΠΕ τα προβλήματα που διάγνωσε και τον προγραμματισμό της εργασίας του.

"Όταν διαπιστωθεί ότι οι προσπάθειες παροχής κοινωνικο-λειτουργικής εργασίας για ένδυνάμωση της οικογένειας ώστε αυτή να καταστεί κατάλληλη για εξασφάλιση υγιούς ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού αποτύχουν τότε επείγει ή απομάκρυνση του παιδιού από την φυσική του οικογένεια και η ανάληψη της φροντίδας του από το ΔΥΚΕ. "Αν οι γονείς φέρουν ένσταση να ληφθεί το παιδί κάτω από τις φροντίδες του ΔΥΚΕ τότε η περίπτωση παραπέμπεται στο Δικαστήριο.

'Από τη στιγμή που θα αποφασιστεί να μπει ένα παιδί κάτω απ' την φροντίδα του Διευθυντή ή μόλις εκδοθεί το διάταγμα κατάλληλου προσώπου ο ΕΠΕ σαν εξουσιοδοτημένο πρόσωπο από το ΔΥΚΕ έχει την ευθύνη για την ,εταχείρισή του μέχρι την ηλικία των 18 χρόνων παρέχονται σ' αυτά όλες τις ευκαιρίες για την κατάλληλη εκπαίδευση, συντήρηση και ανάπτυξη της προσωπικότητας και των δυνατοτήτων του.

"Όλα τα παιδιά που είναι κάτω από τη φροντίδα του Διευθυντή δικαιούνται ιατρικώς και φαρμακευτικώς περίθαλψης δωρεάν. Η μετανάστευση παιδιών που είναι κάτω από τη φροντίδα του Διευθυντή επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού 'Εργασίας και Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων που με βάση σχετική έκθεση που θα σταλεί σ' αυτόν από τον ΕΠΕ μέσω του Διευθυντού, θα ικανοποιηθεί ότι η μετανάστευση είναι για

τό συμφέρον τοῦ παιδιοῦ καί ὅτι ἔγιναν ἱκανοποιητικές διευθετήσεις γιά τήν φροντίδα του στό ἔξωτερικό. Μαζί μέ τήν ἔκθεση γιά τό παιδί θά ὑποβάλλεται στό ΔΥΚΕ ἔκθεση γιά τίς κοινωνικο-οἰκογενειακές συνθήκες τῶν γενικῶν ἄν πρόκειται νά ἀποκατασταθεῖ μαζί τους ἢ γιά τήν οἰκογένεια πού θά ἀναλάβει τήν φροντίδα του. Στήν περίπτωση αὐτή θά πρέπει νά στέλλεται καί ἡ γραπτή συγκατάθεσις τῶν γενιῶν.

Ὁ ΔΥΚΕ ἔχει τήν εὐθύνη ταφῆς παιδιοῦ πού πέθανε ἐμῶ ἦταν κάτω ἀπ' τή φροντίδα του.

Κανονικά ὁ τρόπος μεταχείρισης τοῦ παιδιοῦ ἀποφασίζεται κατά τήν μελέτη τῆς περίπτωσης Κ2 ἀναφέρεται στήν ἔκθεση (προγραμματισμός ἐργασίας-στόχου) ὥστε νά ἐφαρμόζεται ἀμέσως μόλις ὁ Διευθυντής ἀναλάβει τή φροντίδα καί προστασία του. Σύμφωνα μέ τά ἀποτελέσματα τῆς μελέτης καί τά στοιχεῖα τῆς ἔκθεσης ὁ Διευθυντής ἀποφασίζει καί παρέχει κατάλληλες συνθήκες διαμονῆς, συντήρησης καί προστασίας τῶν παιδιῶν εἴτε μέ τήν

Α) Τοποθέτηση τῶν παιδιῶν σέ θετές οἰκογένειες μέ ἀμοιβή εἴτε μέ τήν

Β) Εἰσβολή των σέ ἴδρυμα τοῦ Τμήματος. Σέ περίπτωση πού ὁ Διευθυντής τοποθετεῖ παιδί σέ ἴδρυμα γιά τήν λειτουργία τοῦ ὁποίου δέν εἶναι ὑπεύθυνο τό τμήμα, οἱ ὅροι συντήρησης καί πληρωμῆς θά συζητοῦνται ἀπό τόν Διευθυντή μέ τό πρόσωπο πού ἔχει τήν εὐθύνη τοῦ ἰδρύματος.

Στίς περιπτώσεις πού τό παιδί λόγω τῶν ἀναγκῶν καί τῶν προβλημάτων του εἶναι καλύτερον νά τοποθετηθεῖ σέ θετή οἰκογένεια θά ἐφαρμόζουν οἱ ἀρχές καί διατάξεις πού περιέχονται στίς πρὸ κάτω παραγράφους.

Τό πρόγραμμα τοποθέτησης παιδιῶν κάτω ἀπό τήν φροντίδα τοῦ Διευθυντῆ σέ θετές Οἰκογένειες μέ πληρωμή διέπεται ἀπό τοῦ περί παιδῶν Νόμου σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο τό Ὑπουργικό Συμβούλιο δύναται νά θεσπίσει κανονισμούς πού προνοοῦν γιά τήν εὐημερία τῶν τοποθετημένων παιδιῶν. Γιά ὁμοιόμορφη ἐφαρμογή τῶν διατάξεων αὐτῶν θά ἀκολουθεῖται ἡ πιά κάτω τακτική.

Οἱ ἐπαφές γιά μελέτες καί ἔγκριση ὁποιαδήποτε θετῆς οἰκογένειας μέ πληρωμή θά ἀρχίζουν ἀμέσως καί ὅπωςδήποτε ὄχι ἀργότερα ἀπό τόν ἕνα μῆνα ἀπό τήν ἡμερομηνία λήψης τῆς αἴτησης ἢ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐπισήμανσης ὁποιαδήποτε ὑποψήφιας θετῆς οἰκογένειας ἀπό τό λειτουργό τῆς περιοχῆς. Ὅπωςδήποτε σέ σύντομο χρονικό διάστημα ἀνάλογα μέ τήν κάθε περίπτωση, ὁ ὑπεύθυνος λειτουργός ἐτοιμάζει προκαταρκτική ἔκθεση πρὸς τόν ΕΠΕ ὁ ὁποῖος θά ἐγκρίνει τή μελέτη ἢ ὄχι τῆς περίπτωσης. Ἡ διαδικασία λήψης ἀπόφασης ἀπό τόν ΕΠΕ εἶναι ἡ ἴδια ὅπως καί στήν περίπτωση τῆς προληπτικῆς ὑπηρεσίας.

Δηλαδή ἂν ἡ περίπτωση ἐγκριθεῖ γιά πάρα πέρα μελέτη ὁ ὑπεύθυνος λειτουργός σέ διάστημα ὄχι μεγαλύτερη ἀπό 2 μῆνες ἀπό τήν ἡμέρα τῆς ἔγκρισης ἐτοιμάζει τελική ἔκθεση γιά τήν περίπτωση-μέ βάσει ἐγκριμένο διάγραμμα κοινωνικῆς ἔκθεσης καί τήν ὑποβάλλει πρὸς τό ΕΠΕ γιά ἔγκριση. Μόλις ὁ ΕΠΕ πάρει τήν τελική ἀπόφαση ἀντίγραφο τῆς Κοινωνικῆς ἔκθεσης ἀποστέλλεται πρὸς τό Διευθυντή τοῦ Τμήματος γιά ἐνημέρωση.

Γιά τό σωστό προγραμματισμό τῶν τοποθετήσεων σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν καί γιά νά εἶναι δυνατή ἡ ἄμεση τοποθέτηση παιδιῶν ὅπου χρειάζεται, κάθε ΕΠΕ πρέπει νά εἶναι βέβαιος ὅτι ὑπάρχουν σέ κάθε στιγμή διαθέσιμος στήν

Έπαρχία του δυό τουλάχιστες έγκριμένες θετές οίκογένειες πού μπορούν νά δεχθοῦν άμέσως παιδιά μόλις τούς ζητηθεῖ. Γ' Για τό σκοπό αυτό εἶναι άπαραίτητο ό λειτουργός τῆς περιοχῆς νά έπισκέπτεται τίς οίκογένειες αυτές, κάθε τρίμηνο για νά διαπιστώνει ὅτι συνεχίζουν νά ένδιαφέρονται καί ὅτι εἶναι κατάλληλες για νά αναλάβουν παιδί.

Οί έπισκέψεις πού προνοοῦνται άπό τίς Διατάξεις πρέπει νά εἶναι άποτελεσματικές δηλ. ό υπεύθυνος για τήν επίβλεψη τῆς περίπτωσης τοῦ παιδιοῦ λειτουργός θά συναντᾶ βό παιδί καί τουλάχιστο έναν άπό τούς θετούς γονιούς σέ κάθε επίσκεψη.

Για νά εφαρμοστεῖ ἡ διάταξη σχετικά μέ τήν πληρωμή τῶν θετῶν γονιῶν ὁ ΕΠΕ θά καθοδηγεῖται άπό τίς κλίμακες τροφείων. Τονίζεται ὅτι τά ποσά πού αναφέρονται στήν κάθε κλίμακα άποτελοῦν τό ανώτατο ὄριο για κάθε ὁμάδα ἡλικιῶν αναμένεται δέ ὅτι οἱ ΕΠΕ θά καθορίζουν τά τροφεῖα ανάλογα μέ τίς ανάγκες καί τήν ακριβῆ ἡλικία κάθε παιδιοῦ μέ βάση τήν κλίμακα για τήν ὁποία άποφασίζει ὁ Διευθυντής. Για ειδικές περιπτώσεις στίς ὁποῖες λόγω τῆς κατάστασης τοῦ παιδιοῦ (σοβαρή διανοητική καθυστέρηση, σωματική άναπηρία, σοβαρά προβλήματα χειρισμοῦ ἢ ειδικές ανάγκες σέ διατροφή, ἱματισμό κλπ) άπαιτεῖται ἡ καταβολή αύξημένων τροφείων, θά ζητεῖται ἡ έγκριση τοῦ Διευθυντῆ άφοῦ ὑποβληθεῖ σχετική έκθεση..

Μόλις καθοριστεῖ τό ὕφος τῶν τροφείων καί πρωτοῦ διευθετηθεῖ ἡ τελική τοποθέτηση οἱ θετοί γονεῖς θά ὑπογράψουν τό Συμβόλαιο τοποθέτησης πού αναφέρεται στίς διατάξεις. Ἐντίγραφο τοῦ Συμβολαίου σφραγισμένο θά αποστέλλεται άπό τά ΕΠΕ στό Διευθυντή καί τόν Γενικό Ἐλεγκτή μέσω τοῦ Διευθυντοῦ.

Τά ποσά πού ἀναφέρονται στήν κάθε κλίμακα ἀντιπροσώπεύουν ἔξοδα γιά διατροφή, ὀματισμό, παιχνίδια ἢ σχολική ὕλη παιδιῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, προσωπικά μικροἔξοδα καί ἄλλα ἔξοδα ὅπως θέρμανση, καθαριότητα καί συνηθισμένα ὀδοιπορικά. Ἐξοδα πού δέν περιλαμβάνονται στήν κλίμακα θά πληρώνονται μέ χορηγήματα.

Χορηγήματα πού δέν ξεπερνοῦν τίς 6000 δρχ. τό καθένα γιά ἀποπληρωμή ἐξόδων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης.

Χορηγήματα γιά τήν πληρωμή ὁποιαδήποτε ἐξόδων γιά φοίτηση σέ Σχολές Μέσης Παιδείας ἢ γιά ἐπαγγελματική κατάρτιση σέ ἀναγνωρισμένο ἴδρυμα ἢ εἰδικό ἐκπαιδευτή. Ἐκτακτα χορηγήματα γιά τήν πληρωμή ἄλλων ἐξόδων γιά ἀντιμετώπιση διαφόρων ἀναγκῶν τῶν παιδιῶν πού δέν περιλαμβάνονται στά πῖο πάνω καί πού δικαιολογοῦνται.

Κάθε τοποθετημένο παιδί θά συνεισφέρει γιά τήν συντήρησή του μόλις ἀποκτήσει εἰσόδημα ἀπό τήν ἐργασία του ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἡλικία του. Αὐτό θεωρεῖται ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιά τήν κοινωνικοποίηση καί κοινωνική ὠριμότητα τῶν παιδιῶν φιατί ὑποβοήθησε στήν ἀνάπτυξη αἰσθήματα εὐθύνης καί στήν ἀνεξαρτητοποίησή τους. Τό ὕψος τῆς συνεισφορᾶς τοῦ παιδιοῦ, ποσά μέ βάσει τό ἀνώτατο καί τό ἐλάχιστο ὄριο ἀνάλογα μέ τό εἰσόδημα, τήν ἡλικία καί τό φύλο ὅπως καί τῶν ἄλλων συνθηκῶν τοῦ παιδιοῦ καί μέ βάση κλίμακας πού ἀποφασίζει ὁ Διευθυντής κατά καιρούς. Τό ὑπόλοιπο ἀπό τήν ἀφαίρεση τῶν πῖο πάνω ποσῶν ἀπό τό εἰσόδημα τοῦ παιδιοῦ θά λογαριάζεται σάν συνεισφορά του. Αὐτή ὅμως ὅταν προστεθεῖ σέ τυχόν συνεισφορές γονιῶν ἢ κηδεμόνων δέν πρέπει νά ξεπερνᾷ τά τροφεῖα πού καταβάλλονται σέ θετές οἰκογένειες.

4. Προστασία τοῦ παιδιοῦ στή ἰδρύματα

Στίς περιπτώσεις πού τά παιδιά λόγω τῶν εἰδικῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν εἶναι δυνατόν νά βοηθηθοῦν καλύτερα μέ τήν Ἰδρυματική Φροντίδα γίνονται δεκτά σέ ἰδρύματα πού γιά τόν σκοπό αὐτό τό Τμήμα ἔχει ἰδρύσει καί λειτουργεῖ κάτω ἀπό τήν εὐθύνη του.

Τά ἰδρύματα αὐτά εἶναι:

- 1) Παιδικές Στέγες: Σ' αὐτές γίνονται δεκτά ἄπαιδιά πού εἶναι κάτω ἀπό τή φροντίδα τοῦ Διευθυντοῦ.
- 2) Στέγη Νεανίδων: Σ' αὐτή γίνονται δεκτές νεανίδες πού εἶναι κάτω ἀπό τήν φροντίδα τοῦ Διευθυντή ἡλικίας 14-18 χρονῶν.
- 3) Ἐφηβικός Σενῶνας: Σ' αὐτό γίνονται δεκτά ἄγόρια πού εἶναι κάτω ἀπό τήν φροντίδα τοῦ Διευθυντή ἡλικίας 14-18 χρόνων.
- 4) Ἡ διαδικασία εἰσοδοχῆς καί ἀπόλυσης κάθε παιδιοῦ ἀναφέρεται στούς Κανονισμούς κάθε τύπου Ἰδρύματος.
- 5) Ἡ θεραπευτική ἀγωγή καί γενικά τό πρόγραμμα ἐργασίας γιά κάθε παιδί καθορίζεται σέ κοινές συνεδρίες τοῦ Διοικητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἰδρύματος καί τοῦ λειτουργοῦ πού χειρίζεται τήν περίπτωση. Οἱ συνεδρίες αὐτές γίνονται κάθε 5 μῆνες ἐκτός ἂν στό ἐνδιάμεσο χρειαστοῦν καί ἄλλες.
- 6) Ἀπό τόν λειτουργό ἐτοιμάζονται ἐκθέσεις προόδου καί πρακτικά τῶν συνεδριῶν καί ἀντίγραφα τους μπαίνουν στόν ἀτομικό φάκελλο τῆς περίπτωσης πού κρατεῖται στό ἴδρυμα.
- 7) Ὁ λειτουργός πού χειρίζεται τήν περίπτωση ἐπισκέπτεται τό ἴδρυμα καί ἔχει ἀτομικές συνεντεύξεις μέ κάθε παιδί τουλάχιστο μιᾶ φορά τόν μῆνα. Ὁ δέ λειτουργός πού χειρίζεται τήν περίπτωση παιδιοῦ πού τοποθετήθηκε σέ ἴδρυμα ἄλλης Ἐπαρχίας θά ἐπισκέπτεται τοῦτο μιᾶ φορά κάθε 3 μῆνες γιά

νά ενημερώνεται και νά συζητᾶ τήν πρόοδο και τόν προγραμματισμό ἀποκατάστασης τοῦ παιδιοῦ.

Γίνονται διευθετήσεις ὥστε τά παιδιά τῶν Ἰδρυμάτων νά περνοῦν τίς γιορτές τῶν χριστουγέννων και τοῦ Πάσχα στίς οἰκογένειες τους ἢ σέ ἄλλες κατάλληλες οἰκογένειες. Ἐάν δέν εἶναι δυνατή ἡ τακτοποίηση ὅλων τῶν παιδιῶν σέ οἰκογένειες τό ἴδρυμα παραμένει ἀνοικτό και γίνονται τέτοιες διευθετήσεις ὥστε τά παιδιά νά φροντίζονται και νά προστατεύονται ἱκανοποιητικά ἀπό μέλος ἢ μέλη τοῦ προσωπικοῦ.

Ὁ ΕΠΕ ἀφοῦ ἱκανοποιηθεῖ μέ τίς διευθετήσεις πού ἔχουν γίνει γιά κάθε παιδί χωριστά ἐγκρίνει τήν διακοπῆ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρυματος και ενημερώνει τό Δ/ντῆ τοῦ τμήματος γιά τήν ἀπόφαση του και γιά τίς ἡμερομηνίες τῶν διακοπῶν.

Κατά τίς ὁμαδικές διακοπές τῶν Ἰδρυμάτων τό προσωπικό παραμένει στό Ἰδρυμα και διακόπτει μόνο κατά τίς ἐπίσημες ἀργίες ἢ γιά λόγους κανονικῆς ἄδειας.

Ἐκτός ἀπό τίς πύ πάνω διακοπές δίνονται εὐκαιρίες στά παιδιά ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες και τίς δυσκολίες τῆς κάθε περίπτωσης, νά ἐπισκέπτονται τίς οἰκογένειες τους κατά διαστήματα. Οἱ ἐπισκέψεις αὐτές γίνονται προοδευτικά πύ συχνές, ὅταν πλησιάζει ὁ χρόνος τῆς ὀριστικῆς ἀποκατάστασης τους στήν οἰκογένεια τους.

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἐπίσκεψης τῶν παιδιῶν στήν οἰκογένεια τους ἢ σέ ἄλλη οἰκογένεια ὁ λειτουργός πού χειρίζεται τήν περίπτωση ἐπισκέπτεται και διατηρεῖ ἐπαφή μέ τό παιδί και τήν οἰκογένεια. Ὅταν τελειώσουν οἱ διακοπές τοῦ παιδιοῦ ὁ λειτουργός ὑποβάλλει ἀξιολογητική ἐκθεση πρὸς τόν ΕΠΕ τῆς Ἐπαρχίας πού ἀνήκει τό ἴδρυμα ἢ στόν ὑπεύθυνο τοῦ ἰδρυματος ἂν τό παιδί προέρχεται ἀπό τήν Ἐπαρχία ὅπου βρίσκεται τό

Ίδρυμα. Ἀντίγραφο τῆς ἔκθεσης τοποθετεῖται στό φάκελλο τῆς Ἐπαρχίας πού κρατᾷ ὁ λειτουργός πού χειρίζεται τήν περίπτωση καί στό φάκελλο τοῦ ἰδρύματος.

Β, ΔΙΗΜΕΡΕΥΟΥΣΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν οἰκογενειῶν ποῦ ἀντιμετωπίζουν προβλήματα φροντίδας τῶν παιδιῶν τους προσχολικῆς ἡλικίας καὶ στὰ πλαίσια τῆς νομικῆς εὐθύνης τοῦ Τμήματος γιὰ ἐξασφάλιση τῶν ἀναγκῶν τῶν παιδιῶν στὰ ὁποῖα παρέχεται φροντίδα ἀπὸ ἰδιωτικούς καὶ κοινοτικούς Σταθμούς ἢ ἀπὸ καθ' οἶκον παιδοκόμους, ἡ ὑπηρεσία λειτουργεῖ τὸ Πρόγραμμα Διημερεύουσα φροντίδας.

Ὁ ρόλος τοῦ Τμήματος στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος αὐτοῦ εἶναι διπλός:

- α) Παροχὴ Ὑπηρεσιῶν Διημερεύουσας φροντίδας σὲ πρακτικούς παιδοκομικούς βρεφοκομικούς Σταθμούς
- β) Ἐγγραφή καὶ Ἐλεγχος τῶν:
  - β1) Ἰδιωτικῶν καὶ Κοινωνικῶν παιδοκομικῶν βρεφοκομικῶν Σταθμῶν
  - β2) Κατ' οἶκον παιδοκόμων

Στόχος τοῦ Προγράμματος αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐξασφάλιση ἱκανοποιητικῆς φροντίδας καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν κοινωνικοσυναισθηματικῶν καὶ κινητικῶν ἱκανοτήτων τῶν βρεφῶν καὶ νηπίων οἰκογενειῶν ποῦ εἶναι πολυμελεῖς ἢ καὶ προβληματικές (πρὸς ἀνακούφιση τῶν μητέρων) ἢ οἰκογενειῶν ποῦ ἡ μητέρα ἐργάζεται ἢ πρόκειται νὰ ἐργασθεῖ.

Τὸ πρόγραμμα διημερεύουσας φροντίδας λειτουργεῖ σύμφωνα μὲ τὸν περί παιδῶν Νόμο ὅπου δίδει τὸ δικαίωμα στοῦ Διευθυντῆ τοῦ Τμήματος νὰ ἐκδόσει κανονισμούς γιὰ τὴν λειτουργία τῶν Σταθμῶν.

Ἐπίσης ἔχουν ἐκδοθεῖ κριτήρια καὶ ἀπαιτήσεις τοῦ Διευθυντῆ γιὰ τὴν ἐγγραφή κατ' οἶκον Παιδοκόμων.

Ὅπως ἀναφέρθηκε Ὑπηρεσίες Διημερεύουσας Φροντίδας παρέχονται ἀπὸ α) τοὺς παιδοκομικούς βρεφοκομικούς Σταθμούς καὶ

β) τήν 'Υπηρεσία Οίκογενειακῆς Διημερεύουσας Φροντίδας (κατ' οἶκον παιδοκόμοι).

Κρατικοί Σταθμοί: Εἶναι αὐτοί ποῦ ἰδρύει καί λειτουργεῖ τό τμήμα. Πρίν ἀπό τήν Τουρκική εἰσβολή τοῦ 1974 τό τμήμα εἶχε ἰδρύσει καί λειτουργοῦσε ἕνα κρατικό παιδοκομικό, βρεφοκομικό Σταθμό στή Λευκωσία στήν Παλλουριώτισσα πάνω σέ πειραματική βάση. (Ἀεῖζει δέ ἐδῶ νά σημειωθῆ ὅτι στό πρόγραμμα συμμετεῖχε καί ἡ κοινότητα Παλλουριώτισσας ἡ ὁποία πλήρωσε τό ἐνοίκιο τῶν ὑποστατικῶν στά ὁποῖα λειτουργοῦσε ὁ Σταθμός) προοπτική τοῦ Τμήματος ἦταν νά ἰδρύσει καί ἄλλους σταθμούς ἂν ἡ πρώτη αὐτή προσπάθεια εἶχε ἐπιτυχία καί ἀποδεικνυόταν ἡ ἀνάγκη γιά ἰδρυση καί εἰτουργία περισσοτέρων Σταθμῶν.

Μετά τό 1974 ἕνα ἀπό τά πολλά κοινωνικά προβλήματα ποῦ δημιουργήθηκαν ἦταν καί αὐτό τῆς φροντίδας τῶν παιδιῶν τῶν μητέρων ποῦ ἦταν ἀναγκασμένες νά ἐργαστοῦν γιά νά ἀντιμετωπίσουν τήν δύσκολη οἰκονομική κατάσταση στήν ὁποία βρέθηκαν.

Ἔτσι σήμερα ἐπαναλειτούργησε ὁ Κρατικός Παιδοκομικός Βρεφοκομικός σταθμός Λευκωσία (στήν Παλλουριώτισσα) λειτουργοῦν 18 παιδοκομικοί Σταθμοί μέσα στά Κοινοτικά κέντρα Εὐημερίας ποῦ ἔχουν ἀνεγερθεῖ σέ διάφορες κοινότητες-κυρίως προσφυγικές-καί ἔχουν ἀνεγερθεῖ καί ἄλλοι νέοι μεγάλοι κρατικοί μικτοί (βρεφοκομικοί παιδοκομικοί στίς πόλεις Λεμεσοῦ, Λάρνακας καί Πάφου.

Στούς Κρατικούς αὐτούς Σταθμούς γίνονται δεκτά βρέφη καί νήπια ἐργαζομένων ἢ ποῦ πρόκειται νά ἐργασθοῦν μητέρων ἢ οἰκογενειῶν μέ εἰδικά προβλήματα. Οἱ γονεῖς καταβάλουν

ανάλογα μέ τά είσοδήματα τους μηνιαῖα τροφεῖα βάσει ἐγειρι-
μένης κλίμακας πού ἀναθεωρεῖται κατά καιρούς γιά νά εἶναι
ἀνάλογη μέ τό κόστος ζωῆς.

Κοινοτικοί Σταθμοί: Εἶναι ἐκεῖνοι πού ἰδρύονται ἀπό Ἐπι-
τροπές ἢ Συμβούλια Κοινοτικῆς Εὐημερίας ἢ καί Ὁργανώσεις
Κοινωνικῆς Πρόνοιας οἱ ὁποῖες καλύπτουν καί τά ἔξοδα λειτουρ-
γίας τους. Στά πλαίσια τῆς Ὑπηρεσίας Κοινοτικῆς Ἐργασίας
παρέχονται ἀπό λειτουργούς τοῦ Τμήματος τεχνική καί οἰκονο-
μικοί βοήθεια γιά τήν ἰδρυση καί λειτουργία τῶν Σταθμῶν. Μέ
τήν ἐγγραφή καί ἐπιθεώρηση τους ἀσχολοῦνται λειτουργοί τῆς
Ὑπηρεσίας οἰκογενειακῆς Εὐημερίας σύμφωνα μέ τίς διαδικασίες
πού περιγράφονται πλο κάτω:

Ἰδιωτικοί Σταθμοί: Εἶναι αὐτοί πού ἰδρύονται καί λειτουρ-
γοῦν ἀπό ἰδιῶτες. Γι' αὐτούς τό τμήμα ἔχει εὐθύνη γιά τήν ἐγ-
γραφή καί ἐπιθεώρηση σύμφωνα μέ τίς διαδικασίες πού περιγρά-
φονται πλο κάτω.

Μέ βάση τή ζήτηση ὑπηρεσιῶν διημερεύουσας φροντίδας πού
αὐξάνεται συνέχεια καί ἐπειδή ἡ λειτουργία Κρατικῶν Παιδο-
κομικῶν Σταθμῶν δέν μπορεῖ πάντοτε νά ἱκανοποιήσει τίς ἀνά-
γκες πού ὑπάρχουν, τό τμήμα ἔχει προσθέσει τήν Ὑπηρεσία
Οἰκογενειακῆς Διημερεύουσας φροντίδας μέ σκοπό

1) τήν παροχή διημερεύουσας φροντίδας σέ παιδιά πού οἱ μη-
τέρες τους ἐργάζονται καί πού δέν μποροῦν γιά διάφορους λό-
γους νά ἐξασφαλίσουν θέση σέ παιδοκομικούς Σταθμούς.

2) Τήν ἐνθάρρυνση μητέρων νά ἀναζητήσουν ἐργασία καί ἔτσι
νά αὐξηθεῖ τό διαθέσιμο ἐργατικό δυναμικό καί νά ἀνέλθει τό
βιοτικό ἐπίπεδο τῶν οἰκογενειῶν.

3) Τήν παροχή διημερεύουσας φροντίδας σέ παιδιά πού οἱ οἰ-
κογένειες τους χρειάζονται ἀνακούφιση λόγω προβληματικῆς
λειτουργίας τους ἢ ἐπειδή ἀντιμετωπίζουν ἔκτακτες καταστάσεις.

4) Τόν Έλεγχο τῶν ὑπηρεσιῶν πού μέχρι τώρα παρεῖχαν μή ἐγκριμμένες κατ'οἶκον παιδοκόμοι.

Ἡ αὐθῦνη πού ἀναλαμβάνει τό τμήμα ἐκτός ἀπό τήν νομική, θά περιλαμβάνει τήν ἐπιλογή καί ἐκπαίδευση τῶν κατ'οἶκον Παιδοκόμων καί γιά εἰδικές περιπτώσεις τήν παροχή μικρῆς ἐπιχορήγησης γιά ἔξοπλισμό.

Ἡ κατ'οἶκον παιδοκόμοι σάν μορφή παροχῆς διημερεύουσας φροντίδας πρόσφατα ἔχει συσταθεῖ στό τμήμα γιά τήν προώθηση της ἀκολουθήθηκε καί πρέπει νά ἀκολουθεῖται ὁ πῶς κάτω τρόπος ἐνέργειας σέ κάθε Ἐπαρχία.

Συνεχῆς προσπάθεια τῶν λειτουργῶν πρέπει νά εἶναι ἡ ἔξακρίβωση:

- α) ἄν ἐργαζόμενες ἢ πού ἔχουν πρόθεση νά ἐργαστοῦν μητέρες εἶναι πρόθυμες νά χρησιμοποιήσουν κατ'οἶκον παιδοκόμους καί
- β) ἄν ὑπάρχουν οἰκογένειες πού εἶναι πρόθυμες νά προσφέρουν κατ'οἶκον διημερεύουσα φροντίδα σέ παιδιά μητέρων πού ἐργάζονται.

"Ἄν ἀπό τήν ἔρευνα φανεῖ πῶς ὑπάρχουν ικανοποιητικός ἀριθμός πού ἐνδιαφέρονται καί ἀπό τίς δύο πλευρές ὁ ΕΠΕ ὑποβάλλει ἔκθεση γιά κάθε περίπτωση κατ'οἶκον παιδοκόμον ξεχωριστά γιά τήν ἔγκριση καί ἐγγραφή σύμφωνα μέ τόν Νόμο.

Μόλις ὁ ἀριθμός τῶν οἰκογενειῶν πού ἐγκρίθηκαν θεωρηθεῖ ικανοποιητικός ὁ ΕΠΕ σέ συνεργασία μέ τόν Κλάδο Ἀνάπτυξης τοῦ προσωπικοῦ τοῦ τμήματος καί τόν ὑπεύθυνο τοῦ κλάδου Οἰκογενειακῆς Εὐημερίας καταρπύζει πρόγραμμα ἐπιμόρφωσης τῶν κατ'οἶκον παιδοκόμων.

Τό πρόγραμμα ἐπιμόρφωσης θά περιλαμβάνει:

- α) Στοιχειώδης γνώσεις τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ πάνω στήν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητος του καί συμπεριφορᾶς μέ ἐπί-

κεντρο πρακτικά θέματα κατανόησης τῶν ἀναγκῶν καί τοῦ χειρισμοῦ τῶν παιδιῶν τρεφικῆς καί νηπιακῆς ἡλικίας καί προβλήματα, προσαρμοφῆς.

β) θέματα πρακτικῆς ὑγιεινῆς καί πρώτων βοηθειῶν

γ) Γενικές γνώσεις γιά τήν ἐργαζόμενη μητέρα καί τό ἔργο τῆς κατ'οἶκον παιδοκόμου.

δ) Σχετικῆ ἀναφορά στό ρόλο τοῦ Τμήματος καί τῶν λειτουργιῶν σέ σχέση μέ τήν ὑπηρεσία τῶν κατ'οἶκον παιδοκόμων.

Ὅπου εἶναι δυνατόν, τό πρόγραμμα ἐπιμόρφωσης θά γίνεται μέσα στά πλαίσια λειτουργίας ἢ μέ ὑποστήριξη πρότυπου Παιδοκομικοῦ Σταθμοῦ, μέ σκοπό νά παρέχεται στίς κατ'οἶκον παιδοκόμους καί πρακτικῆ ἐξάσκηση ἀπό προσοντούχες παιδοκόμους καί βρεφοκόμους. Ἡ διάρκεια τοῦ προγράμματος θά ἐξαρτᾶται ἀπό τό πόσο συχνά θά γίνονται οἱ συγκεντρώσεις πού μπορεῖ νά εἶναι 1-3 κάθε βδομάδα γιά νά μήν ἐπηρεαστοῦν σοβαρά τά καθήκοντα τῶν παιδοκόμων.

Τά ὁδοιπορικά γιά μετάβαση τῶν παιδοκόμων στό κέντρο ἐπιμόρφωσης καί τά ἔξοδα πού θά προκύπτουν ἀπό τή συμμετοχή στό πρόγραμμα θά καλύπτονται ἀπό τό τμήμα σάν εἰδικό ἐπίδομα.

Πρόσωπο πού ἐγερίνεται σάν κατ'οἶκον παιδοκόμος μπορεῖ ν'ἀποταθεῖ στό ΕΠΕ γιά κρατικῆ ἐπιχορήγηση πού θά χρησιμοποιηθεῖ γιά ἀποπληρωμή μέρους τῶν ἐξόδων ψιά ἐξοπλισμό πού ἀγοράστηκε γιά νά χρησιμοποιηθεῖ γιά τήν παροχή τῆς διημερεύουσας φροντίδας. Ἡ ἐπιχορήγηση αὐτή δέν θάναί πιά φηλή ἀπό τό 50% πού δαπανήθηκε καί μέ βάση τίς καθορισμένες ἀπό τόν Διευθυντή κλίμακες.

Σέ περίπτωση πού δυσπραγοῦντες οἰκογένειες δέν εἶναι σέ θέση νά πληρώνουν τά δικαιώματα σέ μιά κατ'οἶκον παιδοκόμο

τό τμήμα θά μπορούσε νά τίς ἐπιχορηγήσει μέ τό νά πληρώνει στήν κατ'οἶκον παιδοκόμο μέρος τῶν δικαιωμάτων.

Τήν εὐθύνη γιά τήν τοποθέτηση παιδιοῦ σέ ἐγκεκριμένη κατ'οἶκον παιδοκόμου ἀναλαμβάνει ὁ γονιός. Ὁ ρόλος τοῦ ΕΠΕ καί τοῦ γραφείου του σέ σχέση μέ τήν τοποθέτηση, εἶναι νά ἐνημερώνει τίς ἐργαζόμενες μητέρες γιά τήν ὕπαρξη ἐγκριμένων οἰκογενειῶν καί νά γνωστοποιεῖ σ'αὐτές τά & βασικά χαρακτηριστικά τους ὅπως εἶναι στόν κατάλογο πού κρατεῖ ὁ ΕΠΕ. Ὁ τρόπος τῆς ἐνημέρωσης μπορεῖ νά εἶναι ὁμαδικός, δηλ. μέ ἐπισκέψεις λειτουργῶν στούς τόπους ἐργασίας ἢ σέ ἄλλους τόπους συγκέντρωσης γυναικῶν ἢ ἀτομικές μέ ἐπισκέψεις τῶν γονιῶν στό γραφεῖο τοῦ Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ ἢ κατὰ τίς ἐπισκέψεις τῶν λειτουργῶν στίς κοινότητες.

Παρόλο πού τά Ἐπαρχιακά Γραφεῖα Εὐημερίας ἐργοῦν σάν μέσα γιά τήν σύνδεση ἐκείνων πού ἐνδιαφέρονται, ἡ συμφωνία δέ γιά τά δικαιώματα πού θά καταβάλλονται ἀφήνεται στά ἐνδιαφερόμενα μέρη, τό τμήμα καθορίζει σχετικά περιθώρια γιά νά περιορίζει τήν ἐκμετάλευση καί νά ἐπιτρέπει καί νά ἐνθαρρύνει τήν τοποθέτησὴ παιδιῶν μέ χαμηλά εἰσοδήματα οἰκογενειῶν.

Ἡ τοποθέτηση παιδιῶν πού ἡ οἰκογένεια τους παίρνει Δημόσιο Βοήθημα θά γίνεται καί πάλι ἀπό τους γονεῖς ἀλλά ὁ λειτουργός θά πρέπει νά ἔχει πῶς ἐνεργό ρόλο στόν κανονισμό γιά τό ὕψος τῶν δικαιωμάτων τῆς κατ'οἶκον παιδοκόμου. Μέ βάση τό μέρος (ε) τοῦ περί παίδων Νόμου ἀποτελεῖ εὐθύνη τοῦ τμήματος.

α) ἡ ἐγγραφή ὑποστατικῶν στά ὁποῖα γίνονται δεκτά παιδιά καί πρόσωπα πού ἀναλαμβάνουν ἑναστικῶς ἀμοιβῆς παιδιά μέ σκοπό τήν παροχή φροντίδας γιά ὅλη τήν διάρκεια ἢ μέρος τῆς ἡμέρας.

β) Ὁ ἔλεγχος τῶν ὑποστατικῶν καί τῶν διευθετήσεων γιά τήν εὐημερία τῶν παιδιῶν πού γίνονται δεκτά ἐκεῖ.

Ἔτσι τό τμήμα ἐγγράφει καί ἐπιθεωρεῖ τοὺς ἰδιωτικούς καί Κοινοτικούς Παιδοκομ. Βρεφοκομ. Σταθμούς καί τίς κατ'οἶκον παιδοκόμους μέ σκοπό.

ι) Τήν προστασία τοῦ παιδιοῦ καί τοῦ κοινοῦ γενικά ἀπό διευθετήσεις πού μποροῦν νά παραβλάπτουν τά συμφέροντα τῶν παιδιῶν καί τῶν γονιῶν.

ιι) Τήν τήρηση σέ ἱκανοποιητικά ἐπίπεδα τῶν διευθετήσεων γιά διημερεύουσα φροντίδα.

ιιι) Τή βελτίωση τῶν ἐπιπέδων τῆς διημερεύουσας φροντίδας

Ἡ ἐγγραφή ὑποστατικῶν στά ὁποῖα γίνονται δεκτά παιδιά γιά φροντίδα γίνεται μετὰ ἀπό αἴτηση τῶν ὑπευθύνων γιά τή λειτουργία τῶν ὑποστατικῶν. Ἐπειδή ὅμως σύμφωνα μέ τόν περί παιδῶν νόμο ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἡ λειτουργία τέτοιων ὑποστατικῶν χωρίς ἐγγραφή, παρόλο πού ἡ εὐθύνη γιά ἐπίδωξη ἐγγραφῆς ἀνήκει στοὺς ὑπεύθυνους τῶν ὑποστατικῶν ἡ εὐθύνη γιά ἀνακάλυψη καί δώξη ἐκείνων πού δέν συμμορφώνονται ἀνήκει στό τμήμα. Οἱ λειτουργοί ὀφείλουν νά ἐνημερώνονται γιά τή λειτουργία ὄλων τῶν ὑποστατικῶν τῆς περιοχῆς τους καί νά βεβαιώνονται ὅτι αὐτή εἶναι σύμφωνη μέ τίς πρόνοιες τοῦ Νόμου καί τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Διευθυντῆ. Ἀκολουθεῖται εἰδική διαδικασία ἀπό τό τμήμα γιά τήν ἐγγραφή ἑνός Σταθμοῦ. Ὅλοι οἱ Σταθμοί πού εἶναι γραμμένοι πρέπει νά ἐπιθεωροῦνται σέ χρονικά διαστήματα ἀνάλογα μέ τίς περιστάσεις ἀλλά σέ καμιᾶ περίπτωση δέν θά περνᾷ περίοδος πάνω ἀπό 3 μῆνες χωρίς νά γίνεται ἐπιθεώρηση. Ἡ ἐπιθεώρηση γίνεται μέ σκοπό τή διαπίστωση ὅτι ὁ Σταθμός λειτουργεῖ ἢ δέν λειτουργεῖ σύμφωνα μέ τίς πρόνοιες τοῦ περί παιδιῶν Νόμου καί σχετικοῦ Διατάγματος. Μετὰ ἀπό κάθε ἐπιθεώρηση θά συμπληρώνεται

καί θά καταχωρεῖται στό φάκελλο τριμηνιαία ἔκθεση ἐπιθεώρηση
Ἐντίγραφο τῆς ἔκθεσης αὐτῆς θά στέλλεται στό Διευθυντῆ.

Ἐν σέ ὁποιαδήποτε ἐπιθεώρηση παρατηρηθεῖ παράβαση τῶν προ-
νοιῶν τοῦ Διατάγματος, οἱ ὑπεύθυνοι θά προειδοποιοῦνται γιά
συμμόρφωση καί ἄν δέν συμμορφώνονται θά πρέπει νά ἐφαρμο-
ζονται τά μέτρα πού προνοεῖ ὁ Νόμος καί θά ἀκυρώνεται ἡ ἐγ-
γραφή μετά ἀπό σχετική διαδικασία.

Ἐπό τίς πλεονεχίας πάνω διαδικασίες ἐξαιροῦνται οἱ παιδικοὶ Σταθ-
μοὶ πού διοικοῦνται ἀπό κυβερνητικό τμήμα ἢ εἶναι κοινοτι-
κοὶ καί ἔχουν ἰδρυθεῖ κατόπιν ἐνθαρρύνσεως τοῦ τμήματος Κοι-
νωνικῆς Εὐημερίας.

Ὁ Νόμος αὐτός παρέχει ἐπίσης διακριτικές ἐξουσίες στό
Διευθυντῆ νά ἐξαιρεῖ τοὺς Κοινοτικούς Παιδοκομικούς Σταθ-
μοὺς δηλ. ἐκείνους πού ἰδρύονται ἀπό Κοινότητες ἢ ἐπιτρο-
πές καί Συμβούλια Κοινοτικῆς Προνοίας μέ ἐνθάρρυνση καί
ὑποστήριξη τοῦ τμήματος καί στοὺς ὁποίους δίνεται τεχνική
ἢ καί οἰκογενειακή βοήθεια μέ βάση τό πρόγραμμα παροχῆς πρα-
κτικῶν χορηγιῶν τῆς Ἐπηρεσίας Κοινοτικῆς Ἐργασίας τοῦ
Τμήματος. Ὅμως ἡ ἐξαίρεση αὐτή θά δίνεται μόνο σ' ἐκείνους
πού ἔχουν ὀρισμένες ἐλλείψεις καί ἀδυνατοῦν νά συμμορφω-
θοῦν πρὸς τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Διευθυντῆ. Ἡ ἐξαίρεση αὐτή θά
εἶναι προσωρινή καί μέχρι πού νά ὑπάρχει πλήρη συμμόρφωση
πρὸς τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Διευθυντῆ. Σέ καμμιά περίπτωση δέν
θά παρατείνεται ἡ ἐξαίρεση πάνω ἀπό διάστημα 6 μηνῶν. Γιά
νά μὴν ὑπάρχει ὅμως δυσμενής ἐπίδραση πάνω στά ἐπίπεδα λει-
τουργεῶν τῶν παιδοκομικῶν Σταθμῶν καί γιά νά ἐξασφαλίζεται
ὁμοιόμορφη πολιτική θά πρέπει νά ἀκολουθεῖται ἡ πλεονεχίας
διαδικασία:

α) Μόλις έλθει σέ γνώση τοῦ ΕΠΕ πρόγραμμα γιά ἴδρυση Παιδοκομικοῦ Σταθμοῦ ἀπό κάποια Κοινότητα ἢ ὀργάνωση τό ὁποῖο ὁ ΕΠΕ ἔχει πρόθεση νά ὑποστηρίζει θά ὑποβάλλεται στό Διευθυντῆ ἔκθεση πού νά περιέχει λεπτομέρειες τοῦ προγράμματος πάνω στίς ὁποῖες νά μπορεῖ νά παρθεῖ ἀπόφαση κατ'ἀρχή, ὅτι μποροῦν νά ἐξασφαλισθοῦν οἱ κατάλληλες προϋποθέσεις γιά τήν λειτουργία τοῦ Σταθμοῦ σύμφωνα μέ τά ἐπίπεδα πού καθορίζονται ἀπό τό τμήμα παρ'ὄλο ὅτι ὑπάρχουν προσωρινά ὀρισμένες ἐλλείψεις.

β) Ἐπειδή πρῶς τό παρόν θά ὑπάρχουν αὐτές οἱ ἐλλείψεις θά γίνεται ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ἐξαίρεση τοῦ Σταθμοῦ μέ ἀπόφαση τοῦ Διευθυντῆ, μετά ἀπό εἰσήγηση τοῦ ΕΠΕ ὁ ὁποῖος θά εἰσηγεῖται καί τό χρονικό διάστημα τῆς ἐξαίρεσης καί σέ πού καμμιά περίπτωση δέν θάναί μεγαλύτερο ἀπό 6 μήνες. Κατά τό διάστημα αὐτό θά συμπληρώνονται οἱ ἐλλείψεις ὅποτε καί θά ἀκολουθεῖται ἡ κανονική διαδικασία γιά τήν ἐγγραφή καί θά ἐκδίδεται τό Πιστοποιητικό Ἐγγραφῆς.

Σύμφωνα μέ τόν περί παιδων Νόμο οἱ κατ'οἶκον παιδοκόμοι ἐγγράφονται καί ἐπιθεωροῦνται. Γιά νά ἐγγραφοῦν πρέπει νά πληροῦν τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Διευθυντῆ καί κατά τήν ἐπιθεώρηση νά ἱκανοποιηθῶν τούς λειτουργούς ὅτι δέν γίνεται καμμιά παράβαση τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου ἢ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Διευθυντῆ.

Ὅσο ἀφορᾷ τίς διαδικασίες ἐγγραφῆς, ἄρνησης ἐγγραφῆς, ἀκύρωσης, ἐγγραφῆς, ἐπιθεώρησης, Πολιτικῆς Δίωξης τῶν κατ'οἶκον παιδοκόμων εἶναι σέ ἴδιες μέ τῶν Σταθμῶν χρησιμοποιοῦν ὁμως διαφορετικά ἔντυπα.

1. Είσαγωγή

Κύριος σκοπός του Τμήματος σχετικά με τις υποθέσεις είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του παιδιού που πρόκειται να υιοθετηθεί. Κυριώτερα σημεία της πολιτικής του Τμήματος για θέματα σχετικά με τις υιοθεσίες είναι τα πιο κάτω:

Τό τμήμα δέν είναι όργανωση για διευθέτηση υιοθεσιών και για τουτό δέν έχει όποιαδήποτε υποχρέωση να ανταποκρίνεται σε αίτησεις για τήν έξεύρεση και παραχώρηση παιδιών για υιοθεσία. Όμως είναι δυνατόν σε περιπτώσεις που τό τμήμα έχει κάτω από τήν φροντίδα τά παιδιά για τά όποια ή υιοθεσία θεωρείται σαν τό πιο κατάλληλο μέσο άποκατάστασης να τά τοποθετήσει σε κατάλληλες οίκογένειες με σκοπό τήν υιοθεσία.

2. Διαδικασία

Κυρία εύθύνη του Τμήματος είναι ή υποβολή έκθεσης προς τό Δικαστήριο για να βοηθηθεί τουτό να αποφασίσει κατά πόσο ή υιοθεσία είναι προς τό συμφέρο ή όχι του παιδιού .Οί λειτουργοί πρέπει να έξετάζουν αν μια οίκογένεια που προτίθεται να πάρη ή πήρε παιδί στό σπίτι της με σκοπό να τό υιοθετήσει, κρίνεται κατ'άρχήν κατάλληλη ή όχι. Αυτό είναι πολύ σημαντικό κυρίως διότι οί περισσότεροι υποψήφιοι θετοί γονείς άπευθύνονται στό δικαστήριο για έκδοση διατάγματος υιοθεσίας μετά αρκετό χρονικό διάστημα άφ'ότου πάρουν παιδί. Για να άποφεύγονται λοιπόν άσκοπες μετακινήσεις παιδιών (στις περιπτώσεις που ή υποψήφια θετή οίκογένεια δέν κριθεί κατάλληλη). Τό τμήμα διεξάγει προκαταρτική μελέτη της περίπτωσης για καταρχή έγκριση της οίκογένειας.

Όλες οι ενέργειες που γίνονται μέσα στα πλαίσια της υπηρεσίας θα παρέχεται από το τμήμα σχετικά με τις υιοθεσίες βα-
θίζονται στο περί υιοθεσίας Νόμο (κεφ.274/1954)

Στό Νόμο αυτό περιέχονται πρόνοιες, οι κυριώτεροι σκοποί των οποίων είναι:

- α) Η διασφάλιση της ευημερίας των παιδιών, που πρόκειται να υιοθετηθούν
- β) Η προστασία των παιδιών που τοποθετούνται από τρίτους σε μη συγγενικά πρόσωπα.
- γ) Η απαγόρευση της μετανάστευσης παιδιών για σκοπούς υιοθεσίας από πρόσωπο που δεν είναι πολίτες της Δημοκρατίας.

Οι λειτουργοί του Τμήματος πρέπει να μελετήσουν και να γνωρίζουν καλά κυρίως τους νόμους που έχουν σχέση με τα καθήκοντα τους σαν Δικαστικών Κηδεμόνων ή υπευθύνων λειτουργών για την παρακολούθηση των περιπτώσεων τοποθέτησης παιδιών για σκοπούς υιοθεσίας.

Εξαίρεση του Κανόνος υιοθεσίας έχουν οι μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου ή ξένοι υπήκοοι που κατοικοῦν στη Κύπρο τουλάχιστο για συνεχής περίοδο δύο χρόνων πριν να υποβάλουν αίτηση για υιοθεσία. Σημειώνεται ότι υιοθεσία από ξένη χώρα επιτρέπεται νοουμένου ότι η χώρα στη οποία γεννήθηκε το παιδί το επιτρέπει.

Διάταγμα υιοθεσίας μπορεί να εκδοθεί μετά από αίτηση ζεύγους που εξουσιοδοτεί να υιοθετήσουν παιδί από κοινού. Δεν εκδίδεται διάταγμα υιοθεσίας εκτός αν

- α) ο αίτητής ή στη περίπτωση ζεύγους ένας από τους αίτητές -είναι ηλικίας πάνω από 25 χρόνων και είναι τουλάχιστο 18 χρόνια μεγαλύτερος από το υιοθετούμενο παιδί
- είναι ηλικίας 21 χρόνων αλλά είναι συγγενής του παιδιού
- είναι ο πατέρας ή η μητέρα του παιδιού

β) Τό υίοθετούμενο παιδί είναι ηλικίας κάτω τῶν 18 χρόνων
γ) Δέν ἐκδίδεται ἐπίσης διάταγμα υίοθεσίας σέ σχέση μέ θῆ-
λυ παιδί καί ἄρρενα αίτητή, ἐκτός ἂν τό Δικαστήριο ἱκανο-
ποιηθεῖ ὅτι ὑπάρχουν εἰδικές περιστάσεις πού δικαιολογοῦν
τό διάταγμα τῆς υίοθεσίας σάν εἰδικό μέτρο.

δ) Σέ καμιά περίπτωση δέν ἐκδίδεται διάταγμα υίοθεσίας
ἐκτός ἂν ὑπάρχει συγκατάθεση τοῦ γονιοῦ ἢ τοῦ κηδεμόνα τοῦ
παιδιοῦ ἢ τοῦ προσώπου πού εἶναι ὑπεύθυνο μέ διάταγμα ἢ συμ-
φωνία νά συνεισφέρει γιά τήν συντήρηση τοῦ παιδιοῦ.

*Ἡ πύ πάνω συγκατάθεση δέν εἶναι ἀπαραίτητη καί μπορεῖ νά
μῆν ζητηθεῖ ἀπό τό δικαστήριο ἂν αὐτό εἶναι ἱκανοποιημένο ὅτι:
-ὁ γονιός ἢ ὁ κηδεμόνας ἐγκατάλειψε, παραμέλησε ἢ κατ'ἐπανά-
ληψη κακομεταχειρίζεται τό παιδί.

-τό ὑπόχρεο πρόσωπο μέ διάταγμα διατροφῆς, παραμέλησε κατ'
ἐπανάληψη νά συνεισφέρει γιά τήν διατροφή τοῦ παιδιοῦ

-τό πρόσωπο πού ζητεῖται ἡ συγκατάθεση δέν μπορεῖ νά φρεθεῖ
ἢ ὄπι παράλογα δέν δίνει τή συγκατάθεση του.

Πρέπει νά ποῦμε ἀκόμα ὅτι ἡ συγκατάθεση τῆς φυσικῆς μητέρας
τοῦ παιδιοῦ πού δίνεται γιά υίοθεσία γιά νά γίνει δεκτῆ ἀπό
τό Δικαστήριο πρέπει νά ἔχει δοθεῖ ὅταν τό παιδί εἶναι ηλικί-
ας τουλάχιστο 6 ἐβδομάδων.

ε) Διάταγμα υίοθεσίας δέν ἐκδίδεται ἐκτός ἂν:

-τό παιδί διαμένει στή Κύπρο

-παρουσιαστεῖ πιστοποιητικό ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς

-τό παιδί διαμένει μέ τοὺς αίτητές καί φροννίζεται ἀπό αὐ-
τούς τουλάχιστο γιά τρεῖς μῆνες συνέχεια ἀμέσως πρὶν ἀπό τήν
ἡμέρα τῆς ἐκδοσης τοῦ διατάγματος

-ὁ αίτητής εἰδοποίησε τό λειτουργό τῆς περιοχῆς του, τουλάχι-
στο 3 μῆνες πρὶν τήν ἡμερομηνία τῆς ἐκδοσης τοῦ διατάγματος

για τήν πρόθεση του νά αποταθεῖ για Διάταγμα, υιοθεσίας.

Πρίν τό δικαστήριο αποφασίσει για τήν ἔκδοση τοῦ διατάγματος πρέπει νά ικανοποιηθεῖ.

-ὅτι δόθηκε ἡ ἀπαραίτητη συγκατάθεση ὁποιουδήποτε προσώπου καί ὅτι τό πρόσωπο αὐτό ἀντιλαμβάνεται τή φύση καί τίς ἐπιπτώσεις τοῦ διατάγματος υιοθεσίας.

-ὅτι ἡ υιοθεσία εἶναι πρός τό συμφέρον τοῦ παιδιοῦ

-ὅτι καμιά ἀμοιβή ἢ πληρωμή ἔγινε ἀπό ὁποιοδήποτε πρός ὁποιοδήποτε για τήν υιοθεσία.

Ἀπαγορεύεται ὁποιαδήποτε δημοσίευση ἀπό μέρος τῶν γονιῶν ὅτι ἐπιθυμῶν νά δώσουν παιδί για υιοθεσία ἢ ἀπό μέρος προσώπου ὅτι ἐπιθυμεῖ νά υιοθετήσῃ παιδί ἢ ἀπό μέρος τρίτων προσώπων ὅτι μποροῦν νά προβοῦν σέ διευθετήσεις για τήν υιοθεσία τοῦ παιδιοῦ. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἀποστολή παιδιοῦ στό ἔξωτερικό για σκοπό υιοθεσίας ἀπό πρόσωπο πού δέν εἶναι κηδεμόνας ἢ συγγενής καί διαμένει στό ἔξωτερικό.

Μέσα στά πλαίσια τῆς προσπάθειας για ἐφαρμογή ὁμοιόμορφης πολιτικῆς ἢ πιά κάτω διαδικασία θά ἐφαρμόζεται για τή μελέτη, ἔγκριση καί τερματισμό περιπτώσεων πού ἀφοροῦν.

α) ὑποψήφιους υιοθετοῦντες γονεῖς

β) υιοθεσίες (συγκεκριμένων παιδιῶν)

α) Ὄταν γονεῖς πού ἔχουν πρόθεση νά ἀναλάβουν παιδί για υιοθεσίας σκοπούς ἐνημερώνουν γραπτῶς ἢ προφορικῶς τόν ΕΠΕ (ἐπαρχιακό λειτουργό εὐημερίας) για τήν πρόθεση του αὐτή, τό ἀρχεῖο καταχωρεῖ τήν γνωστοποίηση στό Μητρώο ὑποψηφίων υιοθετούντων γονιῶν πού κρατεῖται στή ἐπαρχία καί ἐτοιμάζει σχετικό φάκελο στό ὄνομα τοῦ ζευγαριοῦ. Σέ διάστημα 10 ἡμερῶν ἀπό τή λήψη τῆς γνωστοποίησης, ὁ ΕΠΕ στέλλει στό ζευγάρι ἐπιστολή μαζί μέ τό φυλλάδιο "Υιοθεσία στή Κύπρο". Σέ ἕνα μῆνα μετά τή γνωστοποίηση ἀρχίζουν οἱ ἐπαφές για τή μελέτη τῆς περίπτωσης

ἡ δέ μελέτη πρέπει νά συμπληρώνεται λιγώτερο ἀπό 3 μῆνες μέ ἐτοιμασία ἔκθεσης κοινωνικῆς ἔρευνας γιά τήν καταρχή ἔγκριση ἢ ἀπόρριψη τῆς οἰκογένειας, στή ἔκθεση ἀναφέρονται οἱ εἰσηγήσεις τοῦ λειτουργοῦ καί ἡ τελική ἀπόφαση παίρνεται καί καταγράφεται καί ὑπογράφεται ἀπό τόν ΕΜΕ.

"Αν ἡ οἰκογένεια κριθεῖ καταρχή κατάλληλη, ἀλλά δέν ἀνέλαβε στό μεταξύ γιά σκοπούς υἰοθεσίας, ἡ περίπτωση τερματίζεται καί ἀπό καταγράφεται στό φάκελλο καί μετά στό μητῶο. Ἐπίσης ὁ ΕΠΕ ἐνημερώνει τοὺς ὑποψήφιους θετούς γονεῖς ὅτι ἔχουν κριθεῖ καταρχή κατάλληλοι.

"Αν οἱ ὑποψήφιοι υἰοθετοῦντες γονεῖς, κριθοῦν καταρχή ἀκατάλληλοι, ἡ περίπτωση πάλι τερματίζεται καταγράφεται ἡ ἀπόφαση στό φάκελλο καί μετά στό μητῶο. Οἱ ὑποψήφιοι γονεῖς μέ προσωπική ἐπίσκεψη τοῦ λειτουργοῦ τοὺς ἀναφέρει καί τοὺς ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τῆς μὴ ἔγκρισης καί τοὺς βοηθᾷ νά ἀντιληφθοῦν τοὺς λόγους αὐτούς.

Ὁ λειτουργός παρακολουθεῖ αὐτές τίς οἰκογένειες γιά νά διαπιστώσει ἂν αὐτοί προχώρησαν νά ἀναλάβουν παιδί γιά υἰοθεσία. "Αν διαπιστώσει ὅτι ἀνάλαβαν παιδί ἐπιδιώκει τήν ἀπομάκρυνση του σέ περίπτωση πού ἀποδεικνύεται πῶς συνέχιση τῆς παραμονῆς του μαζί μέ τήν οἰκογένεια καί τυχόν υἰοθεσία εἶναι σέ βάρος τῶν συμφερόντων του. Ἡ ἀπόφαση γιά ἀπομάκρυνση τοῦ παιδιοῦ παίρνεται ὅσο τό δυνατό γρηγοτότερα καί σέ διάστημα ὄχι μεγαλύτερο ἀπό 3 μῆνες ἀπό τήν ἡμέρα πού ἀνέλαβαν τό παιδί. Στό διάστημα αὐτό ὁ λειτουργός κάνει τουλάχιστο δύο ἐπισκέψεις τό μῆνα.

Μέ τή λήψη προφορικῆς ἢ γραπτῆς γνῶσης ποιησης γιά ἀπόφαση ζευγαριοῦ νά ἀναλάβει συγκεκριμένο παιδί γιά σκοπούς

υιοθεσίας ακολουθείται ή πιο κάτω διαδικασία.

β) Μόλις ληφθεί ή σχετική γνωστοποίηση ό ΕΠΕ στέλνει προς τούς υποψηφίους υιοθετουντες γονεΐς έπιστολή. Οί έπαφές για τήν μελέτη τής περίπτωσης αρχίζουν άμέσως είδικά όταν οί περίπτωση αναφέρεται για πρώτη φορά και οί υιοθετουντες γονεΐς είναι άγνωστοι στη υπηρεσία μας.

Στή περίπτωση που οί υποψήφιοι υιοθετουντες γονεΐς είναι καταρχή έγκριμένοι, ή μελέτη θα έχει σκοπό αρχικά να εξακριβώσει αν οί συνθήκες εξακολουθούν να είναι τό ίδιο ικανοποιητικές που να τούς καθιστούν κατάλληλους για να υιοθετήσουν τό συγκεκριμένο παιδί. Αν συμβαίνει έτσι θα καταχωρείται σέ φάκελλο νουμένου ότι δέν έχει περάσει ένας χρόνος, από τήν έγκριση. Μετά τό χρόνο από τήν καταρχή έγκριση πρέπει να γίνεται έκθεση έτσι κι αν ή κατάσταση είναι ή ίδια.

Για τούς υποψηφίους υιοθετουντες γονεΐς που είναι γνωστή στη υπηρεσία αλλά γνωστοποιούν τήν απόφαση τους να αναλάβουν συγκεκριμένο παιδί μέ σκοπό τήν υιοθεσία, χωρίς να είναι έγκριμένοι γίνεται ή μελέτη για τήν καταρχή έγκριση και μετά ακολουθείται ή ίδια διαδικασία.

Στή διάρκεια τών 3 μηνών μετά τήν γνωστοποίηση ό υπεύθυνος λειτουργός τής περιοχής έτοιμάζει προκαταρκτική έκθεση που τήν υποβάλλει στόν ΕΠΕ για τήν έγκριση τών υιοθετουντων γονιών, σάν κατάλληλοι να συνεχίσουν να έχουν τό παιδί κάτω από τή φύλαξη-τους-για σκοπούς υιοθεσίας.

Μόλις οί υιοθετουντες γονεΐς πάρουν τήν έγκριση από τόν ΕΠΕ, ή παρακολούθηση τής περίπτωσης αναστέλλεται εκτός αν στό μεταξύ υποβάλαν αίτηση στό δικαστήριο ή προβλέπεται σί-

γούρα ότι τέτοια διαβήματα θα γίνουν σ'ένα μήνα από την ημέρα έγκριση τους από τον ΕΜΕ όλες οι περιπτώσεις που αναστέλλονται ελέγχονται μία φορά κάθε 6 μήνες από τον λειτουργό της περιοχής για να βεβαιώνεται ότι η τοποθέτηση του εξακολουθεί να είναι προς το συμφέρο του παιδιού.

Όταν η περίπτωση δεν έχει ανασταλεί όπως πιο πάνω ο υπεύθυνος λειτουργός ετοιμάζει τελική έκθεση για την περίπτωση σε διάστημα όχι μεγαλύτερο από 6 μήνες από την ημερομηνία της προκαταρκτικής έγκρισης από τον ΕΜΕ. Η τελική έκθεση μελετάται από επιτροπή που απαρτίζεται από τον ΕΑΕ, τον έπαρχιακό έποπτη του προγράμματος οίκογενειακής ευημερίας και τον λειτουργό που χειρίζεται την περίπτωση, η απόφαση δέ καταχωρείται και προσυπογράφεται από τον ΕΑΕ

Αμέσως μετά την λήψη της τελικής απόφασης ο υπεύθυνος λειτουργός καταθέτει την έκθεση του στο δικαστήριο. Αναμένεται μετά από αυτό πώς η περίπτωση θα λήξει με την έκδοση του δικαστικού διατάγματος σε περίοδο που δεν ξεπερνά τους 3 μήνες.

Στη περίπτωση που οι υιοθετούντες γονείς είδοποιούν φαίνεται ότι η τοποθέτηση παραβλάπτει τα συμφέροντα του παιδιού οι γονείς δεν θα τύχουν έπομένως προκαταρκτικής έγκρισης του ΕΑΕ, η παρακολούθηση δεν αναστέλλεται αλλά η περίπτωση θα συνεχίσει να μελετάται με σκοπό την απομάκρυνση του παιδιού από την οίκογένεια. Αν σημειωθεί βελτίωση τότε ο ΕΑΕ επιτρέπει την συνέχιση της τοποθέτησης με σκοπό την υιοθεσία. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Κ.Α κάνει επίσκεψεις τουλάχιστο 2 φορές τό μήνα.

Σε περιπτώσεις που ο λειτουργός διοριστεί από τό δικαστήριο σαν δικαστικός κηδεμόνας, δεν είναι σε θέση, λόγω ειδικών συνθηκών των υιοθετούντων γονιών ή του παιδιού, να απο-

φασίσει μέσα στο διάστημα τῶν τριῶν μηνῶν κατά πόσο ἡ υἱοθεσία εἶναι πρὸς τὸ συμφέρο τοῦ παιδιοῦ, τότε μπορεῖ νά εἰσηγηθεῖ στο δικάστηριο τὴν ἔκδοση ἑνδιαμέσου διατάγματος, γιὰ περίοδο ὄχι μεγαλύτερη τῶν δύο χρόνων, σάν δοκιμαστικὴ περίοδος. Σ'αὐτὴ τῇ περίπτωσῃ τὸ δικάστηριο ἀναβάλλει τὴ λήψη τῆς ἀπόφασης καὶ μπορεῖ νά ἐπιβάλλει ὄρους σέ σχέση μὲ τὴν συντήρηση, ἐκπαίδευση καὶ ἐπίβλεψη τοῦ παιδιοῦ.

Μέ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς πρὸ πάνω διαδικασίας καμιὰ περίπτωσῃ υἱοθεσίας παραμένει ἀνοιχτὴ πάνω ἀπὸ δώδεκα μῆνες, ὃ δέ ΕΛΕ μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν φακέλων τῶν λειτουργῶν σέ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα θά βεβαιώνεται γι'αὐτό.

Γιὰ γονεῖς ποὺ ἔχουν υἱοθετήσῃ παιδί στο παρελθόν, ἡ διαδικασία ποὺ ἀκολουθεῖται θά συντομεύσεται ἢ συμπλήρωσῃ δέ αὐτῆς πρέπει νά γίνεται σέ περίοδο 3 μηνῶν, ἧθὺ θεωρεῖται ἐλάχιστη χρονικὴ περίοδος γιὰ τοποθέτηση τοῦ παιδιοῦ, πρὶν τὴν ἔκδοση τοῦ διατάγματος γιὰ υἱοθεσία.

Ἐκθέσεις γιὰ ζεύγη πρὶν τὴ τοποθέτηση παιδιοῦ, ποὺ ζητοῦνται ἀπὸ ὀργανώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ πρέπει νά ὑποβάλλονται στο διευθυντῇ.

1. Είσαγωγή

Ἡ ἐργασία μὲ ἐγκληματίες ἢ πρόσωπα ποῦ ἔχουν τάση πρὸς τὸ ἐγκλημα εἶναι ἓνας εἰδικὸς τομέας τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας. Ἔτσι οἱ κοινωνικοὶ λειτουργοὶ θά πρέπει νὰ ἐφαρμόζουν τίς γενικὲς τους γνώσεις στὴν τεχνικὴ καὶ τίς μεθόδους τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας μέσα στὰ εἰδικὰ πλαίσια τῶν ἀναγκῶν τῆς κηδεμονίας καὶ τῆς μεταϊδρυματικῆς φροντίδας ἀτόμων.

Οἱ Κοινωνικοὶ λειτουργοὶ πιστεύω θεωροῦν τὸ ἐγκλημα καὶ τὴν ἀντικοινωνικὴ συμπεριφορὰ σάν ἓνα εἶδος δυσπρασαρμοστίας ποῦ μπορεῖ νὰ θεραπευτεῖ. Παραδέχονται ὅτι κοινωνικὸς τους ρόλος εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ ἐπιστημονικῶν γνώσεων γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἀυτό σημαίνει ὅτι θεωροῦν τοὺς παρανομοῦντες σάν ἄτομα ποῦ ἔχουν ἀνάγκη βοήθειας καὶ σάν πολίτες μὲ δικαιώματα καὶ εὐθύνες. Ἐνα ἀπὸ τὰ δικαιώματα τῶν ἀτόμων αὐτῶν εἶναι νὰ τοὺς δοθεῖ κατάλληλη κοινωνικὴ βοήθεια νὰ ὑπερπηδήσουν τίς ἀντικοινωνικὲς τους τάσεις καὶ νὰ ζήσουν μιὰ εὐτυχημένη καὶ ἁρμονικὴ ζωὴ μὲ τοὺς συμπολίτες τους.

Ἐπάρχουν διάφοροι μέθοδοι μὲ τίς ὁποῖες παραβάτες ποῦ παρουσιάζονται στὰ δικαστήρια μποροῦν νὰ βοηθοῦν νὰ προσαρμοστοῦν. Αὐτές μποροῦν νὰ ταξινομηθοῦν σέ ἰδρυματικὲς ἢ μηδρυματικὲς καὶ μὴ ἰδρυματικὲς. Τὸ εἶδος τῆς θεραπείας ποῦ συστήνεται σέ κάθε εἰδικὴ περίπτωση πρέπει νὰ συσχετίζεται μὲ τὴν προσωπικότητα, τίς ἐμπειρίες, τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον καὶ τίς ἀτομικὲς ἀνάγκες τοῦ ἐνδιαφερομένου.

2. Ἡ εὐθύνη καὶ δικαιοδοσία τοῦ Τμήματος Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς εὐημερίας στό τομέα τῆς Κοινωνικῆς Ἀμυνας σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸ τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς εὐημερίας εἶναι :

α) Υποβοήθηση τῶν δικαστηρίων στή λήψη ἀποφάσεων σ' ὅλες τίς περιπτώσεις ἀδικοπραγούντων ἀνηλίκων.

Αὐτή ἡ βοήθεια εἶναι ἡ κοινωνική ἐκθεση πού οἱ ΚΑ ἐτοιμάζουν γιά τό δικαστήριο καί ἔχει σκοπό νά βοηθήσει τό δικαστήριο νά χειριστεῖ τήν περίπτωση ὅταν ἀποδειχθῇ ἡ ἐποχή καί ὄχι νά βοηθήσει τό δικαστήριο νά ἀποφασίσει ιατά πόσο ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἔνοχος. Οἱ ἐκθέσεις στό δικαστήριο πρέπει νά εἶναι ὅσο τό δυνατό σύντομες. Οἱ πληροφορίες πού θά περιληφθοῦν στήν ἐκθεση πρέπει νά περιορίζονται σέ στοιχεῖα σχετικά μέ τήν παρούσα προσωπικότητα καί τό χαρακτήρα τοῦ παραβάτη, τό σχολεῖο, τήν υἰεία, φυσική του κατάσταση δραστηριότητες στό ἐλεύθερο χρόνο του καί ὅπου εἶναι δυνατό τά αἷτια πού συνέβαλαν στή ἀντικοινωνική συμπεριφορά ἄν ἔχει ἐξακριβωθεῖ κάτι τέτοιο. Πληροφορίες ἀπό τό οἰκογενειακό περιβάλλο. Στίς περιπτώσεις πού τά δικαστήρια δέχονται εἰσηγήσεις αὐτές θά πρέπει νά γίνονται μέ τή μορφή γνώμης εἰδικοῦ. Ἐδῶ οἱ κοινωνικές ἐρευνες δέν ἀποτελοῦν μέρος τῆς κοινωνικολειτουργικῆς διαδικασίας. Ὅμως οἱ ἐρευνες πρέπει νά θεωροῦνται ἀπό τούς Κ.Α. σάν εὐκαιρία ν' ἀρχίσουν μιὰ ἐπαγγελματική σχέση μέ τό ἐνδεαφερόμενο ἄτομο. Αὐτό θά διευκολύνει τή διαδικασία τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας σέ περίπτωση πού τό ἄτομο τοποθετηθεῖ ὑπό τήν ἐπίβλεψη τοῦ λειτουργοῦ.

β) Κηδεμονευτική ἐπίβλεψη ἀνηλίκων καί ἐνηλίκων βάσει ἀποφάσεων δικαστηρίου.

Κηδεμονευτική ἐπιτήρηση σάν μέσο θεραπείας εἶναι ἡ μέθοδος στή ὁποία δίδεται ἡ εὐκαιρία σ' αὐτόν πού παρενόμησε μέ τήν ἀναστολή τῆς ποινῆς γιά τό ἀδίκημα πού διέπραξε ν' ἀποδείξει ὅτι μπορεῖ νά γίνεῖ ἕνας νομοταγῆς καί ἀπολίτης μέ τίς δικές του προσπάθειες καί μέ τή βοήθεια πού προσφέρει ὁ ΚΑ

πού όρίζεται από τό δικαστήριο είδικά γι' αυτό τό σκοπό. Ό ΚΛ του συμπαρίσταται συμβουλευεί καί τόν βοηθά νά έργοδοτηθεΐ ή νά υπεράσθησει όποιασδήποτε δυσκολίες πού αντιμετώπιζει.

Ό Κηδεμονευτικός λειτουργός έχει διπλή ύποχρέωση. Καταρχή έχει ύποχρέωση μέσω του δικαστηρίου προς τήν κοινωνία ότι ό παραβάτης πού τέθηκε υπό τήν φροντίδα του συμπεριφέρεται καλά καί τηρεΐ τό νόμο καί τή τάξη. Αυτό έξυπακούει πώς ότι ό παραβάτης δέν τηρεΐ τό νόμο καί τή τάξη ή αν δέν συμπεριφέρεται σύμφωνα προς τούς όρους του κηδεμονευτικού διατάγματος ό λειτουργός θα πρέπει νά αναφέρει τήν περίπτωση στό δικαστήριο. Έξ' άλλου ό κηδεμονευτικός λειτουργός έχει ευθύνη απέναντι στό κηδεμονευόμενο πρέπει νά τόν βοηθήσει καί νά τόν συμβουλευεί στά καθημερινά του προβλήματα καί μέσω των γνώσεων καί των προσπαθειών του, νά τό βοηθήσει νά γίνη ένα ευτυχισμένο κοινωνικό άτομο προσαρμοσμένο στό κοινωνικό του περιβάλλον. Το γεγονός ότι ό κηδεμονευτικός λειτουργός όφείλει νά καταγγείλει στό δικαστήριο τυχόν παράβαση των όρων του κηδεμονευτικού διατάγματος δέν πρέπει νά θεωρηθεΐ ότι μέ αυτό τά συμφέροντα του κατηγορουμένου δέν διασφαλίζονται. Αντίθετα οι κηδεμονευόμενοι βοηθοΰνται έτσι νά εκτιμήσουν τή σημασία πού έχει νά είσαι ένας νομοταγής. Αμέλεια εν μέρους του κηδεμονευτικού λειτουργού νά καταγγείλει τό γεγονός ίσως νά έχη σαν αποτέλεσμα ό κατηγορούμενος νά χάσει τήν εμπιστοσύνη του στον κηδεμονευτικό λειτουργό καί νά υποτιμήσει τήν αξία του κηδεμονευτικού διατάγματος. Αναμφίβολα ό Κηδεμονευτικός λειτουργός κατά τά αρχικά στάδια της επίβλεψης ενός πελάτη θα επιδείξει τήν αναγκαία άνοχή καί κατανόηση καί όπου ή διαδικασία της θεραπείας απαιτεΐ θα άγνοήσει μικροπαραλήψεις του κηδεμονευόμενου.

Έτσι όπως ένας κηδεμονευόμενος που άποτυγχάνει μπορεί να παρουσιαστεί ξανά στο δικαστήριο και ο κηδεμονευόμενος που η πρόοδος του είναι ικανοποιητική και για τα όποια γίνεται εκτίμηση πώς έχει ξεπεράσει τις δυσκολίες του, μπορεί να παρουσιαστεί στο δικαστήριο για άκύρωτη του διατάγματος. Αυτή η ενέργεια θα τονίσει την εμπιστοσύνη του κηδεμονευόμενου στο άτομο του και θα επικυρώσει την έγκριση του κηδεμονευτικού λειτουργού για την συμπεριφορά του. Η διάρκεια του είναι 1-3 χρόνια.

Ανήλικοι που παρουσιάζονται στο δικαστήριο κατηγορούμενοι για κάποιο άδίκημα μπορούν, αντί να τοποθετηθούν υπό κηδεμονία ή να σταλούν στη Αναμορφωτική σχολή, να τεθούν υπό την φροντίδα συγγενή ή καταλλήλου προσώπου. Όπου ο κατηγορούμενος τίθεται υπό τη φροντίδα άλλου εκτός του Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής εύημερίας καταλλήλου προσώπου, ο κηδεμονευτικός λειτουργός δεν έχει εύθύνη να επιβλέπει την περίπτωση εκτός αν λάβει ειδικές οδηγίες. Κηδεμονευτικοί λειτουργοί που υποβάλουν εκθέσεις στο δικαστήριο για ανήλικους κατηγορούμενους πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν περιπτώσεις που η εύημερία και η αναμόρφωση θα διασφαλίζεται με αυτό το τρόπο και να κάμουν τις σχετικές συστάσεις.

γ) Παροχή μεταϊδρυματικής ύπηρεσίας για την αναμορφωτική σχολή και τις φυλακές.

Όταν ένας ανήλικος κατηγορούμενος καταδικαστεί και αποσταλεί στη Αναμορφωτική Σχολή ο κηδεμονευτικός λειτουργός της περιοχής όπου διαμένει ο κατηγορούμενος αναλαμβάνει την εύθύνη για την μεταϊδρυματική φροντίδα του παιδιού. Η φροντίδα αρχίζει άμέσως με την καταδίκη και όχι μετά την απόλυση

τοῦ παιδιοῦ ἀπό τήν σχολή. Αὐτή περιλαμβάνει κατά περίπτωση ἔργασία μέ τήν οἰκογένεια τοῦ παιδιοῦ (μέ σκοπό νά τούς βοηθήσει νά βελτιώσουν τίς οἰκογενειακές καί κοινωνικές τους συνθήκες) ἐπαφές μέ τό παιδί στή σχολή, καί προγραμματισμό σέ συνεργασία μέ τήν διεύθυνση τῆς σχολῆς γιά τή μελλοντική ἀποκατάσταση τοῦ παιδιοῦ ὅταν ἀπολυθεῖ παιδιά πού στέλλονται στή ἀναμορφωτική σχολή ἀπολύονται ἐπ'ἄδεια ἄρκετά πρίν τόν τερματισμό τοῦ διατάγματος. Κατά τήν διάρκεια τῆς ἄδειας τούς θεωροῦνται ὅτι εὐρίσκονται κάτω ἀπό τή δικαιοδοσία τῆς σχολῆς γιά θεραπεία καί γι'αὐτό ὑπόκεινται σέ ἀνάκληση ἂν διαφωνεῖ ὅτι δέν συμμορφώνονται μέ τούς ὅρους τῆς ἄδειας.

Μέ τήν ἀπόλυση τοῦ παιδιοῦ ὁ κηδεμονευτικός Α. τῆς περιοχῆς ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ σάν μεταῖδρυματικός λειτουργός ἀναλαμβάνει εὐθύνη γιά τήν ἐπίβλεψη τοῦ παιδιοῦ σ' ὅλη τήν περίοδο τῆς ἄδειας του. Αὐτή ἡ εὐθύνη παίρνει διπλή μορφή μιά εὐθύνη πρὸς τή σχολή καί μέσω αὐτῆς στή κοινωνία καί μιά εὐθύνη πρὸς τό ἴδιο τό παιδί ὅπως καί στή περίπτωση τοῦ κηδεμονευτικοῦ λειτουργοῦ ἔτσι καί ὁ μεταῖδρυματικός λειτουργός βοηθᾷ καί συμβουλεύει τό παιδί νά ὑπερπηδήσει τίς δυσκολίες του καί ν' ἀποκατασταθεῖ στή κοινωνία ἐνῶ ταυτόχρονα ἀναφέρει στή σχολή ὅποιανδήποτε ἀποτυχία τοῦ παιδιοῦ νά συμμορφωθεῖ πρὸς τούς ὅρους τῆς ἄδειας του.

3. Νομοθεσία - Κανονισμούς

Ἡ κοινωνική ἔργασία πού γίνεται στή πλαίσια τῆς κοινωνικῆς Ἄμυνας βασίζεται πάνω σέ νομούς καί κανονισμούς: Ὁ "περὶ ἀνηλίκων παραβατῶν" νόμος κάνει πρόνοια γιά τήν κηδεμονευτική ἐπιτήρηση ἀνηλίκων καί ὁ "περὶ κηδεμονίας παραβατῶν νόμος" προνοεῖ τόσο γιά ἀνήλικους ὅσο καί γιά ἐνήλικες παραβάτες. Τά δικαστήρια ἀνηλίκων συνεδριάζουν σέ ξεχωριστά

κτίρια από εκείνα που χρησιμοποιούνται από τὰ Ἐπαρχιακά Δικαστήρια ἢ σέ διαφορετικές ὥρες ἢ ἡμέρες ἀπό τίς συνεδριάσεις τῶν Ἐπαρχιακῶν δικαστηρίων. Ὁ ἴδιος αὐτός νόμος προβλέπει κανένα ἄλλο πρόσωπο ἐκτός ἀπό τὰ μέλη καί τούς ἀξιωματούχους τοῦ Δικαστηρίου, τούς δικηγόρους δέν μποροῦν νά παρακολουθοῦν τή δίκη. Ἀνήλικοι καθορίζεται ὅτι εἶναι πρόσωπα κάτω τῆς 16 ἐτῶν καί χωρίζονται α) τὰ παιδιά, δηλαδή ἀνήλικα κάτω τῶν 14 ἐτῶν καί β) νεαρά πρόσωπα, δηλαδή ἀνήλικοι κάτω τῶν 14 ἐτῶν καί β) νεαρά πρόσωπα, δηλαδή ἀνήλικοι 14-16 ἐτῶν. Πρόσωπα ἄνω τῶν 16 ἐτῶν θεωροῦνται ἐνήλικες.

Τό κηδεμονευτικό διάταγμα εἶναι μιᾶ ἀναστολή ἐπιβολῆς ποινῆς μέ ὄρους. Κηδεμονευόμενοι πού δέν συμμορφώνονται πρὸς τούς ὄρους τοῦ διατάγματος μποροῦν νά παρουσιαστοῦν ξανά στό δικαστήριο καί νά τούς ἐπιβληθεῖ ποινὴ γιὰ τό ἀδίκημα πού ἐκδόθηκε τό διάταγμα.

Πρόσωπα πού τέθηκαν ὑπό κηδεμονευτικῆ ἐπιτήρηση δέν θεωροῦνται ὅτι καταδικάστηκαν γιὰ ἀδίκημα καί δέν θεωροῦνται "βεβαρυμένα".

Ἡ ἀστυνομία ὑποχρεοῦται νά εἰδοποιήσῃ τόν ἐπαρχιακό λειτουργό εὐημερίας ὅτι προτίθεται νά προσάψῃ τόν ἀνήλικο στό δικαστήριο, τή φύση τῆς κατηγορίας, τήν ἡμέρα καί ὥρα τῆς παρουσίας τοῦ ἀνηλίκου στό δικαστήριο. Τότε ὁ Κ.Λ. ἐρευνᾷ καί ἐτοιμάζει ἔκθεση γιὰ τίς συνθήκες τοῦ κατηγορούμενου βρεθεῖ ἔνοχος. Ἡ ἔκθεση αὐτή εἶναι μαρτυρία καί τό δικαστήριο τήν ἔχει ὑπόψη του γιὰ τόν τρόπο διάθεσης τῆς περίπτωσης. Γι' αὐτό ἡ ἔκθεσις πρέπει νά εἶναι ἀκριβῆς καί ἀντικειμενική. Αὐτή δίνεται στό κατηγορούμενο καί δικηγόρο του, οἱ δέ ΚΛ ἐπανεξετάζουν τό περιεχομένο τῆς.

4. Τομεῖς

Ἡ κοινωνική ἄμυνα περιέχει τρεῖς τομεῖς:

α) τήν ἀναμορφωτική σχολή β) τούς ἐφηβικούς ξενῶνες καί γ) τίς φυλακές.

α) Ἡ ἀναμορφωτική σχολή εἶναι ποινικό ἴδρυμα καί ὑπάγεται στό Ἰκ. Δικαιοσύνης. Ἡ εἰσαγωγή γίνεται μέ ὀρισμένα κριτήρια. Ἀνήλικος πού τέθηκε ὑπό κηδεμονία ἢ ὑπό ἐπίβλεψη κοινωνικοῦ ἢ κηδεμονευτικοῦ λειτουργοῦ καί παρουσιάζεται στό δικαστήριο ὅτι δέν συμμορφώνεται μέ τούς ὅρους μπορεῖ νά σταλεῖ στή ἀναμορφωτική σχολή ἂν ἀποδειχθεῖ ἡ κατηγορία καί ἐνδείκνυται ἔκδοση ἀναμορφωτικοῦ διατάγματος. Ἡ διάρκεια τοῦ διατάγματος αὐτοῦ εἶναι ἀπό 3-8 χρόνια. Παιδί κάτω τῶν 11 ἐτῶν μπορεῖ νά κρατηθεῖ στή Ἀναμορφωτική σχολή μέχρι ὅπου γίνει 15 ἐτῶν, παιδί μεταξύ 11 καί 14 ἐτῶν γιά περίοδο ὄχι πάνω ἀπό 4 ἔτη καί νεαρό πρόσωπο (δηλαδή ἀνήλικος πού συμπλήρωσε τό 14 ἔτος ἀλλά εἶναι ἀκόμη κάτω τῶν 16) μέχρι ὅπου γίνει 14 ἐτῶν. Τό παιδί πού εἶναι ὑπό τήν νομική φροντίδα τοῦ Δ.Υ.Κ.Ε δέν μπορεῖ νά παρουσιαστεῖ σέ δικαστήριο ἀνηλίκων μέ εἰσήγηση νά σταλεῖ στή ἀναμορφωτική σχολή χωρίς τήν προηγούμενη ἔγκριση τοῦ Δ.Υ.Κ.Ε. Ἀνήλικοι πού στέλλονται σ' αὐτή ἀπολύονται συνήθως μέ ἄδεια πρὶν συμπληρώσουν τήν περίοδο πού ὑπόκεινται σέ νομική κράτηση, γιά τό ὑπόλοιπο τῆς ὁποίας παραμένει ὑπό τήν νομική ἐπίβλεψη τοῦ κηδεμονευτικοῦ λειτουργοῦ.

β) Ἐφηβικός ξενῶνας. Χρησιμοποιοῦνται τόσο γιά νέους πού ἐγκλημάτισαν ὅσο καί μή ἐγκληματήσαντες. Ἡ εἰσδοχή ἑνός παιδιοῦ σ' αὐτό ἐκτός ὅπου ὑπάρχει δικαστικό διάταγμα πρέπει νά ἐξουσιοδοτεῖται ὑπό τόν ἐπαρχιακό λειτουργό εὐημερίας τῆς ἐπαρχίας πού βρίσκεται ὁ ξενῶνας. Σκοπός του εἶναι ἡ φροντίδα καί προστασία ἐφήβων μέ παρεκκλίνουσα συμπεριφορά.

Τό ἴδρυμα λειτουργεῖ πάνω σέ ὀργανωμένη βάση καί τηρεῖται κανονικό πρόγραμμα. Γίνεται ἀπασχόληση καί ἀνάπτυξη

δραστηριοτήτων μέσα και έξω από το ίδρυμα. Τα παιδιά έχουν σταθερή επίβλεψη, ικανοποιητική καθοδήγηση, ενθάρρυνση σε κοινές δραστηριότητες, ανάληψη πρωτοβουλιών και γενικά βελτίωση του τρόπου της ομαδικής ζωής. Ο ΚΛ βοηθά για την επίλυση των προσωπικών δυσκολιών, των εφήβων, την επαγγελματική αποκατάσταση και κοινωνική προσαρμογή για θετικά αποτελέσματα.

Για την επίτευξη των στόχων του ιδρύματος εκτός από τη μέθοδο της κοινωνικής εργασίας με άτομα χρησιμοποιείται και η κοινωνική εργασία με ομάδες από έμπειρο ΚΛ. Γίνονται συναντήσεις πάνω σε ψυχαγωγικά παιχνίδια, συζήτηση και διαφώτιση πάνω στα έφηβικά και άλλα προβλήματα, ενημέρωση πάνω σε επίκαιρα θέματα καθώς και επισκέψεις σε διάφορες εκδηλώσεις.

Γίνεται μια καλή συνεργασία μεταξύ διευθυντή-βοηθού διευθυντή-βοηθητικού προσωπικού καθώς και του προσωπικού με το γραφείο εύημερίας έπαρχιακό. Σάν κτίριο ο έφηβικός ξενώνας δέν μοιάζει ότι είναι ίδρυμα. (Είναι ένα μεγάλο τρίοροφο σπίτι που περιβάλλεται από κήπο). Αυτό το πιο ζεστό περιβάλλον έπιδιώκεται πάντοτε έτσι ώστε να φαίνεται περισσότερο σά ένα σπίτι όπως όλων των άλλων παιδιών.

γ) Φυλακές. Στή Κύπρο έχουμε τρεις κρατικές φυλακές και βρίσκονται στή πρωτεύουσα του νησιού.

Οι άποφυλακισμένοι τίθενται υπό την επίβλεψη του κηδεμονευτικού λειτουργού και ο έπιβλεπόμενος σ' αυτό τό χρονικό διάστημα της επίβλεψης έχει όρισμένες υποχρεώσεις. Υπάρχει νόμος για μείωση της φυλάκισης νεαρών καταδικών για καλή διαγωγή και για την απόλυση φυλακισμένων με άδεια. Επίσης πρόσωπα που καταδικάστηκαν σε ισόβεια δεσμά μπορούν να απολυθούν με νομική άδεια αν τό έγκρίνει τό Υπουργικό συμβούλιο

καί μέ τούς ὅρους πού αὐτό κρίνει ἀναγκαῖος.

Ὁ λειτουργός πού ἀναλαμβάνει τήν ἐπίβλεψη προσώπου "ἐπ' ἄδεια" ἔχει ὑποχρέωση νά ἐπισκέπτεται καί νά δέχεται ἐπισκέψεις τοῦ ἀποφυλακιστομένου καί νά τόν βοηθᾷ νά ζήσει μιά τίμια ζωή. Ἄν τό πρόσωπο μέ ἄδεια παραλείψει νά συνεργαστεῖ καί ἂν δέξῃ συμμορφώνεται μέ τούς ὅρους τῆς ἄδειας του, ὁ κηδεμονευτικός λειτουργός ἔχει καθήκο νά καταγγεῖλει τήν περίπτωση στό Διευθυντή τῶν φυλακῶν γιά τή λήψη τῶν ἀναγκαίων μέτρων.

Μέ διοικητικές διευθετήσεις φυλακισμένοι πού ἀπολύονται ἀπό τή φυλακή μετά τήν συμπλήρωση τῆς ποινῆς τους μπορεῖ νά ἀπαπέμπονται στό κηδεμονευτικό λειτουργό ἀπό τό Συμβούλιο Ἀπόλυσης Καταδίκων γιά βοήθεια καί καθοδήγηση. Ἡ ἐπίβλεψη μας αὐτῆς τῆς τάξης τῶν ἀποφυλακισμένων εἶναι ἐθελοντική καί μποροῦν αὐτοί νά ἀρνηθοῦν τή βοήθεια μας. Ἡ διάρκεια ἐπιτήρησης τους δέν πρέπει νά ὑπερβαίνει τούς 6 μήνες. Ἐκθέσεις θά πρέπει νά στέλλονται στό Διευθυντή τῶν φυλακῶν γιά τήν πρόοδο ὅπως σέ ἄλλες περιπτώσεις. Μέ βάση τίς πληροφορίες πού δίνονται μέσω τῶν κοινωνικῶν ἐκθέσεων τό Συμβούλιο Ἀπόλυσης Καταδίκων μπορεῖ νά καθοδηγήσει τόν κατάδικο ὅταν θά τόν καλέσει γιά συνέτευξη πρίν τήν ἀπόλυση του. οἱ ἐκθέσεις γιά τό συμβούλιο πρέπει νά στέλλονται μέσω τοῦ Ε.Α.Ε Λευκωσίας καί ὄχι τῶν κεντρικῶν Γραφείων. Ὁ Ε.Α.Ε Λευκωσίας ἀποστέλλει τότε τήν ἐκθεση μέσω τοῦ ἀντιπροσώπου πού ἐπισκέπτεται τίς φυλακές καί παρακάθεται στίς συνεδρίες τοῦ Συμβουλίου.

5. Διαδικασία Ὅλες οἱ περιπτώσεις πού ἀναφέρονται ἀπό τήν Ἀστυνομία ἢ τό δικαστήριο σχετικά μέ ἀνηλίκους καί ἐνήλικες πού πρόκειται νά παρουσιαστοῦν στό δικαστήριο πρέπει νά καταχωροῦνται στό σχετικό Μητρώο ἐρευνῶν γιά τό δικαστήριο μέ λεπτομέρειες γιά τό ὄνομα, ἡλικία, φύση τοῦ παραπτώματος καί

τότε νά παραπέμπεται στό λειτουργό τῆς περιοχῆς γιά ἔρευνα. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐμφανίσεως στό δικαστήριο καθορίζεται σέ τέτοιο χρόνο πού νά μπορέσει ὁ κηδεμονευτικός λειτουργός νά ἐρευνήσει καί νά ἐτοιμάσει τήν ἔκθεση του. Ἀντίγραφο τῆς ἔκθεσης θά πρέπει νά παραδοθεῖ στό ὑπεύθυνο τοῦ ἀρχείου. Κατά τήν ἡμέρα τῆς δίκης ὁ κηδεμονευτικός λειτουργός θά παρουσιαστεῖ στό δικαστήριο νά δώσει μαρτυρία, νά καταγράφη τήν ἀπόφαση πού θά τήν δώσει στό ὑπεύθυνο τοῦ ἀρχείου, ὁ ὁποῖος θά τήν καταγράψει στό μητῶο. Ὄταν ἐκδίδεται διάταγμα κηδεμονίας ἢ γιά εἰσοδοχή στή Ἀναμορφωτική σχολή τό ἀρχεῖο θά ἀνοίξει φάκελλο στό ὁποῖο θά τοποθετηθεῖ τό κατηγορητήριο, ἀντίγραφο τῆς κοινωνικῆς ἔκθεσης καί τοῦ δικαστικοῦ διατάγματος καί θά τόν παραπέμψει στόν ἐπιβλέποντα λειτουργό τῆς περιοχῆς. Ἐπίσης πρέπει νά εἶναι ὑπόχρεο νά στείλει στή Ἀναμορφωτική Σχολή ἀντίγραφο τῆς κοινωνικῆς ἔκθεσης μαζί μέ τό ἀντίγραφο τοῦ δικαστικοῦ διατάγματος.

Ὁ κηδεμονευτικός λειτουργός πρέπει νά ἐξηγήσει, στή συνέχεια, στό πρόσωπο πού ἐκδόθηκε τό κηδεμονευτικό διάταγμα τή σημασία καί τίς συνέπειες αὐτοῦ τοῦ διατάγματος καί νά τοῦ δώσει ἀντίγραφο, στό ὁποῖο πρέπει νά τό ὑπογράψει δηλώνοντας ἔτσι ὅτι ἔχει καταλάβει τήν σημασία καί τίς συνέπειες τοῦ διατάγματος.

Κάθε συνέντευξη πού ἔχει ὁ λειτουργός μέ πρόσωπο ὑπό κηδεμονία, παιδί ἀναμορφωτικῆς σχολῆς, κατάδικο ἢ ἄλλο μέλος ἐνδιαφερόμενο γιά τή περίπτωση πρέπει νά καταχωρεῖται στό φάκελο καί κάθε τρεῖς μῆνες γίνεται ἀναθεώρηση καί ἀξιολόγηση τῆς περίπτωσης καί τίθενται στή συνέχεια τά μελλοντικά σχέδια θεραπείας. Στίς περιπτώσεις παιδιῶν ἀναμορφωτικῆς σχολῆς μέ ἄδεια καί πρῶην καταδίκων ἀπό ἐπίβλεψη πρέπει

νά υποβάλλεται έκθεση προόδου στις ενδιαφερόμενες αρχές.

"Αμα μεταβιβάζεται μιὰ περίπτωση σέ ἄλλη ἐπαρχία τό περιεχόμενο τοῦ ἀτομικοῦ φακέλου ἐκτός ἀπό τό ἀντίγραφο τῆς ἐπιστολῆς πού ἀναφέρεται στή μεταβίβαση τῆς περίπτωσης πρέπει νά ἀφαιρεῖται καί νά στέλλεται στή ἐπαρχία πού περιλαμβάνει τήν ὑπόθεση καί στό ἐξώφυλλο τοῦ φακέλου νά σημειώνεται σάν ΛΗΞΑΣΑ καί νά φυλάττεται μαζί μέ ἄλλες περιπτώσεις πού ἔληξαν.

Κατά τόν τερματισμό τῆς περίπτωσης ὁ ἐπιβλέπων λειτουργός πρέπει νά σημειώσει στό ἐξώφυλλο τοῦ φακέλου ΛΗΞΑΣΑ καί σέ παρένθεση νά δείξει κατά πόσο ἡ περίπτωση ἔληξε ἱκανοποιητικά ἢ ὄχι. Ὁ φάκελος πρέπει τότε νά ἐπιστραφεῖ στό ἀρχεῖο γιά νά σημειώσει τό ἀποτέλεσμα στό μητρώο καί νά φυλάξει τόν φάκελο.

Δ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Τό τμήμα 'Υπηρεσιών Κοινωνικής εϋημερίας παρέχει κοινωνικο-λειτουργικές υπηρεσίες σε άλλα υπουργεία α) εϋτε με άποσπαση κοινωνικοϋ λειτουργοϋ σ'αϋτά β) εϋτε δια μέσου τών λειτουργών τών έπαρχιακών Γραφείων εϋημερίας. Στα πλαίσια του προγράμματος οίκογενειακής εϋημερίας καί Κοινωνικής "Άμυνας έχουν άποσπασθεϋ ΚΛ στα ακόλουθα 'Υπουργεία ή 'Υπηρεσίες.

1) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ. Παροχή κοινωνικολειτουργικής υπηρεσίας στο υπουργείο υγείας. Για τήν ενίσχυση τών υπηρεσιών του 'Υπ.υγείας με κοινωνική εργασία που εϋμαι άπαραίτητη για τή συστηματική αντιμετώπιση τών προβλημάτων τών άσθενών τών ψυχιατρικών ιδρυμάτων (ΨΙ), τής ψυχιατρικής πτέρυγας (ΨΠ) καί τών νοσοκομείων, τό Τμήμα μετά από διοικητικές διευθετήσεις με τό 'Υπ.υγείας έχει άποσπάσει για τό σκοπό αυτό Κ.Α. στα κάτω ιδρύματα του 'Υπουργείου αϋτου. Κυρία εϋθύνη τών Κ.Α εϋναι ή παροχή υπηρεσιών στους άσθενείς τών ιδρυμάτων αϋτών που παρουσιάζουν προσωπικά, οίκογενειακά ή προβλήματα άποκατάστασης, σε συνεργασία με τά έπαρχιακά γραφεία εϋημερίας.

Τό Τμήμα αναλαμβάνει επίσης τήν εϋθύνη μέσω τών έπαρχιακών Γραφείων εϋημερίας για τά πιο κάτω:

α) 'Υποβολή αρχικής έκθεσης στο ειδικό ψυχίατρο για κατατόπισή του, αναφορικοί με άσθενείς.

'Ο Κ.Α πρέπει με τήν κοινωνική έκθεση που ετοιμάζει να βοηθήσει τόν ειδικό ψυχίατρο στη διάγνωση τών προβλημάτων καί τόν προγραμματισμό για τήν θεραπεία του ψυχασθενή. 'Οφείλει επομένως να εϋναι προσεκτικός στις δηλώσεις του καί στη ανάλυση τών δεδομένων.

β) Τήν μεταϊδρυματική επίβλεψη τῶν ψυχοσθενῶν καί ψυχασθενῶν πού εἶναι μέ ἄδεια.

Ἡ επίβλεψη ἄρχισε τό 1953 μετά ἀπό παράκληση τῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἀναγνωρίζεται σήμερα ὅτι ἡ Νομοθεσία πού ὑπάρχει εἶναι ἀναχρονιστική καί γι' αὐτό ἀποφασίστηκε ἡ ἀλλαγὴ καί ὁ ἐκσυγχρονισμός της. Γιὰ τό σκοπό αὐτό ἔχει συσταθεῖ ἐπιτροπή γιά μελέτη ἐνσωμάτωση καί τροποποίηση τοῦ νόμου γιά ψυχασθενεῖς ὅμως μέχρι νά συμπληρωθεῖ ἡ ἐργασία οἱ Κ.Α πρέπει νά ἔχουν ὑπόψη τους ὠρισμένα σημεῖα τοῦ Νόμου. Ἐδῶ ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι στή Κύπρο πρέπει νά πιστοποιηθεῖ ἀπό τό δικαστήριο ἕνας ἀσθενής ὡς ψυχασθενής γιά θά γίνει δεκτός στά Ψ.Ι. Σ' ἄλλες χῶρες δέν πιστοποιοῦνται ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς τῆς ΨΙ καί πολλοί πηγαίνουν μέ τή θέληση τους. Αὐτό σημαίνει ὅτι μποροῦν νά φύγουν ὅταν τό θέλουν. Ἄν ἀποδειχθεῖ ἀναγκαῖο νά κρατηθοῦν πρέπει νά πιστοποιηθοῦν σάν ψυχασθενεῖς. Τό σύστημα αὐτό δέν ἐφαρμόστηκε στή Κύπρο, ἄν καί γίνεται προσπάθεια νά γίνονται δεκτοί ἀσθενεῖς πάνω σέ ἐθελοντική βάση στή (Ψ.Π) ἐν τῷ μεταξύ ὅλοι οἱ ἄλλοι ψυχασθενεῖς τῆς ΨΙ εἶναι πιστοποιημένοι.

Ἄν ἕνα πρόσωπο δραπετεύσῃ ἀπό τά ΨΙ καί ἀπουσιάζει γιά διάστημα μεγαλύτερο ἀπό 14 μέρες, εἶναι ἀνάγκη νά ἐπαναπιστοποιηθεῖ, γιά νά γίνει δεκτό στά ΨΙ. Σ' αὐτό τό διάστημα τῆς ἀπουσίας μπορεῖ ὁ Δ/ντής τῶν ΨΙ ἢ μέλος τῆς ἀστυνομίας νά ἀναλάβει τή φύλαξη τοῦ προσώπου πού δραπέτευσε καί νά τό ἐπιστρέφει στά Ψ.Ι. Στή περίπτωση τοῦ ἐγκληματία ψυχασθενή πού δραπετεύει ἀπό τά ΨΙ δέν ἰσχύει τό χρονικό ὄριο τῶν 14 ἡμερῶν, ἀλλά μπορεῖ νά μπεῖ κάτω ἀπό φύλαξη καί νά μπεῖ στά ΨΙ ὅποτεδήποτε ἀφοῦ συλληφθεῖ. Ἡ ἀπόλυση του μέ ἄδεια

έπιτρέπεται αλλά χρειάζεται έξουσιοδότηση του Ύπουργικού Συμβουλίου.

Ο Δ.Ι.Υ (διευθυντής Ιατρικών Ύπηρεσιών) μπορεί να διατάξει την απόλυση οποιουδήποτε ψυχασθενή από τὰ ΨΙ ή να έποτρέπει σ' αυτόν να απουσιάσει από τὰ ΨΙ με άδεια για περίοδο που εκείνος κρίνει κατάλληλη. Οί άσθενείς που απολύονται με άδεια, είναι κάτω από την επίβλεψη τών λειτουργών του Τμήματος. Σ' αυτές τις περιπτώσεις οί ψυχασθενείς εξακολουθούν να είναι πιστοποιημένοι και μπορεί να ανακληθεί όποτεδήποτε. Για να απολυθεί με άδεια ο ψυχασθενής πρέπει κάποιο πρόσωπο-συγγενής, κηδεμόνας-να ύπογράψει συμφωνία που τον καθιστά ύπεύθυνο για τον ψυχασθενή.

Όσον άφορά την μεταϊδρυματική επίβλεψη ψυχασθενών ο λειτουργός της περιοχής όπου διαμένει ο ψυχασθενής αναμένεται να τον έπιβλέπει και να ύποβάλει έκθεση στο ειδικό ψυχίατρο για την πρόοδο του άμέσως μετά την απόλυση του και στη συνέχεια κάθε 3 μήνες, ανάλογα με την περίπτωση. Στη έκθεση του θα αναφέρει την γενική συμπεριφορά και πρόοδο του ψυχασθενή, την ικανότητα για προσαρμογή, τὰ προβλήματα που αντιμετωπίζει την παρεχομένη βοήθεια και κατά πόσο χρησιμοποιεί τὰ φάρμακα του. Είναι καθήκιο του λειτουργού να διαπιστώνει ότι ο ψυχασθενής συνεχίζει την Ιατροφαρμακευτική άγωγή, να τον βοηθήσει να βρει κατάλληλο έπάγγελμα αν είναι δυνατό και να τον βοηθά στις κοινωνικές του σχέσεις καθώς και στη κοινωνική του προσαρμογή. Ο λειτουργός για να διεκπεραιώσει με έπιτυχία τον ρόλο του πρέπει να κατέχει βασικές γνώσεις τών διαφόρων ψυχικών άσθενειών και αίτιών που τις προκαλούν και να μπορεί να κοινητοποιηθεί και έπηρεάζει την οίκογένεια και την κοινότητα στο να ξεπερνούν τις προκαταλήψεις τους για τις ψυ-

χικές ασθένειες. Έτσι θα αποδέχονται τόν ψυχασθενή και θα τόν βοηθοῦν στη αντιμετώπιση τῶν προβλημάτων και τῶν ἀναγκῶν του.

Όσον ἀφορᾷ τήν ἐπίβλεψη ψυχασθενῶν πού ἀπολύονται μέ ἄδεια ὁ Κ.Α εἶναι ὑπεύθυνος γιά τήν παροχή ὑπηρεσιῶν γιά τήν ἀποκατάσταση και προσαρμογή τῶν ψυχασθενῶν αὐτῶν. Ἐπίσης εἶναι καθῆκο τοῦ λειτουργοῦ νά ἀναφέρει στό εἰδικό ψυχίατρο τυχόν ὑποτροπή τοῦ ψυχασθενή μέ ἄδεια. Ἡ περίοδος τῆς ἀπόλυσης μέ ἄδεια εἶναι συνήθως διαρκείας ἑνός χρόνου, ἀλλά μπορεῖ νά παραταθεῖ ἀπό τό Δ.Ι.Υ.

γ) Τήν ἐτοιμασία ἐκθέσεων γιά τήν κοινωνικο-οἰκονομική κατάσταση τῶν ψυχασθενῶν.

Οἱ Κ.Α διεξαγῶν ἔρευνα γιά τά οἰκονομικά τοῦ ψυχασθενή. Στό τέλος τῆς ἔρευνας γίνεται ἔκθεση και στέλλεται στό Δ.Ι.Υ. και ἔτσι ὁ ψυχασθενής συνεισφέρει γιά τήν διατροφή του ἐνὸσω βρίσκειταί στά ΨΙ ἕνα πῶσο ἀνάλογο μέ τίς δυνατότητες του.

δ) Τήν ἐτοιμασία ἐκθέσεων γιά τήν κοινωνικο-οἰκονομική κατάσταση ἀσθενῶν πού ἀποστέλλονται στό ἐξωτερικό γιά θεραπεία.

Ἀσθενεῖς πού ἀποστέλλονται στό ἐξωτερικό γιά θεραπεία ἀπό τό τμήμα-ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀναμένεται νά συνεισφέρουν ὀλοκληρο ἢ μέρος τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξόδων πού θά χρειασθεῖ γιά τήν θεραπεία τους, ἀνάλογα μέ τήν οἰκονομική τους κατάσταση.

Ὁ Δ.Υ.Ι βασίζει τήν ἀπόφαση του γιά τό ποσό συνεισφορᾶς σέ ἔκθεση πού ὑποβάλλεται ἀπό τό Τμήμα Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς

Ἐυημερίας, στό ὁποῖο ἀναφέρονται ὅλες οἱ περιπτώσεις, γιά ἔρευνα. Μέ τή λήψη τῆς γνωστοποίησης, γιά ἔρευνα, ἡ περίπτωση καταγράφεται στό μητρώο και θά ἀναφέρεται στό λειτουργό τῆς περιοχῆς.

Δέν υπάρχουν κριτήρια στα όποια μπορεί νά βασιστεῖ ἡ εἰσή-
γηση γιά συνεισφορά. Γιά τοῦτο πρέπει νά ἀποφεύγονται συγκε-
κριμμένες εἰσηγήσεις, γιατί πιθανόν νά εἶναι παραπλανητικές,
εἰδικά γιατί τό ὀλικό ποσό τῶν ἐξόδων γιά θεραπεία εἶναι ἄγνω-
στό στους λειτουργούς. Οἱ λειτουργοί πρέπει νά ἐκθέτουν ἀντι-
κειμενικά τίς συνθήκες τῆς οἰκογένειας καί τήν οἰκονομική κα-
τάσταση τοῦ ἀσθενή, τά χρέη τίς ἄλλες ὑποχρεώσεις ὥστε νά
βοηθοῦν τόν Δ.Ι.Υ νά ἀποφασίσει.

Οἱ λειτουργοί μποροῦν ὅμως νά δηλώνουν στή ἔκθεση τους κα-
τά πόσο ὁ ἀσθενής ἔχει ἢ ὄχι τή δυνατότητα νά συνεισφέρει
γιά τήν θεραπεία του καί στή περίπτωση πού μπορεί, νά δίδε-
ται ἔνδειξη τοῦ μεγαλύτερου ποσοῦ πού μπορεί νά δώσει σ' ἓνα
χρόνο, χωρίς αὐτή ἡ συνεισφορά νά ἔχει σοβαρές ἐπιπτώσεις
στό ἐπίπεδο ζωῆς τοῦ ἰδίου καί τῆς οἰκογένειας του.

Όλες οἱ ἐκθέσεις καταγράφονται καί περιέχονται στίς μηνι-
αῖες στατιστικές καί στή ἐτήσια ἔκθεση τοῦ Τμήματος, σάν
οἰκονομικές ἐκθέσεις.

2) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ/ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

α) Γενικός εἰσαγγελέας ΟΚΑ κάνει ἐκθέσεις κοινωνικῆς ἔρευ-
νας πού ἀφοροῦν ἀνήλικες καί ἐνήλικες ὑποβοηθῶντας τόν εἰ-
σαγγελέα νά πάρει τήν ἀπόφασή του.

β) Κεντρικές φυλακές ὅπου ἔχει ἀποσπασθεῖ ΚΑ γιά νά ἐπιλαμ-
βάνῃ τῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν οἱ κρατούμενοι
σ' αὐτές.

3) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέ σκοπό τήν προσφορά κοινωνικό-οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν σέ
Κύπριους πολίτες πού ζοῦν καί ἐργάζονται ἢ σπουδάζουν στό
ἐξωτερικό ἢ βρίσκονται ἐκεῖ γιά λόγους θεραπείας ἔχουν ἀπο-
σπαστεῖ Κ.Α.

α) Στη Ύπατη 'Αρμοστεία στό Λονδίνο

β) Στη Κυπριακή Πρεσβεία στη 'Ελλάδα

4) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

α) Στη ύπηρεσία ανθρωπιστικῶν θεμάτων τοῦ κιο πάνω ὑπουργείου ἔχει ἀποσπασθεῖ ΚΛ γιά νά ἐπιλαμβάνεται θεμάτων πού ἀφοροῦν κατοίκους τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν. Στά πλαίσια τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὁ Κ.Λ παραλαμβάνει καί τά παιδιά πού ἔρχονται ἀπό τά κατεχόμενα χωρίς τούς γονεῖς τους, στίς ἐλεγχόμενες ἀπό τόν κράτος περιοχές γιά νά φοιτήσουν σέ σχολεῖα Μέσης Παιδείας.

β) Στη ύπηρεσία ἀγνοουμένων τοῦ ἰδίου ὑπουργείου ἔχει ἀποσπασθεῖ Κ.Λ γιά παροχή ύπηρεσιῶν.

Ύπηρεσίες πρὸς ἄλλα ὑπουργεῖα, τμήματα, ὀργανοσμούς μέ τούς ὁποίους συνεργάζεται ἡ ύπηρεσία Κοινωνικῆς Εὐημερίας ἀλλά δέν ἔχουν ἀποσπαστεῖ Κ.Λ

5) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Παροχή βοήθειας γιά:

α) Δίδατρα μαθητῶν μέσης παιδείας

β) σίτηση καί ἐπιδότηση

γ) ὑποτροφίες ΙΚΥ δ) ὑποτροφίες τοῦ ὑπουργείου ἐξωτερικῶν

ε) ὑποτροφίες παιδαγωγικές ἀκαδημίες

6) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Βοήθεια γιά α) Νεόνυμφοι/ μελλονυμφοι β) Ἐθνική φρουρά

ἀναθεώρηση ἐπιτροπῆς χορηγημάτων γ) κρατικές κατοικίες

μέ τό σύστημα τῆς ἐνοικιαγοράς-δ) Αἰτήσεις γιά ἀπόλυση ἀπό τήν ἐθνική φρουρά

7) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

α) Ἐπιτροπές χορηγημάτων γιά οἰκογένειες ἀναπήρων, πένοντων ἀγνοουμένων β) Συνταξιούχοι δημόσιοι ὑπάλληλοι γ) διαγραφή δανείων ἀπό τήν Κυβέρνηση.

δ) Κυβερνητικά δάνεια , ύποτροφίες

2) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

α) 'Ανώτερο Τεχνολογικό 'Ινστιτούτο β) MEDITERRANEAN INSTITU-
TE OF MANAGEMENT γ) έπιτροπή στεγάσεις (είσοδοχή νέων μελών
σέ συνολικισμούς κλπ.

δ) Κόπριοι υπότροφοι ανάπηρων στ) επίδομα

4) ΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

α) 'Αρχιεπισκοπή β) 'Επαρχιακές Διοικήσεις

γ) Δημαρχεία δ) Σύνδεσμος Σπαστικῶν και 'Αναπήρων

ε) " 'Αροδαφνοῦσα"

II ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Νομοθεσία

Οί στόχοι του προγράμματος Δημοσίων βοηθημάτων και συναφών υπηρεσιών, που τοποθετούνται μέσω στα ευρύτερα πλαίσια της Κοινωνικής Πολιτικής του Κράτους, είναι η εξασφάλιση για όλους τους πολίτες ενός επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης και η πρόληψη της οικονομικής δυσπραγίας και της εξάρτησης των ατόμων ή ομάδων του πληθυσμού από τη Δημόσια βοήθεια.

Όλα τα προγράμματα Δημοσίων Βοηθημάτων και Συναφών Υπηρεσιών λειτουργούν και όλες οι υπηρεσίες προσφέρονται βάσει και δυνάμει του περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου αρ. 10/1975.

Τό ότι η Νομοθεσία εφαρμόζεται από Κοινωνικούς Λειτουργούς του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας υπογραμμίζει τό γεγονός ότι δέν αποσκοπεῖ μόνο στην αντιμετώπιση των οικονομικών δυσκολιών των δυσπραγούντων.

Τό επίκεντρο της εργασίας του ΚΑ δέν είναι απλώς η έγκριση ή όχι ορισμένου χρηματικού, ποσοῦ, αλλά τό άτομο και τά προβλήματά του, στόχος δέ είναι η επίλυση προβλημάτων και η ανεξαρτητοποίηση του ατόμου από την οικονομική βοήθεια του Κράτους τό συντομώτερο δυνατόν. Η έξύψωση και ένδυνάμωση της αξιοπρέπειας και αυτοσεβασμοῦ του ατόμου, η οποία συνδέεται μέ την κοινωνική και οικονομική αυτοεξάρτηση και γενικά η βελτίωση του επιπέδου της ζωής τους αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της φιλοσοφίας της Νομοθεσίας.

Οί τάξεις των ατόμων που δικαιούνται υπηρεσιών καθορίζονται στό Νόμο. Τό ύψος της οικονομικής βοήθειας για τό οποῖο λαμβάνεται υπόψη τό βασικό κόστος συντήρησης, καθορίζεται από

καιρό σέ καιρό από 'Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει Κανονισμών
'Ο νόμος περιλαμβάνει αριθμό διακριτικῶν ἐξουσιῶν οἱ ὁποῖες
παρέχονται στό Διευθυντή, γιά νά γίνεται δυνατή ἡ ἱκανοποίη-
ση κοινωνικο-οικονομικῶν ἀναγκῶν, πού ὁ καθορισμός τους δέν
εἶναι εὐκόλος. Προγράμματα πού ὑπάγονται στό Δημόσιο βοήθημα
εἶναι τά ἑξῆς:

Α) Παροχή Οἰκονομικῆς Βοήθειας καί κοινωνικο-λειτουργικῆς
ὑπηρεσίας στους βοηθουμένους (Δημόσιο βοήθημα)

Β) Ὑπηρεσίες σέ ἡλικιωμένους καί ἀναπήρους

Γ) Πιστοποίηση Ἀπορίας

Α) -ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΟΗΘΗΜΑ

Βάσει τοῦ προγράμματος αὐτοῦ σέ ὁποιοδήποτε πρόσωπο πού
δέν ἔχει εἰσόδημα καί τό ὁποῖο λόγω τῆς ἀπορίας καί τῆς οἰκο-
νομικῆς ἐξάρτησης τους θά γινόνταν ἐπαίτης ἢ θά κλονίζόνταν ἡ
ὑγεία του σάν ἀποτέλεσμα ὑποσιτισμοῦ παρέχεται Δημόσιο Βοή-
θημα. Χρηματικό ἐπίδομα γιά ἱκανοποίηση.

α) Βασικῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν του: Δηλ. γιά κάλυψη ἀναγκῶν δια-
τροφῆς, ἐνδύσεως, ὑποδήσεως καί ὕδατοπρομήθειας

β) Εἰδικῶν ἀναγκῶν ὅπου ὑπάρχουν, ὅπως ἐπίδομα εἰδικῆς δέ
αίτίας ἐπίδομα φροντίδας φιά ἄτομα πού δέν μποροῦν νά αὐτο-
εξυπηρετηθοῦν, ἔκτακτο χορήγημα γιά τήν ἀγορά ἐργαλείων ἀπα-
ραίτητων γιά τήν ἄσκηση ἐπαγγέλματος ἢ γιά ἐπαγγελματική
ἐκπαίδευση.

Ἐπίσης ὅσοι παίρνουν Δημόσιο Βοήθημα δικαιούνται δωρεάν
ἱατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης ἀπό τά κατά τόπους

Κυβερνητικά ἱατρικά ἰδρύματα

Παρόλον ὅτι τά πιά πάνω ὠφελήματα δίδονται καί σέ ἐκτοπισθέν-
τες καί σέ μή ἐκτοπισθέντες ἐν τούτοις λόγω τῶν ἰδιαζουσῶν

κοινωνικο-οικονομικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκτοπισθέντων λειτουργεῖ γι' αὐτούς βάσει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου παράλληλο Σχέδιο Βοήθειας σύμφωνα μέ τό ὁποῖο παρέχονται ἐλαφρῶς ὑψηλότερα ἐπιδόματα.

Δημόσιο βοήθημα παρέχεται σέ κάθε πρόσωπο πού διαβιοῖ νόμιμα στήν Κύπρο καί τοῦ ὁποίου τό εἰσόδημα ἢ οἱ οἰκονομικοί πόροι εἶναι ἀνεπαρκεῖς γιά τή πρός κάλυψη τῶν βασικῶν ἢ εἰδικῶν ἀναγκῶν του. Ἡ παροχή τοῦ βοηθήματος αὐτοῦ ὑπόκειται σέ ὁρισμένους περιορισμούς.

1) Παροχές

Ἡ δικαιοῦχοι δημοσίου βοηθήματος

1. Οἱ πλήρως ἀπασχολούμενοι σέ προσοδοφόρο ἐργασία

Ἐνα ἄτομο θεωρεῖται ὅτι ἀπασχολεῖται σέ προσοδοφόρο ἐργασία ἔάν ἐργάζεται τίς κανονικές ὥρες ἐργασίας, οἱ ὁποῖες ἔχουν καθορισθεῖ γιά τό εἶδος τῆς ἐργασίας του. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου ἕνα ἄτομο μέ δική του ἐπιλογή ἢ λόγω τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται μερικῶς μόνο ἢ ὁρισμένες ἐποχές τοῦ ἔτους. Σέ αὐτή τήν περίπτωση τό ἄτομο αὐτό θεωρεῖται πλήρως ἀπασχολημένο καί δέν δικαιουται βοηθήματος ἀκόμη καί ἂν τό εἰσόδημα του εἶναι κατώτερο τοῦ ποσοῦ πού θά ἔπαιρνε σάν δημόσιο βοήθημα. Ἡ λύση τοῦ οἰκονομικοῦ του προβλήματος βρίσκεται στήν ἐξασφάλιση ἐπιπρόσθετες ἀπασχολήσεως γιά νά συμπληρώσει τά εἰσοδήματά του. Σέ πολύ ἐξαιρετικές περιπτώσεις ὅπου τό πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς στέρησης σχετίζεται μέ εἰδικά περιστατικά τοῦ πελάτη, εἶναι δυνατόν νά παρασχεθεῖ οἰκονομική βοήθεια ἢ ὁποία θά ὀδηγήσει στήν ἀπαγκίστρωση τοῦ εὐεργετούμενου ἀπό τό Δημόσιο βοήθημα.

Για παράδειγμα αναφέρονται οι ακόλουθες περιπτώσεις

α) Ψυχιατρικῶς ἀσθενεῖς ὑπό ἀνάρρωση, τῆ παροχῆ βοήθειαςθά τούς ἐπιτρέψει νά ἐνισχύουν τήν αὐτοπεποίθησή τους καί νά ἀποκτήσουν τήν ἱκανότητα τους νά κερδίζουν τά πρὸς τό ζεῖν.

β) Σωματικῶς ἀνάπηροι (Μερικὲς φορές ἀνάπηρα ἄτομα τοποθετοῦνται γιά θεραπευτικούς σκοπούς σέ ἐργασία μέ πολύ μικρὸ εἰσόδημα τό ὁποῖο δέν ἐπαρκεῖ γιά τήν ἐπιβίωσή τους.

γ) Ἄτομα πού μόλις ἀνάλαβαν ἐργασία μετὰ ἀπὸ μεγάλη περίοδο ἀνεργίας καί πού παίρνουν ἤδη δημόσιο βοήθημα. Σ'αὐτές τίς περιπτώσεις εἶναι δυνατόν ἡ παροχῆ βοήθειας νά συνεχισθεῖ γιά δεκαπενθήμερο καί καμμία φορά γιά ἕνα μήνα μετὰ ἀπὸ τήν ἀνάληψη ἐργασίας.

δ) Ἄτομα μέ πολύ χαμηλὸ εἰσόδημα πού μόλις ἐπαρκεῖ γιά τήν ἱκανοποίηση βασικῶν ἀναγκῶν καί τῶν ὁποίων τά ἀπαραίτητα εἶδη οἰκιακοῦ ἐξοπλισμοῦ ἢ ἐνδυσης ἔχουν καταστραφεῖ ἢ ἀπλωσθεῖ λόγω θεομηνίας.

2. Ἄτομα πού ἐκούσια δέν ἐργάζονται

Ἐκούσια ἄνεργα εἶναι τά πρόσωπα πού παρόλο ὅτι μπορούν καί ἔχουν εὐκαιρία ἀπασχόλησης πλήρους ἢ μερικῆς, ἐν τούτοις ἀποφεύγουν τήν ἐργασία. Περιλαμβάνει πρόσωπα πού δέν ἐπιδιώκουν νά ἀποκτήσουν γνώσεις σέ νέους τομεῖς ἐργασίας στους ὁποίους ὑπάρχει προσφορά.

3. Ἄτομα πού ὁ λειτουργὸς δύναται νά ἐπισκεφθεῖ στὸν τόπο διαμονῆς τους. Ἀποτελεῖ ὑποχρέωση τοῦ Διευθυντοῦ νά ἐρευνᾷ

τίς κοινωνικοοικονομικὲς συνθῆκες κάθε ἐνδιαφερόμενου γιά παροχῆ δημοσίου βοηθήματος. Τήν ὑποχρέωση αὐτῆ ὁ Διευθυντής μεταφέρει στους λειτουργούς. Ἀπὸ αὐτό εἶναι φανερό ὅτι γιά τήν συλλογῆ τῶν ἀναγκαίων στοιχείων, καί τήν ἐπαλήθευση τῶν πληροφοριῶν, πού δόθηκαν ἀπὸ τὸν (αἰτητῆ) ἐπιβάλλεται μεταξύ

ἄλλων ὁ λειτουργὸς πού ἐρευνᾷ τὴν περίπτωσιν νά πραγματοποιήσῃ κατ' οἶκον ἐπίσκεψιν γιὰ νά γνωρίσῃ τίς συνθήκας διαβίωσης καί νά ἔλθῃ σέ ἐπαφή μέ παράγονται τῆς κοινότητος στήν ὁποία ὁ αἰτητής γιὰ νά διασταυρώσῃ τίς πληροφορίες.

Περαιτέρω ἔρευνα γιὰ τὴν ἔκτασιν, ἀξία καί εἰσόδημα ἀπό περιουσία ἢ γιὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τυχόν, ἀποταμιεύσεων, θά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τὴ συνέντευξιν μέ τόν πελάτη, τὴν ἐπιτίμησιν τῆς κατάστασιν τοῦ ἢ τίς τυχόν πληροφορίες τίς ὁποῖες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως θά συγκεντρῶναι.

Ὅμως ἂν γιὰ ὁποιαδήποτε αἰτία δέν δύναται ὁ λειτουργὸς νά ἐπισκεφτεῖ τόν πελάτη τότε ὁ Διευθυντής τοῦ Τμήματος ἔχει τὸ δικαίωμα μὰ ἐγκρίνει τὴν παροχὴ βοήθειας σέ εἰδικές περιπτώσεις σέ ὁποιοδήποτε αἰτητῆ πού εἶναι ἀποκλεισμένος.

4) Ἀποκλείονται ἀπὸ τὴν παροχὴ Δημοσίου βοηθήματος ὅσοι εἶναι μὴ ἰδιοκτῆτες κινητῆς ἢ ἀκίνητης περιουσίας ἐξαιρουμένης τῆς κατοικίας στήν ὁποία διαμένουν. Ἀπὸ αὐτὸ ἐξαιροῦνται οἱ ἐκτοπισθέντες πού ὁποιαδήποτε περιουσία σέ κατεχόμενες περιοχὰς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἀξία τῆς, δέν στερεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ αἰτητῆ γιὰ δημόσιον βοήθημα.

5. Ἰδιοκτῆτες ἀξιοποιήσιμης κατοικίας. Κατὰρχὴν τὸ ἐάν ἡ κατοικία στήν ὁποία ὁ αἰτητής ἢ ὁ λήπτης κατοικεῖ εἶναι ἰδιοκτητῆς δέν τὸν ἀποκλείει ἀπὸ τὸ δικαίωμα παροχῆς δημοσίου βοηθήματος, ὅπως συμβαίνει καί μέ τοὺς κατόχους ἄλλης ἀκίνητης περιουσίας.

Ὅμως μέ τίς σημερινὰς ἀντίξοες περιστάσεις, ὅπου παρατηρεῖται στενότητα ἢ ἔλλειψιν στεγαστικοῦ χώρου μέ ἀποτέλεσμα πολλὰς χιλιάδες ἀτόμων νά διαβιοῦν κάτω ἀπὸ ἀκατάλληλες συνθήκες στέγασης ἐπιβάλλεται ἡ ἀξιοποίηση τῆς κατοικίας στό ἀνώτατον δυνατό ὄριο πρὸς ὄφελος τόσο τοῦ αἰτητῆ, ὅσο καί τῶν ἀστέγων.

6. Άτομα που άρνούνται νά δώσουν σχετικές πρὸς τήν αίτηση τους πληροφορίες

Παροχή βοήθειας σέ έκτακτες καταστάσεις

Ο Νόμος δίδει τό δικαίωμα στό Διευθυντή νά παρέχει δημόσιο βοήθημα σέ περιπτώσεις θεομηνιῶν ἢ δυστυχημάτων ἢ ἄλλων παρομοίων δύσκολων καί ἐπειγουσῶν καταστάσεων,

Σαυτές τίς περιπτώσεις ὁ λειτουργός πρέπει νά συμπληρώνει τήν έρευνα του τό συντομώτερο δυνατό, λαμβάνονται ὑπόψη τήν οίκονομική κατάσταση τοῦ πελάτη, τήν έκταση τῶν ζημιῶν τίς ὁποῖες αὐτός ἔχει ὑποστεῖ καί νά βεβαιωθεῖ ὅτι ἢ μή παροχή οίκονομικῆς βοήθειας εἶναι δυνατόν νά ἐπηρεάσει σοβαρά τήν ἱκανότητα τῆς οἰκογένειας νά λειτουργήσῃ ὁμαλά καί ἀπρόσκοπτά.

Τό ἀνώτατο ποσό τό ὁποῖο μπορεῖ νά ἐγκρίνει ὁ Ἐπαρχιακός Λειτουργός Εὐημερίας σ'αὐτές τίς περιπτώσεις ἀνέρχεται σέ δρχ. (7.000).

Οἱ κλίμακες τοῦ Δημοσίου βοηθήματος τόσο γιά τοὺς ἐκτοπισθέντες ὅσο καί γιά τοὺς μή ἐκτοπισθέντες ἀναφέρονται στοὺς Κανονισμούς. Αὐτές καθορίζονται ἀπό καιρό σέ καιρό ἀπό τό Ἐπιχειρησιακό Συμβούλιο.

Τό μηνιαῖο ποσό πού ὁ αίτητής καί ἡ οἰκογένειά του δικαιούνται σάν δημόσιο βοήθημα θά εἶναι τό ποσό πού ὀρίζεται στοὺς Κανονισμούς μεῖον ὁποιοδήποτε ποσό πού προέρχεται ἀπό εἰσόδημα του ἢ ἀπό ἄλλους οἰκονομικούς πόρους τοῦ αίτητῆ.

Ἐφοῦ καθορισθεῖ τό ποσό πού ὁ αίτητής δικαιούται γιά τίς βασικές ἀνάγκες τῆς οἰκογένειας τότε στό ποσό αὐτό θά προστίθεται ὁποιαδήποτε δαπάνη γιά κάλυψη εἰδικῶν ἀναγκῶν.

Γιά νά ἐγκριθεῖ ὁποιοδήποτε πρόσθετο μηνιαῖο ποσό γιά τήν ἱκανοποίηση εἰδικῶν ἀναγκῶν θά πρέπει νά ὑπάρχουν οἱ ἀκόλουθες προϋποθέσεις.

α) Οί δαπάνες νά είναι τακτικές καί απόλυτα αναγκαίες
β) Ὁ πελάτης παρουσιάζει πιστοποιητικό ὑπογραμμένο ἀπό
Κυβερνητικό γιατρό στό ὁποῖο ἀναφέρεται τό εἶδος τῆς πάθησης,
ἡ ἀσθένειας καί ἡ ἀνάγκη ὑποβολῆς του σέ εἰδική δίαιτα τήν
ὁποῖα ὁ πελάτης ἀκολουθεῖ.

γ) Ὁ ἀσθενής ἢ ἀνάπηρος διαμένει μόνος καί δέν ἔχει ἐνδια-
φερόμενα πρόσωπα (σύζυγο, τέκνα κλπ) νά τόν φροντίσουν χω-
ρίς πληρωμή ὅποτε ἡ ἐπιλογή φροντιστή/τριας εἶναι ἀναγκαῖα
Σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις εἶναι δυνατόν νά ἐγκριθεῖ ἕνα
μηνιαῖο ποσό γιά τή φροντίδα τοῦ ἀνάπηρου ἢ ἀσθενή ὅταν τό
συγγενικό πρόσωπο ὑποχρεώνεται νά διακόψει τήν ἐργασία ἢ
νά μὴν ἀναλάβει προσοδοφόρο ἐργασία γιά νά παρέχει τήν ἀπαι-
τούμενη φροντίδα καί γίνεται ἔτσι "δυσπραγοῦν" ἄτομο.

Ὅπου ἡ δαπάνη γιά εἰδική ἀνάγκη δέν εἶναι ἐπαναλαμβανόμενη
θά ἐγκρίνεται χορήγημα ἐφάπαξ καί θά καταχωρεῖται μέσα στόν
φάκελλο ἢ σχετική ἀπόδειξη ἀγορᾶς.

Εὐθύνη συντήρησης συζύγων παιδιῶν καί γονιῶν

Μέ τό ἄρθρο 12 τοῦ Νόμου 10/1975 οἱ σύζυγοι ἀπαιτοῦν γιά
πρώτη φορά ἴσα δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις σέ ὅτι ἀφορᾶ τήν
ἀλληλοσυντήρηση καί τήν συντήρηση παιδιῶν τους. Ἡ νομική
εὐθύνη τῶν παιδιῶν νά συντηροῦν τοὺς γονεῖς τους ἀξάνεται
στό 18ο ἔτος. Στήν προκείμενη περίπτωση ἡ λέξη τέκνα περι-
λαμβάνει καί τά ἐξώγαμα τέκνα πού ἀποκτοῦν ἴσα δικαιώματα
καί ὑποχρεώσεις μέ τά νόμιμα τέκνα. Ἐπίσης ἡ νομική εὐθύνη
τῶν γονιῶν γιά συντήρηση τῶν παιδιῶν ἐπεκτείνεται καί γιά
παιδιά ἄνω τῶν 18 ἐτῶν πού θθαμένουν μέ τοὺς γονεῖς τους
καί δέν ἔχουν δικό τους εἰσόδημα. Ἡ ἐπέκταση τῶν ὑποχρεώ-
σεων τῶν γονιῶν γιά τή συντήρηση τῶν ἐνηλίκων ἀγάμων

παιδιῶν τους πού διαμένουν βρίσκειται σέ ἀρμονία μέ τίς ἐπικρατουῦσες στήν Κύπρο συνθήκες καί μέ τήν κουλτούρα τοῦ τόπου μας. Νοεῖται φυσικά ὅτι ἡ πιό πάνω ὑποχρέωση δέν ἐφαρμόζεται στίς περιπτώσεις πού οἱ γονεῖς δέν εἶναι σέ θέση νά συντηρήσουν τά παιδιά τους ἢ πού τά παιδιά εἶναι ἀνάπηρα καί δέν μποροῦν νά συντηρήσουν τούς γονεῖς.

Ἀνάκτηση δαπανῶν

Ὁ Διευθυντής τοῦ τμήματος ἔχει τό δικαίωμα νά ζητήσει τήν ἐπιστροφή τοῦ ποσοῦ πού παραχωρήθηκε σέ πελάτη στήν περίπτωση πού τοῦτο παραχωρήθηκε μετά ἀπό ἀνεπαρεῖς πληροφορίες ψευδεῖς παραστάσεις ἢ δόλια μέσα ἢ λόγῳ πῆς μεταβιβάσεως τῆς περιουσίας τοῦ αἰτητή σέ συγγενεῖς του. Ἄν μετά τήν παραχώρηση βοηθήματος ἀποδειχθεῖ ὅτι ὁ πελάτης παράνομα τό ἔλαβε, σάν μή δικαιοῦχος, θά εἰδοποιεῖται γι'αυτό γραπτῶς καί θά καλεῖται νά ἐπιστρέφει τό ποσό πού τοῦ παραχωρήθηκε. Ὅπου ὁ πελάτης ἀρνεῖται νά ἐπιστρέφει τό ποσό πού λήφθηκε ἐπιπλέον τότε ἡ περίπτωση θά ἀναφέρεται στόν Ἀστυνομικό Διευθυντή τῆς ἐπαρχίας στήν ὁποία διαμένει ὁ πελάτης γιά τήν προσαγωγή του ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου γιά ἐπιστροφή τῶν χρημάτων.

Δαπάνη ἐπαναπατριμοῦ

Ἐνα ἄλλο πρόγραμμα πού ἐνστάσεται στό Δημόσιο βοήθημα εἶναι καί οἱ Δαπάνες ἐπαναπατριμοῦ. Ὁ Διευθυντής τοῦ τμήματος εὐημερίας ἔχει τό δικαίωμα στό Διευθυντή νά καταβάλει τίς δαπάνες ἐπαναπατριμοῦ πολίτη ξένης χώρας, σέ συνεννόηση μέ τό Λειτουργό Μεταναστεύσεως. Φυσικά ἡ πρόνοια αὐτή δέν ἐξυπακούει τήν καταβολή τῶν δαπανῶν ξένων ὑπηκόων πού εἶναι ἄποροι καί ἐξαρτῶνται ἀπό τό Δημόσιο Ταμεῖο. Πρόκειται δηλαδή γιά σπάνιες περιπτώσεις.

Πρίν από τή λήψη οποιασδήποτε απόφασης θά πρέπει νά έξετασθεῖ
α) ἄν ὑπάρχει οποιοσδήποτε ἄλλος ὀργανισμός ὁ ὁποῖος εἶναι
δυνατόν νά ἀναλάβει τίς δαπάνες ἐπαναπατρισμοῦ ὅπως π.χ. ἡ
Πρεσβεία τῆς χώρας τῆς ὁποίας εἶναι πολίτης καί β) ἄν ἀποτε-
λεῖ γιά τό Δημόσιο ταμεῖο οἰκονομικῶς συμφερότερη λύση ἢ πλη-
ρωμή εἰσιτηρίου παρά ἡ καταβολή δημοσίου βοηθήματος. "Αν ὁ
ἐπαναπατρισμός θά ἦταν πρὸς τό συμφέρον τοῦ ἴδιου καί τῆς οἰ-
κογένειας του ἀποτελεῖ ἐπίσης στοιχεῖα πού μπορούμε νά λάβου-
με ὑπόψη.

Σέ περίπτωση πού γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ πῶ πάνω σκοποῦ θά
ἀποφασίζόταν ἡ παροχή δημοσίου βοηθήματος, τότε πρέπει ὁ ἐ-
παναπατρισμός νά πραγματοποιηθεῖ κατὰ τόν οἰκονομικώτερο δυ-
νατό τρόπο μετά ἀπό ἔκθεση καί ἔγκριση τοῦ Διευθυντή. Ὁ ἐπα-
ναπατρισμός πρέπει νά πραγματοποιηθεῖ σέ συνεργασία μέ τόν
Λειτουργό Μεταναστεύσεως ὁ ὁποῖος θά ἀναλάβει νά μὴν ἐπιτρέ-
φει τήν ἐπιστροφή στήν Κύπρο τοῦ ἐπαναπατριζομένου.

"Όπου ὁ ἐπαναπατριζόμενος ἔχει τίς οἰκονομικές δυνατότητες
ἡ πληρωμή τοῦ εἰσιτηρίου θά γίνεται μέ τήν προϋπόθεση ὅτι
αὐτός θά ἐπιστρέφει στό Δημόσιο τίς δαπάνες ἐπαναπατρισμοῦ
του. Σαυτή τήν περίπτωση πρέπει νά κληθεῖ νά ὑπογράψει καί
τό σχετικό συμβόλαιο πληρωμῆς.

Δαπάνες Ταφῆς καί Τοκετοῦ

Αὐτό ἀποβλέπει στήν πρόληψη καταστάσεων ὅπου ἡ ταφή ἀποθα-
νόντος εἶναι προβληματική καί προξενοῦ ἑλιβερές καταστάσεις
λόγω ἀπροθυμίας ὁποιουδήποτε συγγενῆ ἢ ὀργανισμοῦ νά καταβά-
λει τά ἔξοδα ταφῆς τοῦ ἀπόρου. Ἡ πρόνοια αὐτή δέν ἐξυπανοῦει
ἀπαραίτητα τήν καταβολή τοῦ ποσοῦ. Πρέπει νά ἐνθαρρύνεται
ἡ κοινότητα νά παρέχει τά ἀναγκαῖα ἔξοδα, ἐν πάσει περιπτώσει

δέ συνήθη δικαιώματα σέ ἔμμισθους ἱερεῖς ἢ ἄλλους λειτουργούς θά ἀποφεύγονται.

Χορήγημα τοκετοῦ μέχρι δοχ. 1400 θά καταβάλεται σέ ὅλες τίς περιπτώσεις ὅπου ἡ μητέρα παίρνει δημόσιο βοήθημα ἢ ἀποδεικνύεται ὅτι θά δθικαιοῦται δημόσιο βοήθημα καί ἡ παροχή τοῦ πρόσθετου αὐτοῦ εἰδικοῦ χορηγήματος εἶναι ἀναγκαία. Τό ὕψος θά καθορίζεται ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες

2) Διαδικασία

Διαδικασία ἐξέτασης αἰτήσεων καί τήρηση στοιχείων

Σύμφωνα μέ τό ἄρ. 17 τοῦ Νόμου κάθε αἴτηση γιά παροχή Δημοσίου βοηθήματος πρέπει νά διερευνηθεῖ καί τά πορίσματα νά καταχωροῦνται στό εἰδικό ἔντυπο. Ὑπηρεσία κοινωνικῆς Εὐημερίας Υ.Κ.Ε 6(β). Στό ἴδιο ἔντυπο καί στό σχετικό μέρος θά καταχωρεῖται ἡ ἀπόφαση.

Ὁ πελάτης θά καλεῖται νά συμπληρώσει τό ἔντυπο ΥΚΕ 6(γ) (Ἡ συμπλήρωση ἀπό τόν αἰτητή τοῦ ἐντύπου δέν εἶναι ἀναγκαία ὅπου ἡ παροχή δημοσίου βοηθήματος θεωρεῖται ἐπείγουσα) Ὅποιοσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες καί ἔγγραφα θά καταχωρεῖται στόν προσωπικό φάκελλο κάθε αἰτητή. Ἐφόσον παραχωρεῖται βοήθεια ὁποιασδήποτε μορφῆς ἡ περίπτωση παρακολουθεῖται καί τά εὐρήματα τοῦ λειτουργοῦ ἢ τοῦ ὑπεύθυνου καθώς καί ὁποιοσδήποτε περαιτέρω ἀποφάσεις, στοιχεῖα ἢ ἔγγραφα καταχωροῦνται στό φάκελλο. Ὁ φάκελλος πρέπει νά εἶναι πάντοτε ἐνημερωμένος καί νά δίνει πιστή εἰκόνα τῆς κατάστασης τοῦ πελάτη, τῶν ἐνεργειῶν τῶν λειτουργιῶν καί τῆς βοήθειας πού παρασχέθηκε καθώς καί τούς λόγους γιά τούς ὁποίους ἀπορρίπτεται μία αἴτηση. Οἱ λόγοι αὐτοί ἐπιβάλλεται νά ἀναφέρονται καί γραπτῶς στόν αἰτητή καί ὅπου ἐνδείκνυται νά ἐπεξηγοῦνται καί προφορικά.

Τρόπος συμπλήρωσης του έντύπου ΥΚΕ 6(β)

Πρίν τή συμπλήρωση του έντύπου έκθεσεως και αν ήδη ο αίτητής δέν τό έχει κάνει πρέπει νά συμπληρώσει αίτηση επί του έντύπου αίτήσεως ΥΚΕ 6(γ) ή όποία πρέπει νά είναι υπογραμμένη από τόν ίδιο ή από πρόσωπο πού ενεργεί έκ μέρους του.

Κατά τήν κατ'οίκον επίσκεψη ο έρευνητής θα έξετάζει και θα μελετά αν οι πληροφορίες πού δόθηκαν είναι όρθές και θα επισημαίνει όποιαδήποτε κενά ή εύλογες άπορίες σε ότι άφορά τήν όρθότητα ή πληρότητα τής αίτησης. Αφού διασταυρώσει τίς πληροφορίες τότε πρέπει νά συμπληρώσει τό έντυπο έκθεσης ΥΚΕ 6(β) (όνομασία του έντύπου).

Οί λειτουργοί πρέπει νά είναι προσεκτικοί ώστε η έκθεση νά είναι καθορογραμμένη και εύανάγνωστη είδικώς δέ νά προσέχουν νά μήν γίνονται λάθη σχετικά μέ τούς άριθμούς. Στην έκθεση περιλαμβάνονται. Όνοματεπώνυμο, φύλον, Ημερομηνία Γεννήσεως έπάγγελμα, Παρούσα Διεύθυνση/διεύθυνση πρίν από τίς 20.7.74 Φύση Δυσπραγίας, Οίκογένεια, Είσοδημα, Ακίνητη περιουσία κινητή περιουσία, χρέη και λόγιοι για τούς όποιους έχουν συναφθεί, κατοικία περιγραφή τής κατοικίας, Σύντομο ιστορικό για τούς όποιους η οίκογένεια έχει παραμένει χωρίς έπαρκεις οικονομικούς πόρους, τά προβλήματα πού αντιμετώπιζει, ένοίκιο είδικές ανάγκες, φόρος τέλη ύδατος.

Μετά από αυτά αξιολογείται τό κυριότερο προβλήματα τής οίκογένειας και νά υποβάλλονται είσηγήσεις. Επίσης νά αναφέρεται αν ο πελάτης είναι σε θέση νά φροντίσει τόν έαυτό του, αν φροντίζεται από άλλο ή αν χρειάζεται φροντίδα.

Μετά από προσεκτική συμπλήρωση του έντύπου από τόν έρευνητή, υποβάλλεται στόν έπόπτη. Αύτός αφού μελετήσει τό περιεχόμενο τής έκθεσης και βεβαιωθεί για τήν αντικειμενικότητα

καί πληρότητα τῆς ἔκθεσης ἀποφασίζει γιά τό εἶδος τῆς βοήθειας
Τονίζεται ὅτι ἡ ἀντικειμενική καί πληρότητα τῆς ἔκθεσης ἀπο-
φασίζει γιά τό εἶδος τῆς βοήθειας. Τονίζεται ὅτι ἡ ἀντικειμε-
νική καί πλήρης συμπλήρωση τοῦ ἐντύπου θά βοηθήσει στή λήψη
τῆς πιό ὀρθῆς καί δίκαιας ἀπόφασης.

Γιαυτό οἱ λειτουργοί προτρέπονται χωρίς ὁποιοδήποτε ἐπηρεα-
σμό ἀπό ὁποιοδήποτε πρόσωπο ἀνεξάρτητα ἀπό τή θέση του νά
ἀσκήσουν τά καθήκοντα τους μέ κάθε δυνατή ἐπιμέλεια, φιλοπο-
νία καί εὐγένεια πρὸς τόν αἰτητή.

Ἀπό τή στιγμή πού θά ληφθεῖ ἀπόφαση γιά παροχή βοηθήματος
θά ἀκολουθεῖται ἡ λογιστική διαδικασία.

Τηρεῖται μὴτρῶο στό ὁποῖο καταχωροῦνται οἱ αἰτήσεις καί δί-
νεται αὐξων ἀριθμός. Ὅλα τά σχετιζόμενα μέ τήν περίπτωση
ἔγγραφα καταχωροῦνται στόν προσωπικό φάκελλο, ὁ ὁποῖος ἀνοί-
γεται γιά κάθε περίπτωση ἀμέσως μόλις ληφθεῖ ἡ αἴτηση. Ὁ
τερματισμός τῆς παροχῆς δημοσίου βοηθήματος ἢ ἡ διαφοροποίη-
ση του γίνεται μέ καταχώρηση μέσα στό φάκελλο τῶν σχετικῶν
δικαιολογητικῶν.

Ἡ συχνότητα τῶν κατ'οἶκον ἐπισκέψεων στόν πελάτη γιά σκο-
πούς ἐξακρίβωσης τῶν κοινωνικο-οἰκονομικῶν συνθηκῶν του θά
καθορίζεται μέ βάση τή σοβαρότητα τῶν προβλημάτων του πελάτη
καί τή σταθερότητα τῆς οἰκονομικῆς του κατάστασης. Πρὸς τοῦτο
δίδονται ἀπό καιρό σέ καιρό ὁδηγίες ἀπό τόν ἐπόπτη. Κατά τίς
ἐπισκέψεις πρέπει νά γίνεται προσπάθεια ἐπαλήθευσης ὄλων
τῶν πληροφοριῶν πού ὑπάρχουν στό φάκελλο καί ἐπαναξιολόγηση
τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τοῦ βοηθουμένου.

Ἀνεξάρτητα ἀπό τίς μηνιαῖες ἀναθεωρήσεις, κάθε περίπτωση
πρέπει νά ἀναθεωρεῖται ἀπό τήν ἀρχή κάθε χρόνου.

Σέ αὐτή θά ἀναφέρεται στίς ὁποιοσδήποτε ἀλλαγές ἀφοροῦν
τήν κοινωνικο-οἰκονομική κατάσταση τοῦ πελάτη καί τούς λόγους

για τούς όποιους συνιστάται ή συνέχιση, ή τερματισμό, ή αύξη-
ση ή μείωση τοῦ παρεχομένου μηνιαίου δημοσίου βοηθήματος.

Κατά τήν ἀναθεώρηση κάθε περίπτωσης πρέπει νά γίνεται σύν-
τομη ἀναφορά τῆς προόδου πού σημειώθηκε καθώς καί τῶν μελλο-
ντικῶν στόχων ή καί τῆς ἀναμενόμενης προόδου κατά τούς ἐπόμε-
νους 12 μήνες.

Ἡ ἀπόρριψη αἴτησης για παροχή δημοσίου βοηθήματος δέν ἐξυ-
πακούει κατανάγκη καί τόν τερματισμό τῆς περίπτωσης ή ἀδια-
φορία ἀλλά ἐπεκτείνεται πολύ πέρα ἀπό αὐτό, στήν διασφάλιση
καί βελτίωση τῆς εὐημερίας τῆς οἰκογένειας.

B.- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Βάσει του προγράμματος αυτού παρέχονται κοινωνικές υπηρεσίες σε ηλικιωμένα και ανάπηρα άτομα είτε στο σπίτι τους (κατόπιν ειδικής συμφωνίας του Τμήματος με ιδιώτες ή έθελοντικούς οργανισμούς) είτε σε ιδρύματα, δηλαδή στις Κρατικές Στέγες για ηλικιωμένους και ανάπηρους που ιδρύει και λειτουργεί το Τμήμα.

I.- Μορφές Φροντίδας και Περίθαλψης ηλικιωμένων και αναπήρων.

- α) Παρέχεται κατ'οίκον φροντίδα και περίθαλψη ηλικιωμένων και αναπήρων που δεν μπορούν να φροντίσουν τον εαυτόν τους. Έδω χωρίς να μετακινούνται τα άτομα από το γνώριμό τους περιβάλλον καταβάλλεται έπιδόμα φροντίδας σε πρόσωπο του περιβάλλοντος (συγγενικό ή μη) που φροντίζει τον ηλικιωμένο ή ανάπηρο στο σπίτι του.
- β) Φροντίδα ηλικιωμένων και αναπήρων στις Στέγες του Τμήματος.

Στόχος της φροντίδας σε Στέγη είναι η παροχή των αναγκαίων υπηρεσιών και του κατάλληλου περιβάλλοντος που θα εξασφαλίσουν σε κάθε ένοικο όχι μόνο την κατάλληλη διατροφή, στέγαση, περίθαλψη και ψυχαγωγία, αλλά και την αξιοπρέπεια και ανεξαρτησία του έτσι που η μετακίνηση και διαμονή του σε Στέγη να αντικαταστήσει όσο είναι δυνατό τη στέρηση του γνώριμου περιβάλλοντος και την αναπόφευκτη απώλεια, μέχρι ωρισμένου βαθμού της ιδιωτικής ζωής, της ανεξαρτησίας και της αυτοδιάθεσης του.

Η μετακίνηση ενός ηλικιωμένου προσώπου από το γνώριμο του ιδιωτικό περιβάλλον και η είσοχό του στη Στέγη είναι περίοδος μεγάλης έντασης τόσο γι'αυτόν όσο και την οικογένειά του. Γι'αυτό οι κοινωνικοί λειτουργοί του Τμήματος Εύημερίας και το προσωπικό των Στεγών θα πρέπει να είναι πολύ προ-

σθετικοί στό χειρισμό τῶν περιπτώσεων ὥστε νά βοηθοῦνται οἱ πελάτες τους νά ξανακεῖθουν τήν ἐμπιστοσύνη καί τό σεβασμό στόν ἑαυτόν τους καί νά προσαρμοθοῦν στίς συνθήκες τῆς κατά κάποιο τρόπο ὀμαδικῆς ζωῆς τῆς Στέγης.

Οἱ συνθήκες λειτουργίας τῆς Στέγης καθώς καί οἱ σχέσεις τῶν ἐνοίκων μέ τούς συγγενεῖς καί φίλους καί οἱ σχέσεις τοῦ ιδρύματος μέ τήν κοινότητα καί ἐθελοντικές ὀργανώσεις πρέπει νά εἶναι τέτοιες ὥστε οἱ ἐνοικοὶ νά μετέχουν ἐνεργά στή διοίκηση τῆς Στέγης, νά αἰσθάνονται ἀνεξάρτητοι, νά ἔχουν τήν εὐκαιρία νά ἐκφέρουν γνώμες γιά τίς διάφορες λειτουργίες καί δραστηριότητες τοῦ ιδρύματος καί νά ἀναπτύξουν καλές σχέσεις μεταξύ τους.

Οἱ ἐπισκέψεις τῶν ἐνοίκων σέ συγγενεῖς καί φίλους καί τό ἀντίθετο ἐνθαρρύνονται. Σέ περιπτώσεις πού ἐπισκέπτονται συγγενεῖς καί φίλους ἢ ὅταν εἰσάγονται σέ κρατικό νοσηλευτικό ἴδρυμα διατηρεῖται κενή ἡ θέση τους, ὄχι ὅμως πάνω ἀπό περίοδο δύο μηνῶν. Οἱ ὑπηρεσίες τῆς Στέγης προσφέρονται στούς ἐνοίκους ἀνεξάρτητα ἀπό τή θρησκεία τους. Δίνεται εὐκαιρία σέ κάθε ἐνοικο ἀνάλογα μέ τή θρησκεία του νά ἐκκλησιάζεται καί νά μετέχει στά θρησκευτικά μυστήρια εἴτε μέσα στή Στέγη ἢ σέ θρησκευτικούς χώρους ἔξω ἀπ'αυτή. Οἱ ἡλικιωμένοι συνήθως ἀντλοῦν σέ μεγάλο βαθμό ἱκανοποίηση καί δύναμη ἀπό τή θρησκεία. Γι'αυτό πρέπει νά ἔχουν κάθε εὐκαιρία νά διατηρήσουν στενοὺς δεσμούς μ'αυτή, χωρίς φυσικά νά ἀσκεῖται καμμία πίεση πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση. Καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ τίς Στέγες ὑπερηλίκων ὥστε οἱ μεγάλες θρησκευτικές γιορτές νά γιορτάζονται κατά τόν παραδοσιακό τρόπο.

Ζεύγη ἐνοίκων τοποθετοῦνται, ὅπου εἶναι δυνατόν, στό ἴδιο δωμάτιο, ἐκτός ἂν οἱ ἴδιοι ἐκφράσουν διαφορετικὴ ἐπιθυμία. Ὅσον ἀφορᾷ τούς ἄλλους ἐνοίκους ἰδανικὴ λύση θά ἦταν νά

μπορούσε ο κάθε ένας να έχει το δικό του δωμάτιο, αλλά αυτό είναι συνήθως αδύνατο με τις Στέγες και τις οικονομικές δυνατότητες που προς το παρόν υπάρχουν. Γι' αυτό επειδή είναι ανάγκη ένας Ένοικος να μοιράζεται το δωμάτιό του με άλλους θα πρέπει να γίνονται συνδυασμοί ανάλογα με το πνευματικό και κοινωνικό επίπεδο, τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τα προβλήματα των ανθρώπων που θα συγκατοικήσουν.

Οι Ένοικοι είναι ελεύθεροι να χρησιμοποιούν τα ύπνο-δωμάτια τους όποτε θέλουν και διακινούνται μέσα σ' αυτά με πλήρη ελευθερία, αφού βέβαια έχουν ληφθεί από το Ίδρυμα όλες οι απαραίτητες προφυλάξεις ασφαλείας.

Οι Ένοικοι μπορούν να φέρουν μαζί τους στη Στέγη προσωπικά τους αντικείμενα με τα όποια είναι πολύ συνδεδεμένοι και είναι υπεύθυνοι για τα προσωπικά τους είδη αξίας, εκτός αν τα παραδώσουν στη Διευθύντρια και πάρουν σχετική απόδειξη. "Αν ο Ένοικος διανοητικά δεν είναι καλά, δηλ. σε θέση να αποφασίζει ρεαλιστικά για τα αντικείμενα αξίας που κατέχει, είναι καθήκον της Διευθύντριας της Στέγης να συσχεφθεί με τον Κοινωνικό Λειτουργό για να αποφασίσουν από κοινού για τα μέτρα που θα παρθούν για την ασφαλεία αυτών των αντικειμένων." Αν Ένοικος εκφράσει την επιθυμία να δωρήσει είδη αξίας στη Στέγη, αυτό θα πρέπει να το κάνει γραπτώς και ένυπογραφα με τη μαρτυρία ενός ανεξάρτητου ατόμου. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται στο προσωπικό να αποδέχεται δώρα ή χρήματα από Ένοικους ή συγγενείς τους.

"Ένοικοι που μπορούν να αυτοεξυπηρετούνται αφήνονται ελεύθεροι να φροντίζουν την ατομική υγιεινή τους.

Οι υπόλοιποι βοηθούνται από το προσωπικό της Στέγης.

Η διατροφή των Ενοίκων γίνεται βάσει έγκριμένου από τον

Έπαρχιακό Λειτουργό Εύημερίας διαιτολογίου. Ο Ε.Λ.Ε για να τό έγκρίνει συμβουλευεται τόν Έπαρχιακό Έλατρικό Λειτουργό. Στην κατάρτιση τοῦ διαιτολογίου έμπλέκονται καί οί Ένοικοι καί ένθαρρύνονται να συμμετέχουν στην έτοιμασία τών φαγητῶν.

Γιά θέματα υγείας τών ένοίκων ή διευθύντρια σέ συνεργασία μέ τόν κοινωνικό λειτουργό είδοποιούν τούς συγγενείς τους καί καλεΐται γιατρός ή ό άσθενής μεταφέρεται, αν είναι ανάγκη, σέ Κρατικό Κοσηλευτικό Ίδρυμα όπου ή περίθαλφή του είναι δωρεάν.

2.- ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ

Έξ αίτίας της μή έπάρκειας τών δύο πιο πάνω προγραμμάτων για τήν κάλυψη τών αναγκῶν μετά τήν είσβολή όταν τόν μεγάλο αριθμό τών έκτοπισμένων ήλικιωμένων καί αναπήρων δέν μπορούν να υποστηρίξουν οί παραδοσιακές πηγές (οικογένεια-κοινότητα) τοποθετούνται άτομα δικαιούχοι Δημοσίου Βοηθήματος στίς ιδιωτικές στέγες ή σέ στέγες έθελοντικών όργανισμών βάσει συμφωνίας που υπογράφεται μεταξύ τοῦ Τμήματος καί αὐτῶν. Το Τμήμα καλύπτει όλο τό μέρος τοῦ αναγκαίου ποσοῦ για τήν ιδρυματική περίθαλψη τών ήλικιωμένων σ'αυτές τίς στέγες ανάλογα μέ τίς οικονομικές συνθήκες ή τών ιδίων ή τών νομικά υπόχρεων για τή συντήρησή τους.

Οί πρόνοιες τών άρθρων Ι4, Ι5 τοῦ Νόμου (Ι0/75) περί Δημοσίων βοηθημάτων δίδουν στό Διευθυντή μία σειρά έξουσιῶν για παροχή κοινωνικῶν υπηρεσιῶν σέ ήλικιωμένους καί αναπήρους καθώς καί σέ άλλα πρόσωπα που παρουσιάζουν σοβαρά προσωπικά προβλήματα είτε μέσω τών υπηρεσιῶν τοῦ Τμήματος είτε μέσω τών υπηρεσιῶν έθελοντικῶν όργανισμών ή άλλων προσώπων. Έτσι παρέχεται έξουσία στό Διευθυντή να:

1.- Παρέχει κοινωνικο-λειτουργική εργασία στα πιο πάνω πρόσωπα καθώς και άλλες συμπληρωματικές υπηρεσίες κατ'οίκον.

2.- Προβλέπει σε διευθετήσεις ώστε οι απαιτούμενες υπηρεσίες να παρέχονται από έθελοντικούς οργανισμούς ή και ιδιώτες που ένεργοϋν εκ μέρους του Τμήματος Εύημερίας κατόπιν σχετικής συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών.

"Όπου προβλέπεται ότι οι υπηρεσίες που θα παρασχεθοϋν από έθελοντικούς οργανισμούς ή ιδιώτες θα είναι διάρκειας πέραν του ενός μηνός και θα καλύπτουν όλες τις βασικές και ειδικές ανάγκες του πελάτη, επιβάλλεται για την παροχή των υπηρεσιών αυτών το Τμήμα να συμβληθεί με τον οργανισμό ή τον 'Ιδιώτη.

"Όπου ο πελάτης διαμένει στο σπίτι του και οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι συμπληρωματικές κατ'οίκον, τότε η σύμβαση με τον οργανισμό ή τον ιδιώτη θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο για φροντιστριά.

3.- Παρέχει διαμονή σε πρόσωπα που λόγω προχωρημένης ηλικίας, αναπηρίας, ή λόγω όποιωνδήποτε άλλων συνθηκών έχουν ανάγκη από περίθαλψη και φροντίδα, (έκτός ιατρικής ή νοσοκομειακής) Δηλαδή βάσει της νομοθεσίας ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας ίδρύει και λειτουργεί και τις Κρατικές Στέγες για ηλικιωμένους ανάπηρους.

Για την παροχή βοήθειας ηλικιωμένου ή ανάπηρου ατόμου κατ'οίκον, αφού διαπιστωθεί τέτοια ανάγκη από τον αρμόδιο

Κοινωνικό Λειτουργό, υπογράφεται μεταξύ του Τμήματος και του φροντιστή ειδικό Συμβόλαιο παροχής κατ'οίκον βοήθειας.

Για την παροχή φροντίδας και διατροφής από 'Ιδιωτική Στέγη σε ηλικιωμένο ή ανάπηρο άτομο, υπογράφεται μεταξύ του Τμήματος και του ιδιωκτήτη της ειδικής Στέγης ειδικό "Συμβόλαιο Φροντίδας και Διατροφής"

3.- Διαδικασία είσοχῆς ἀτόμου σέ Στέγη

Ἀπό τοὺς κανονισμοὺς ἐπίσης γίνεται πρόνοια γιὰ τοὺς προσωπικοὺς φακέλλους καὶ τὸ περιεχόμενόν τους. Οἱ προσωπικοὶ φακέλλοι τῶν ἐνοίκων εἶναι ἐμπιστευτικοὶ καὶ φυλάγονται σὲ κλειδωμένο συρτάρι. Ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τῆς Στέγης μόνο ἡ Διευθύντρια καὶ ἡ βοηθὸς Διευθύντρια ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ αὐτούς. Ἐπίσης ἔχουν δικαίωμα νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τοὺς προσωπικοὺς φακέλλους τῶν ἐνοίκων ὁ Διευθυντῆς καὶ ὁ Ἐπαρχιακὸς Λειτουργὸς ἑνήμερίας.

Ἡ Κοινωνικὴ Ἐκθεσὴ κάθε φακέλλου ἀνανεώνεται κάθε χρόνο. Ἐπίσης πρέπει νὰ γίνονται τακτικὲς καταχωρήσεις καὶ ἐτήσιες περιλήψεις μὲ ἀξιολόγησιν καὶ προγραμματισμὸν ἐργασίας.

Τὸ προσωπικὸ ἀποτελεῖ τὸ βασικὸ μέσο ἐπίτευξης τῶν σκοπῶν τῆς Στέγης καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἡ ὁμαλὴ λειτουργία της. Εἰδίκευση καὶ συνεχὴς ἐπιμόρφωσις συνδυασμένα μὲ εὐχάριστη προσωπικότητα, ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διάθεσις γιὰ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἀποτελοῦν ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιὰ ἐπιτυχία σὲ ὁποιαδήποτε θέσιν τῆς Στέγης.

Ἡ τήρησις τῆς ἱεραρχίας, ὁ ἀλληλοσεβασμὸς, ἡ ἀλληλοενημέρωσις ἐκεῖ ποῦ ἀπαιτεῖται, ἡ ἀλληλοβοήθεια, ἡ ἀνεκτικότης καὶ γοχωρητικότης, ἀποτελοῦν βασικὰ συστατικὰ ὁμαλῆς συνεργασίας μιᾶς μεγάλης ὁμάδας ἀνθρώπων ποῦ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζονται κάτω ἀπὸ συνεχεῖς πιέσεις καὶ ἔντασι.

Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συνεργασία μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Στέγης καὶ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γραφείου γιὰ κατανόησιν τῶν δυσκολιῶν, τῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν ἀδυναμιῶν τόσο τῶν πελατῶν, ὅσο καὶ τῶν δικῶν τους. Ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καὶ ἐξυπηρέτησις θὰ συμβάλουν κατὰ πολὺ στὴ βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τῶν ἐνοίκων.

Ἀνταλλαγή πληροφοριῶν θά πρέπει νά γίνεται ἐλεύθερα, ἀλλά πάντα μέσα στά πλαίσια τῆς ἀρχῆς τῆς ἐμπιστευτικότητος. Τό προσωπικό τῶν Στεγῶν ὀφείλει νά κατανοήσῃ ὅτι καί οἱ ἔνοικοι ἔχουν ἀνάγκη νά ἐκφράσουν τίς ἀνησυχίες τους σέ κάποιον ἔξω ἀπό τή Στέγη καί πρέπει νά δεχθοῦν μέ ἱκανοποίηση τό ρόλλο τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν ἢ ἄλλων ἀτόμων.

Μέ τόν ἴδιο τρόπο οἱ κοινωνικοί λειτουργοί ὀφείλουν νά ἔχουν κατάλληλη ἐπίγνωση τῶν τρομερῶν πιέσεων πού ὑφίσταται τό προσωπικό τῶν Στεγῶν—λόγω τῆς συνεχοῦς ἀντιμετώπισης θανάτων, ἀσθενειῶν, ἰδιοτροποιῶν καί ἄλλων καταστάσεων.

Τακτικές συσκέψεις θά πρέπει νά γίνονται σέ συνεργασία τοῦ προσωπικοῦ τῆς Στέγης τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν ἢ ἄλλων εἰδικῶν καί ἂν παραστεῖ ἀνάγκη νά παίρνει μέρος καί ὁ Ἐπαρχιακός Λειτουργός.

Ἰδιαίτερη προσοχή πρέπει νά συγκεντρωθεῖ στήν ἀτομική φροντίδα. Κανονισμός γιά τοὺς ἔνοικους περιορίζονται στό ελάχιστο. Αὐταρχική διάρθρωση καί αὐταρχικά σχήματα πρέπει νά ἀποδαρῶνται."

Τό προσωπικό διαμορφώνει πρόγραμμα ἐργασίας καί παρέχει τέτοιες εὐκαιρίες πρὸς τοὺς ἔνοικους πού σκοπὸς τους θά εἶναι νά τοὺς βοηθήσῃ α) νά ἀποκτήσουν αὐτοεκτίμηση, αὐτοσεβασμὸ καί εἰκόνα ἐνός ἑαυτοῦ πού συνεχίζει νά ἔχει καί ὄχι νά χάνει δυνάμεις καί β) νά αἰσθάνονται ὅτι τυγχάνουν σεβασμοῦ σάν ἄτομα.

Κάθε μέλος τοῦ προσωπικοῦ ἔχει νά ἀντιμετωπίσῃ τόσο τοὺς ἔνοικους, ὅσο καί τοὺς ἐπισκέπτες πού πρέπει νά ἐκτιμᾷ στόν ἴδιο βαθμὸ. Ὅλα τὰ μέλη τοῦ προσωπικοῦ πρέπει νά αἰσθάνονται ἱκανά νά προσφέρουν βοήθεια καί φιλία καί νά κατέχουν τὴν πολιτική καί τοὺς στόχους τῆς στέγης. Ἡ ἐλεύθερη ἐπικοινωνία μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ προσωπικοῦ εἶναι ζωτικῆς σημασίας. Γι' αὐτό τό

σκοπό θά πρέπει νά πραγματοποιοῦνται τακτικές συσκέψεις προ-
σωπικοῦ ἔτσι ὥστε ὄχι μόνο οἱ δυσκολίες νά ἐπιλύονται γρήγορα,
ἀλλά ὁ καθένας νά ἀντιλαμβάνεται τή σημασία τῆς ὁμαδικῆς ἐργα-
σίας καί τίς προσωπικές ἀνάγκες κάθε ἐνοίκου. Μέ αὐτή τήν τα-
κτική μπορεῖ νά ἀποφεύγεται μέ τόν καλύτερο τρόπο ἡ ἔλλειψη
ἀνεκτικότητας καί νά προληφθοῦν δυσάρεστες καταστάσεις.

Οἱ Στέγες ἐπιθεωροῦνται ἀπό τό Κεντρικό καί 'Επαρχιακό
Γραφεῖο Εὐημερίας. Ἀπό τό 'Επαρχιακό γραφεῖο ὑποβάλλονται
στό Κεντρικό κάθε ἕξι μῆνες ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως πάνω στό
εἰδικό ἔντυπο.

Γ.- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΡΙΑΣ

Ι) Εἰσαγωγή

Σκοπός τοῦ προγράμματος Πιστοποίηση Ἀπορίας εἶναι νά
ἐξετάσει ὅλες τίς αἰτήσεις πού ὑποβάλλονται γιά σκοπούς ἐπι-
δοτήσεως ἢ παροχῆς ἄλλων ὠφελημάτων καί παραπέμπονται στό Τμή-
μα ἀπό διάφορες ἀρχές καί ἄλλα Ὑπουργεῖα.

Τό πρόγραμμα αὐτό, ἐκτός ἀπό τήν πιστοποίηση ἀπορίας τῶν
φοιτητῶν πού σπουδάζουν στήν Ἑλλάδα καί ὑποβάλλουν αἴτηση
γιά ἐπιδότηση εἶναι ἐπιφορτισμένο καί μέ τά πῶς κάτω καθήκοντα.

α) Ἐρευνες γιά δίδακτρα μαθητῶν Δημοσίων καί Ἰδιωτικῶν Σχολῶν
Μέσης αἰδέας.

β) Ἐρευνες γιά ὑποτροφίες τοῦ Ι Κ Υ

γ) Ἐρευνες γιά Ὑποτροφίες τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς
Ἑλλάδας γιά οἰκονομική βοήθεια ἢ εἰσδοχή φοιτητῶν σέ φοιτη-
τικές ἐστίες.

δ) Ἐκθέσεις γιά φοιτητές πού σπουδάζουν στό Ἐξωτερικό ἐκτός
τῆς Ἑλλάδας.

ε) Ἐρευνες γιά ὑποτροφίες Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου καί Παιδ-
αγωγικῆς Ἀκαδημίας Κύπρου.

στ) Έρευνες οικονομικής φύσεως για τὸ Ἰπουργεῖο Οἰκονομικῶν.

ζ) Έρευνες γιὰ παροχὴ ἐπιδόματος σὲ μελλονύμφους-νεονύμφους.

2.- Δ ι α δ ι κ α σ ί α.

Γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀπορίας ἀκολουθεῖται ἡ ἴδια διαδικασία ποὺ ἀκολουθεῖται καὶ στὸ δημόσιο βοήθημα δηλαδή συμπλήρωση εἰδικοῦ ἐντύπου ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενο, ἔρευνα ἀπὸ (Β.Λ.Β) καὶ ἔκδοση ἀποφάσεως ἔγκρισης ἢ ὄχι ἀπὸ τὸν ἐπόπτη (Λ.Ε.)

III.- ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Είσαγωγή

Ἡ μέθοδος κλητοποίησης διαφόρων ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κοινοτήτων ὥστε μέ τήν πλατεία συμμετοχή τῶν πολιτῶν νά ἐπιδιώκεται ἡ βελτίωση τῶν συνθηκῶν καί τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς καί γενικά ἡ ἀνάπτυξη τῆς Κοινότητας, εἶναι γνωστή σάν ἡ μέθοδος τῆς Κοινοτικῆς ἐργασίας.

Τό πρόγραμμα τῆς Κοινοτικῆς ἐργασίας συστάθηκε ἀπό τό Τμήμα Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Κημέρας τό 1968 γιά νά βοηθήσει στήν καλύτερη ὀργάνωση τῶν ἐθελοντικῶν ὀργανώσεων καί τῶν Κοινοτήτων, ὥστε νά μπορέσουν νά ἀξιοποιήσουν στό μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τά μέσα πού ἔχουν στή διάθεσή τους καί μέ τή βοήθεια πού προσφέρεται ἀπό τό Τμήμα νά ἐπιτύχουν γρήγορα Κοινωνική ἀνάπτυξη.

Ἡ πολιτική καί ἐπιδιώξεις τοῦ προγράμματος ἀποσκοποῦν:

- 1.- Στήν προαγωγή τῆς ὀργάνωσης τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μεταξύ τῶν ομάδων καί κοινοτήτων,
- 2.- στή μελέτη τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν πού εἶναι δυνατόν νά ἐπηρεάσουν ἀρνητικά τήν κοινοτική ἀνάπτυξη καί στήν ἐνεργό συμμετοχή τῶν κοινοτήτων μέσω τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν τους ομάδων στήν ἐπίσημανση Κοινωνικῶν προβλημάτων,
- 3.- στήν παροχή τεχνικῆς ἢ καί οἰκονομικῆς βοήθειας σέ ὀργανώσεις ἐπὶ κοινοτικῆς βάσεως γιά τήν ὀργάνωση, διοίκηση καί ἐπένδυση κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν, ὅπου τοῦτο ἐπιβάλλεται,
- 4.- στόν συντονισμό τῶν προγραμμάτων κοινωνικῆς προνοίας καί τῶν ἐνεργειῶν τῶν ομάδων ἢ κοινοτήτων μέ τήν ἀνάπτυξη καταλλήλων συντονιστικῶν σωμάτων πάνω σέ κοινοτικό, ἐπαρχιακό καί παγκύπριο ἐπίπεδο,
- 5.- στή λειτουργία Κρατικῶν προγραμμάτων πού ἀποσκοποῦν στήν

κοινοτική οργάνωση και την ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών.

Τό πραξικόπημα και ή Τουρκική εισβολή του 1974 μέ τά τραγικά έπακόλουθα τόσο στην κοινωνική όσο και στην οίκο-νομική ζωή του τόπου, έπιβάλλει την ανάγκη για αναπροσαρμογή της πολιτικής και των στόχων του προγράμματος.

Έτσι ή έμφαση του προγράμματος μετατέθηκε από την κοινωνική ανάπτυξη στην κοινωνική ανασυγκρότηση, ιδιαίτερα στις νέες κοινότητες των εκτοπισθέντων.

Η έννοια της κοινωνικής ανασυγκρότησης έξυπακούει συστηματική ανάλυση ευθυνών και ένεργειών που άποσκοπούν στην άποκατάσταση της κοινωνικής ζωής.

A.- Κ Ο Ι Ν Ο Τ Η Τ Ε Σ

Οί Κυπριακές κοινότητες όπως έχουν διαμορφωθεί μετά τά γεγονότα του 1974 ταξινομοούνται όπως φαίνεται πιο κάτω:

- α) Άστικές κοινότητες
- β) Κομπούλεις - προάστεια
- γ) Μικρές κοινότητες
- δ) Νέες κοινότητες (καταυλισμοί-συνοικισμοί, πρώην Τουρκο-κυπριακά χωριά).

Σύμφωνα μέ την κατάσταση που δημιουργήθηκε διαμορφώνεται ανάλογα και ή πολιτική και έπιδιώξεις του προγράμματος, έτσι ώστε στους άρχικούς αναπτυξιακούς στόχους να περιλαμβάνεται και ό στόχος της κοινωνικής ανασυγκρότησης.

Σέ κάθε είδος κοινότητας ή εφαρμογή και μεθόδευση του προγράμματος καθώς και οί στόχοι του παίρνουν έξειδικευμένη μορφή όπως αναπτύσσεται στη συνέχεια.

I).- Άστική Κοινότητα:

Η άστική κοινότητα λόγω του όγκου του πληθυσμού, της έκτασης που καλύπτει, του ψηλού οργανωτικού, μορφωτικού και

πολιτιστικού επιπέδου του πληθυσμού, του είδους των ανθρωπίνων σχέσεων (άπρόσωποι) και των ιδιαίτερων προβλημάτων που έχει, διαφέρει σημαντικά από τις άλλες κοινότητες.

Ετήν αστική κοινότητα υπάρχουν και δοούν έθελοντικές οργανώσεις Κοινωνικής Προνοίας που διαθέτουν προσωπικό, οργάνωση, μέσα και σχετική πεύρα για την προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής εύημερίας. Έπίσης έχει ήδη δημιουργηθεί παράδοση στη συνεργασία του Τμήματος με τις έθελοντικές οργανώσεις και αποδείχθηκε ότι η συνεργασία αυτή είναι πολύ χρήσιμη.

Έπομένως οί στόχοι του προγράμματος στην Αστική Κοινότητα διαμορφώνεται ως ακόλουθος:

1.- Συνεργασία με τις έθελοντικές οργανώσεις Κοινωνικής Προνοίας για τη δημιουργία Προγραμμάτων Κοινωνικής Εύημερίας για επίλυση ύφιστάμενων κοινωνικών προβλημάτων. Με τον τρόπο αυτό επίτυγχάνεται η κλητοποίηση και η συμμετοχή του κοινού σε προγράμματα κοινωνικής ύφελείας. Έπίσης συμπληρώνονται, όπου υπάρχουν ~~κενά~~ στην κοινωνική πρόνοια.

2.- Συντονισμός των δραστηριοτήτων των έθελοντικών οργανώσεων με την ύποστήριξη του θεσμού των Συμβουλών Κοινοτικής Εύημερίας σ' όλες τις αστικές κοινότητες και με τη συμβολή των Συμβουλών στα Έπαρχιακά Συμβούλια Εύημερίας και το Παγκύπριο Συμβούλιο Εύημερίας

3.- Έξ αίτιας των ιδιαίτερων συνθηκών ζωής στην αστική κοινότητα και των ειδικών ενδιαφερόντων ομάδων άτόμων, είναι δυνατόν το πρόγραμμα να ασχοληθεί και με περιπτώσεις όπως οί πιο κάτω:

α).- Οργάνωση των ανθρώπων που διαμένουν σε μεγάλες πολυκατοικίες και που αντιμετωπίζουν είδικά προβλήματα όπως π.χ. σχέσεις με τους γείτονες, κοινωνικές έπαφές, παιδιά, χώροι και απασχόληση των παιδιών κ.λ.π.

β).- 'Οργάνωση ομάδων ανθρώπων με είδικά ενδιαφέροντα, όπως άτομα ενδιαφερόμενα για πολιτιστικά θέματα, ομάδες συζητήσεων, ομάδες για προγράμματα αναψυχής κ.λ.π.

γ).- 'Οργάνωση εργαζομένων στους τόπους εργασίας γοά σκοπούς εύημερίας. Στην 'Αστική Κοινότητα υπάρχουν μεγάλες βιομηχανίες με σημαντικό αριθμό εργαζομένων. Είναι δυνατόν με την επέμβαση του Κοινωνικού Λειτουργού καί την συμπαράσταση της διοικήσεως της βιομηχανίας νά οργανωθούν οι εργατες με κύριο στόχο την ανάπτυξη συνθηκών στους τόπους εργασίας.

2).- Κωμόπολη - Προάστειο

'Η κωμόπολη είναι ή κοινότητα που βρίσκεται σ' ένα ενδιαμέσο στάδιο ανάπτυξης μεταξύ αστικής καί μικρής κοινότητας.

Τό προάστειο είναι συνήθως μεγάλη κοινότητα που έξ αίτίας της γειτονίας του με την 'Αστική κοινότητα βρίσκεται στο στάδιο του
Καί οί δύο κοινότητες παρουσιάζουν συνήθως φηλό κοινωνικό οργανωτικό καί πολιτιστικό επίπεδο.

'Ο Κοινωνικός Λειτουργός εργάζεται με τίς 'Οργανώσεις Κοινωνικής Προνοίας, αν όμως δέν υπάρχουν τέτοιες οργανώσεις, αρχίζει νά εργάζεται άπ' εύθελας με τό κοινό καί υποβοηθεϊ στην ίδρυση βασικών οργανώσεων, δηλαδή υποβοηθεϊ στην ίδρυση επιτροπών για ένα είδικό πρόγραμμα π.χ. Κέντρο Ηεθότητας, Παιδοκομικό Σταθμό κ.λ.π. Μετά την ίδρυση τριών τέτοιων επιτροπών ιδρύεται τό Συμβούλιο Κοινοτικής Εύημερίας που στήσυνέχεια γίνεται μέλος του 'Επαρχιακού Συμβουλίου Εύημερίας καί εκπροσωπεϊ την κοινότητα στην έπαρχιακή προσπάθεια καί διαδικασία συντονισμού καί κοινωνικής ανασυγκροτήσεως καί ανάπτυξεως.

3).- Μικρή Κοινότητα:

'Η μικρή κοινότητα είναι ή συνηθισμένη Κυπριακή κοινότητα με πληθυσμό 1.000 κατοίκους.

Τή μικρή κοινότητα χαρακτηρίζουν:

α) Ἡ ἔλλειψη ὀργανωμένων ὁμάδων, ἐκτός ἀπὸ τῆς καθιερωμένης ἀρχῆς.

β) Διαφορές σέ σύγκριση μέ τήν ἀστική καί προαστική κοινότητα ὡς πρός τὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζονται.

γ) Ὁ ἀγροτικός παραδοσιακός τρόπος ζωῆς ὅπου ἡ οἰκογένεια ἀναλαμβάνει τῆς περισσότερες εὐθύνες γιά τήν ἀπε'εὐθείας ικανοποίηση τῶν ἀναγκῶν της.

δ) Στενές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τῶν κατοίκων.

ε) Ἡ περιβαλλοντική πῆση πάνω στή συμπεριφορά τῶν μελῶν τῆς μικρῆς κοινότητας καθορίζει καθαρά τοὺς ρόλους καί τῆς ἐκδηλώσεις τῶν ἀτόμων .

στ) Ἐπικρατεῖ ὁμαδικό πνεῦμα, ἀλληλεγγύη καί οἰκογενειακή ἀλληλοεξάρτηση.

Ὁ Κοινωνικός Λειτουργός ἐργάζεται ἀπ'εὐθείας μέ τὰ μέλη τῆς Κοινότητος, τὰ καλεῖ σέ μιά πλατεῖα σύσκεψη ὅπου ἐκλέγεται μιά ἀντιπροσωπευτική ἐπιτροπή πού μελετᾷ καί ἀντιμετωπίζει τὰ κοινά προβλήματα. Ἡ ἐπιτροπή αὐτή ὀνομάζεται Ἐπιτροπή Κοινοτικῆς Κῆμερας.

4.- Νέα Κοινότητα

Νέες κοινότητες εἶναι ἐκεῖνες πού δημιουργήθηκαν μετά τόν ἐκτοπισμό"

Τῆς νέες αὐτές κοινότητες χαρακτηρίζουν:

1) Ἡ ἀνομοιογένεια τοῦ πληθυσμοῦ,

2) Ἡ ἔλλειψη κριτηρίων παραδόσεως καί συγκεκριμένων ἐθῶν ὡς πρός τήν συμπεριφορά ἀτόμων ἢ ὁμάδων

3) Ἡ ὑπερσχυση τοῦ ἀτομικισμοῦ ἀντί τοῦ ὁμαδικοῦ πνεύματος καί σχετική χαλάρωση τῶν κοινωνικῶν ἠθῶν καί ἀξιών.

4) Κοινωνικά προβλήματα σέ μεγάλο ἀριθμό ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως ὁμαδικοῦ πνεύματος καί οἰκογενειακῆς ἀλληλεγγύης μεταξύ τῶν μελῶν της.

5) Σύγκρουση ή ανταγωνισμός μικρών ομάδων όσον αφορά την άνληψη ή επικράτηση ήγεσίας.

6) Μη ύπαρξη οργανωμένων ομάδων κοινωνικής προνοίας.

Στις νέες κοινότητες θεωρείται επιτακτική ανάγκη να επιδιωχθεί διά μέσου του προγράμματος της Κοινοτικής Έργασίας ή προώθηση της κοινωνικής ανασυγκρότησης που μεταξύ άλλων θα γεφυρώσει σταδιακά τά κενά που παρατηρούνται λόγω της άνομοιογένειας των κατοίκων. Αυτό μπορεί να προωθηθεί με την προγραμματισμένη οργάνωση των έκτοπιζόμενων και την κινητοποίηση τους για ενεργό συμμετοχή σε σχέδια βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης τους. Για τό σκοπό αυτό είναι αναγκαία ή ανάπτυξη κοινοτικού πνεύματος, ενδιαφέροντος για τά κοινά, με τή δημιουργία υποστηρικτικών κοινοτικών μηχανισμών και ιδρυματικών διευκολύνσεων.

Στις περισσότερες πρώην Τουρκοκυπριακές Κοινότητες όπου έχουν εγκατασταθεί έκτοπιζόμενοι αντιμετωπίζονται προβλήματα κυρίως προσαρμογής και οικονομικής ανασυγκρότησης. Είναι απαραίτητο να βοηθηθούν οι έκτοπιζόμενοι να αναπτύξουν θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και να τονωθεί με έντονη συμπαράσταση και καθοδήγηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό που σκοπό έχει να οργάνώσει τήν κοινότητα και να προωθήσει τή δημιουργία της Έπιτροπής Κοινοτικής Εύημερίας.

Τόσο στους νέους συνεικισμούς όσο και στις πρώην Τουρκοκυπριακές Κοινότητες τό πρόγραμμα Κοινοτικής Έργασίας πρέπει να εφαρμόζεται πάνω σε συστηματική και προγραμματισμένη βάση. Πρέπει επίσης να καλύπτει όλες τις ομάδες του πληθυσμού, δηλαδή τά παιδιά, τή νεολαία, και τους ενήλικες. Με τήν οργάνωση και ενεργοποίηση των ομάδων θα ενθαρρυνθεί ή ανάπτυξη κοινοτικού πνεύματος και ενδιαφέροντος για τή μελέτη και ικανοποίηση των μέσων που έχει στη διάθεσή της ή κοινότητα για βελτίωση της

κοινοτικής ζωής.

Ίδιαίτερα προσοχή πρέπει να δοθεί στην κινητοποίηση της νεολαίας για να μπορεί να αναπτύξει τις ικανότητές της και να συμβάλει δραστήρια στην πρόοδο της κοινότητας.

Για την όρθη και επιτυχημένη εφαρμογή του προγράμματος είναι ανάγκη ο Έπαρχιακός Λειτουργός Εύημερίας να γνωρίζει την κοινωνική κατάσταση που επικρατεί στις διάφορες κοινότητες της έπαρχίας του και να παρακολουθεί στενά την έτοιμότητα τους για συμμετοχή στο πρόγραμμα. Για τó σκοπό αυτό πρέπει να υπάρχει χωριστός φάκελλος για κάθε κοινότητα στο όποιο να καταχωρούνται όλες οι σχετικές πληροφορίες που άφορούν την κοινότητα. Αυτό πρέπει να γίνεται σταδιακά ανάλογα με τó διαθέσιμο προσωπικό και χρόνο, ξεκινώντας από τις κεντρικές και μεγάλες κοινότητες και φυσικά προτεραιότητα και έμφαση πρέπει να δίνεται και στις νέες κοινότητες.

Α^Ι. - Συμβούλια Κοινοτικής Εύημερίας.

Σε κάθε κοινότητα προωθείται ή ίδρυση Έπιτροπής Κοινοτικής Εύημερίας και Συμβουλίου Κοινοτικής Εύημερίας (Ίδέ όργανόγραμμα Κοινοτικής Εύημερίας)

Συμβούλιο Κοινοτικής Εύημερίας σημαίνει τήν όργάνωση σ' ένα συμβουλευτικό σώμα τών διαφόρων έθελοντικών όργανώσεων που όρουν μέσα σε μία κοινότητα με σκοπό τήν κοινωνική εύημερία και κοινοτική ανάπτυξη. Σ' αυτά συμμετέχουν επίσης εκπόσωποι τών κοινοτικών άρχών της κοινότητας, καθώς επίσης και εκπόσωποι τών Τοπικών Κυβερνητικών Ύπηρεσιών όπου τούτο θεωρείται αναγκαίο.

Έργο του Σ.Κ.Ε είναι:

α) Μελετά τις κοινωνικές ανάγκες της Κοινότητας και προωθεί τήν ίδρυση τών Κοινωνικών Ύπηρεσιών που άπαιτούνται,

β) βελτιώνεται και συντονίζεται τις δραστηριότητες των έθελοντικών οργανισμών,

γ) συνεργάζεται με το Έπαρχιακό Συμβούλιο Εύημερίας και των σχετικών Κυβερνητικών Τμημάτων για Κοινωνική δράση ή όποια πρέπει να αναληφθεί στην Κοινότητα,

δ) αναλαμβάνει τη συνάθροιση χρημάτων για να τα διανέμει σε έθελοντικές οργανώσεις της Κοινότητας με σκοπό να ενθαρρύνει νέες πρωτοβουλίες ή να υποστηρίζει διάφορα κοινωνικά προγράμματα,

ε) συντονίζει την ανάπτυξη και λειτουργία των έθελοντικών κοινωνικών υπηρεσιών και διαφωτίζει και εκπαιδεύει το κοινό για τις υπάρχουσες κοινωνικές υπηρεσίες.

Οι σκοποί και οι επιδιώξεις του Συμβουλίου επιτυγχάνονται με τους πιο κάτω τρόπους:

α) Διερευνεί κοινωνικές έρευνες για την επίσημανση των κοινωνικών αναγκών και για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των προσφερομένων Έθελοντικών Υπηρεσιών,

β) διοργανώνει σεμινάρια και συνέδρια για να διαφωτίσει τις οργανώσεις μέλη,

γ) συλλέγει χρήματα από δωρεές, Κυβερνητικές χορηγίες και από οργανωμένες δραστηριότητες π.χ. οδικός έρανος, φιλανθρωπικές αγορές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις,

δ) διορίζει ειδικές επιτροπές οι όποτες αναλαμβάνουν ειδικές δραστηριότητες π.χ.

(ι) οικονομικά θέματα (συλλογή και διαχείριση χρημάτων)

(ιι) παιδική προστασία και οικογενειακή εύημερία

(ιιι) εκπαίδευση και έρευνα

(ιiv) Εύημερία νέων

(v) Εύημερία γυναικών

(vi) Εύημερία γερόντων και ανάπηρων

(νιι) Εύημερία καὶ ἀποκατάσταση ἀντικοινωνικῶν ἀτόμων

(νιιι) Κοινοτική ἀνάπτυξη

Μέλη τοῦ Συμβουλίου εἶναι ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι ὀργανωμένων ὁμάδων καὶ ἐπιτροπῶν τῆς Κοινότητος καθὼς καὶ μέλη τῆς Κοινότητος πού ἔχουν σάν σκοπὸ τὴν Εύημερία καὶ ἀνάπτυξη τῆς Κοινότητάς τους.

Τὸ Συμβούλιο συγκροτεῖ Ἐτήσια Ἑνική Συνέλευση ὅπου ἐκλέγεται διοικοῦσα Ἐπιτροπή ἢ ὅποια ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο, Ἀντιπρόεδρο, Ταμία, καὶ 2 μέλη καὶ συνεδριάζει μιὰ φορὰ τὸ μῆνα.

Τὸ Συμβούλιο Κοιν. Εύημερίας ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητο σῶμα ἡ ἴδρυσή του δέν ἔχει σκοπὸ νὰ ἐπηρεάσει τὴν ἀνεξαρτησία τῶν Ὄργανισμῶν πού συμμετέχουν μὲ ἀντιπροσώπους σ' αὐτό.

Α². - Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια Εύημερίας.

Τὸ Ε.Σ.Ε εἶναι τὸ ἀντίστοιχο τοῦ Σ.Κ.Ε γιὰ τὴν Ἐπαρχία. Ἡ ἴδρυσή του προωθείται σὲ μιὰ Ἐπαρχία ὅταν ἰδρῦνται πέντε ἢ περισσότερα Σ.Κ.Ε καὶ εἶναι εὐθῦνη τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Λειτουργοῦ Εύημερίας.

Ἡ διάρθρωση καὶ λειτουργία του καθορίζονται ἀπὸ ἐγκριμένο Καταστατικὸ.

Α³. - Παγκύπριο Συμβούλιο Εύημερίας.

Τὸ Π.Σ.Ε. εἶναι τὸ ἀνώτατο συντονιστικὸ Σῶμα ὅλων τῶν συμβουλῶν καὶ Ἐθελοντικῶν ὀργανώσεων στὴν Κύπρο.

Μετά τὴν ἴδρυσή τῶν τριῶν πρώτων Ἐπαρχιακῶν Συμβουλῶν Εύημερίας ἰδρύεται τὸ Π.Σ.Ε.

Ἡ ἴδρυσή καὶ θεμελίωσή του σάν θεσμοῦ εἶναι εὐθῦνη τοῦ (Παγκυπρίου) Διευθυντῆ Ἑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εύημερίας σὸ ὁποῖο καὶ συμμετέχει.

Σ' αὐτό μετέχουν ἐκπρόσωποι τῶν Ε.Σ.Ε τῶν ἐθελοντικῶν ὀργανώ-

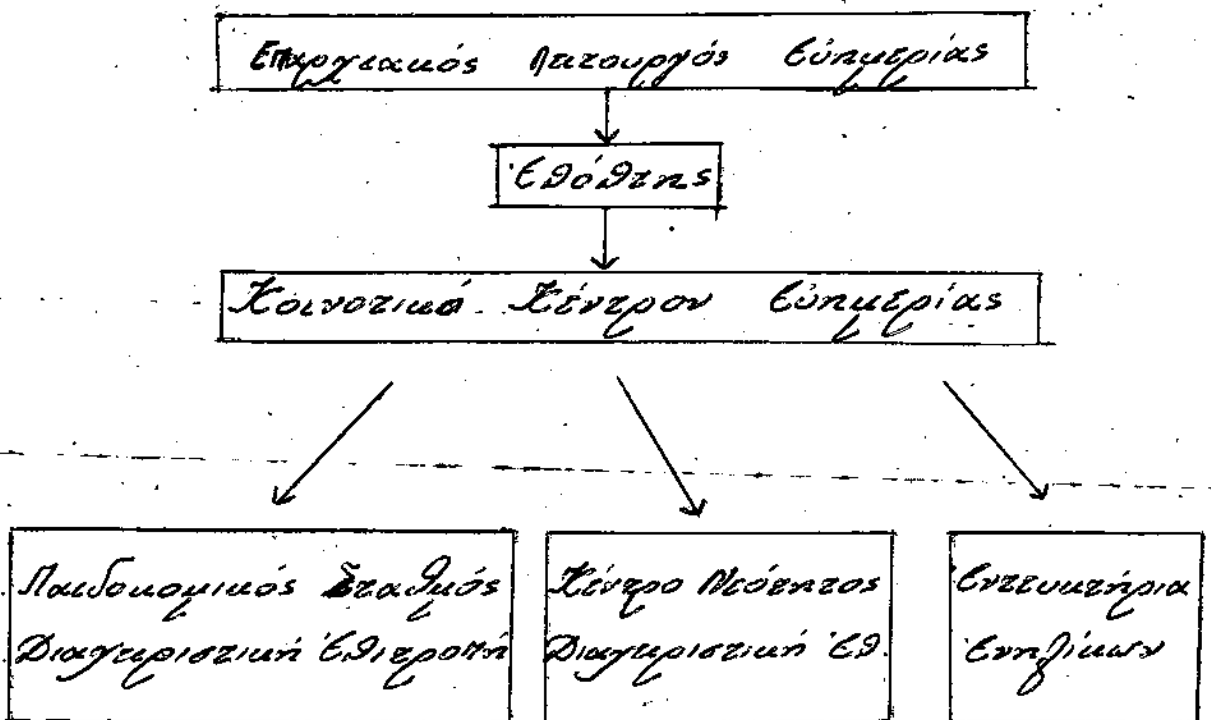
σεων με παγθύριο χαρακτήρα καὶ τὸ Τμήμα Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας.

A⁴. - Κοινοτικά Κέντρα Εὐημερίας.

Σε πολλές Κοινότητες καὶ κυρίως στίς νέες ἰδρύονται τὰ Κοιν. Κέντρα Εὐημερίας τὰ ὅποια ἀποτελοῦν ὑποστηρικτικούς μηχανισμούς καὶ διευκολύνσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Κοινοτικῆς ζωῆς. Στὰ Κ.Κ.Ε στεγάζονται τὰ Κέντρα Νεότητας, οἱ Παιδοκομικοὶ σταθμοὶ γιὰ παιδιὰ ἐργαζομένων μητέρων καὶ ἐντευκ' κτήρια ἐνηλίκων ὅπου τὸ καθένα ἔχει τὴ δική του διαχειριστική ἐπιτροπή καὶ λειτουργεῖ βάσει ἐγκριμένου καταστατικού.

Σε κάθε Κοινοτικό Κέντρο Εὐημερίας τηρεῖται γενικός φάκελλος τοῦ Κ.Κ.Ε ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τῆς συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ χωριστὸς φάκελλος γιὰ κάθε πρόγραμμα (π.χ Παιδοκομικοῦ Σταθμοῦ, Κέντρου Νεότητας)

Τὸ ὄργανόγραμμα τοῦ Κ.Κ.Ε φαίνεται πρὸ κάτω.

Προσωπικός: Μία συντονίστρια Βοηθός Κοινωνική , λειτουργός
Μία νηπιαγωγός υπεύθυνη του παιδικού Σταθμού
Τρεις παιδικοί
Δύο οικιακοί βοηθοί

Α⁵. - Σχέδιο Κρατικών χορηγιών:

Τό σχέδιο Κρατικών χορηγιών έποσκοπεί στην παροχή οικονομικής βοήθειας σέ Συμβούλια Εύημερίας καί Έθελοντικούς Όργανισμούς γιά τή δημιουργία υπηρεσιών στόν κανονικό τομέα όπου παρατηρείται όξύ κοινωνικό πρόβλημα καί οί κρατικές υπηρεσίες δέν είναι έπαρκείς γιά τήν αντιμετώπισή του.

Κάθε έθελοντικός όργανισμός ή Συμβούλιο πού ζητά βοήθεια πρέπει νά υποβάλλει αίτηση πάνω σέ έγκριμένο τύπο.

Ό αρμόδιος λειτουργός εξέτάθει τήν αίτηση καί υποβάλλει Έκθεση πρós τόν Έπαρχιακό Λειτουργό Εύημερίας.

Ό Ε.Π.Ε άφού γράφει τίς παρατηρήσεις του άποστέλλει τήν Έκθεση στό Διευθυντή του Τμήματος γιά μελέτη καί περαιτέρω προώθηση.

Εύμφωνα μέ τό σχ'διο τά προγράμματα πού έπιχορηγοϋνται πρέπει νά είναι μεταξύ εκείνων πού κατά καιρούς ό Διευθυντής ανακοινώνει ότι θεωροϋνται υπηρεσίες προτεραιότητας ανάλογα μέ τήν κοινωνικο-οικονομική κατάσταση πού επικρατεί στόν τόπο.

Οί έκθέσεις γιά Κρατική χορηγία έτοιμάζονται μετά άπό προσεκτική μελέτη καί περιλαμβάνουν πλήρη στοιχεία πού υποστηρίζουν τήν αναγκαιότητα καί βιωσιμότητα του προγράμματος καί γενικά τίς προϋποθέσεις γιά τήν έπιτυχία του.

Πρίν άπό τήν προώθηση όποιασδήποτε αίτησης γιά κρατική βοήθεια, ό αρμόδιος λειτουργός πρέπει νά νεβαιωθεί ότι ό

ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ἔχει καταστατικὸ στὸ ὁποῖο ὑπάρχει πρόνοι-
γιὰ τῆ διαθέσει τῆς περιουσίας του σὲ περίπτωση διάλυσης. Τέ-
τοια πρόνοια πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνη μὲ τίς ἐπιδιώξεις τοῦ
ὀργανισμοῦ.

Μετὰ τὴν ῥγκριση κρατικῆς χορηγίας σ' ὁποιοὺνδήποτε ὀργα-
νισμό, ὁ ἀρμόδιος λειτουργὸς ἔχει ὑποχρέωση νὰ καθοδηγήσει
τὸν ὀργανισμό σχετικῶς μὲ τὴν κατάλληλη ἐξιοποίησι τῆς χορη-
γίας σύμφωνα μὲ τὴν πρότασι ποὺ ὑποβλήθηκε καὶ ἐγκρίθηκε.

Σὲ διάστημα τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν ἐπιχορήγησι ὁποιοῦν-
ποτε προγράμματος, πρέπει νὰ σταλεῖ στὸ Διευθυντὴ τοῦ Τμή-
ματος πλήρη ἔκθεσι σχετικῶς μὲ τὸν τρόπο ἀξιοποίησης τῆς χο-
ρηγίας. Στὴν ἔκθεσι πρέπει νὰ ἀναφέρεται ἐκτός ἀπὸ τὸ πῶς
ἀξιοποιήθηκε ἡ χορηγία, κατὰ πόσο ὁ Ὀργανισμὸς πραγματο-
ποίησε ὅλες τίς κεφαλαίουχες ἐπενδύσεις ποὺ ἐπρογραμμάτισε.

B). - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

I. - Εἰσαγωγή.

Ἡ νεολαία σὲ κάθε χώρα ἀποτελεῖ σημαντικὴ ὁμάδα
τοῦ πληθυσμοῦ πάνω στὴν ὁποία στηρίζεται ἡ μελλοντικὴ πρό-
δοσι καὶ ἀνάπτυξι τῆς. Τὰ Ἕνωμένα Ἔθνη στίς διακηρύξεις
τους ὑπογραμμίζουν ὅτι κανένα σχέδιο ἀνάπτυξης δέν μπορεῖ νὰ
προωθηθεῖ μὲ ἐπιτυχία χωρὶς τὴ συμμετοχὴ τῆς Νεολαίας καὶ ὅτι
οἱ νέοι πρέπει νὰ εἶναι οἱ οἰκοδόμοι καὶ οἱ εὐεργετούμενοι
μιάς τέτοιας ἀνάπτυξης καὶ ὄχι τὰ θύματά τῆς.

Σὲ μιὰ ἐποχὴ τεχνο-οικονομικῆς ἀνάπτυξης συνοδευμένη
ἀπὸ ραγδαῖες κοινωνικὲς ἀλλαγές καὶ ἀνακατατάξεις ἡ ἐπιση-
μανση καὶ θετικὴ ἀντίκρουσι τῶν ἀναγκῶν τῆς νεολαίας, ἀποτελεῖ
ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη καὶ ὑποχρέωση τοῦ κράτους. Ἡ μὴ ἱκανοποίησι
τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν δυνατὸν νὰ ἔχει ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις καὶ νὰ
καταστεῖ ἀνασταλτικὸς παράγοντας γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῆς χώρας.

Ἡ ἀναγνώριση ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τοῦ βασικοῦ ρόλου καὶ τῆς θετικῆς συμβολῆς τῆς Νεολαίας σ' ὅλους τοὺς τομεῖς ἀνάπτυξης τῆς χώρας εἶχε σὰν ἀποτελέσματὴν εἰσαγωγή ἀπὸ τὸ Τμήμα Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Βύημερλας εἰδικοῦ προγράμματος Ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴ Νεολαία. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἰσάχθηκε μέσα στὰ πλαίσια τῶν προγραμμάτων τοῦ Β. Πενταετοῦς Ἐχεδίου Ἀνάπτυξεως μαζί μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Κοινοτικῆς Ἔργασίας.

Τὸ πραξιόδημα καὶ ἡ Τουρκικὴ εἰσβολὴ τοῦ 1974 ἀπεσώρευσε ἓνα σωρὸ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἦταν ἰδιαίτερα φανερά ἐν τῇ Νεολαία.

Ἔτσι τὸ Τ.Υ.Κ.Ε. προσδίδει ἰδιαίτερη σημασία στὸ πρόγραμμα μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν προαγωγή τῆς Βύημερλας καὶ τὴν ὑγιῆ ἀνάπτυξη τοῦ νεανικοῦ δυναμικοῦ τοῦ τόπου.

Γιὰ τεχνικοὺς λόγους καὶ γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προγράμματος αὐτοῦ νέοι εἶναι ἐκεῖνοι πού ἔχουν ἡλικία 12-29 χρονῶν

2) Πολιτική και Έπιδιώξεις

Οι Ύπηρεσιες Νεολαίας αποτελούν "τό ένα από τα δύο σκέλη του ευρύτερου προγράμματος Κοινοτικής Έργασίας και Ύπηρεσιες Νεολαίας.

Η πολιτική του προγράμματος των Ύπηρεσιών Νεολαίας αποσκοπεί στην ικανοποίηση των πολλαπλών αναγκών των νέων με άπότερο σκοπό την κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη, την ύγιη προσαρμογή τους στις έναλασσόμενες κοινωνικές συνθήκες του τόπου και στην προσαρμογή της συμμετοχής τους σε κοινωνωφελείς δραστηριότητες και προγράμματα ανάπτυξης.

Αναλυτικώτερα οι σκοποί και έπιδιώξεις του προγράμματος είναι:

α) Η προαγωγή της εύημερίας των νέων με την ικανοποίηση των βασικών αναγκών.

β) Η παροχή βοήθειας και εύκαιριών στους νέους με την ίδρυση αυτόδιοικούμενων Κέντρων Νεότητας με σκοπό την κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη, τη συμμετοχή τους σε κοινωνωφελείς και άλλες δραστηριότητες, την έπωφελή και δημιουργική άπασχόληση κατά τον έλεύθερο χρόνο τους και τη συζήτηση και επίλυση προβλημάτων τους.

γ) Η ύποστήριξη και καθοδήγηση των θέων για να δημιουργήσουν ομάδες ή να συμπτύξουν οργανώσεις νεολαίας και ή καθοδήγηση όπου χρειάζεται των οργανωμένων ομάδων.

δ) Η παροχή τεχνικής ή οίκονομικής βοήθειας στις κοινότητες ή οργανώσεις νεολαίας, ώστε να οργανώσουν ή βελτιώσουν τις ύπηρεσίες που παρέχουν στη νεολαία.

ε) Η παροχή συμπάρστασης και κλητοποίησης των οργανώσεων νεολαίας για τη συγκρότηση άποτελεσματικών συντονιστικών σωμάτων σε περιφερειακά και παγκύπρια έπέπεδα.

3) Άρχές και Μέθοδοι:

Οι βασικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται η εφαρμογή του Προγράμματος δεν διαφέρουν από εκείνες της Κοινοτικής Έργασίας. Η διαφορά είναι ότι Κεντρικός άξονας όλης της εργασίας είναι η Ίδια ή Νεολαία σε μια κοινότητα.

Για την επίτευξη των σκοπών και επιδιώξεων του Προγράμματος γίνεται διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών των νέων στην κοινότητα. Όπου δεν υπάρχουν οργανωμένες ομάδες νέων παρέχεται υποστήριξη και καθοδήγηση σε "παρέες νέων" με σκοπό να οργανωθούν. Ταυτόχρονα επισημαίνονται νέοι και νέες που θα αποτελέσουν στελέχη για περαιτέρω κινητοποίηση και οργάνωση της Νεολαίας.

Όπου υπάρχουν οργανωμένες ομάδες ή οργανώσεις νεολαίας καταβάλλεται προσπάθεια για κατάλληλη διαφύτωση, υποστήριξη και καθοδήγηση—όπου χρειάζεται—για καλύτερη οργάνωση, δραστηριοποίηση και προγραμματισμό των ενεργειών τους.

Βασικό μέσο επίτευξης των σκοπών και επιδιώξεων του προγράμματος είναι η ίδρυση Κέντρων Ήθετητας.

4) Κέντρο Ήθετητας.

Όπου παρουσιάζεται ανάγκη, λόγω της ύπαρξης μεγάλου αριθμού νέων και λόγω έλλειψης οποιωνδήποτε διευκολύνσεων για τη συγκέντρωση των νέων για κοινωνικές συναναστροφές και έπωφελή απασχόληση και φυχαγωγία προωθείται η έναρξυνεται η ίδρυση Κέντρων Ήθετητας. Τα Κέντρα Ήθετητας χωρίζονται σε Κοινοτικά και Κρατικά.

Κοινοτικά Κέντρα Ήθετητας:

Η ίδρυση και λειτουργία Κοινοτικών Κέντρων Ήθετητας έναρξυνεται με την παροχή τεχνικής και οικονομικής βοήθειας από το Τμήμα σε Κοινότητες, οργανισμούς ή ομάδες νέων.

σκοπός τῆς προσπάθειας αὐτῆς εἶναι ἡ δραστηριοποίηση τῶν κοινοτήτων καὶ ὀργανισμῶν. στὸν τομέα τῆς νεολαίας, ὅπως ἐπίσης καὶ τῶν ἴδιων τῶν νέων.

Οἱ σκοποὶ καὶ ἐπιδιώξεις τῶν Κοινοτικῶν Κέντρων Νεότη-
τας, καθὼς ἐπίσης οἱ ἀρχές πάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται ἡ
λειτουργία τους εἶναι οἱ ἴδιες, ὅπως καὶ τῶν Κρατικῶν.
Τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἰδρυση καὶ λειτουργία τῶν Κοινοτικῶν
Κ.Ν. ἔχει ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἰδρυτική ὀργάνωση, δηλαδή ἡ Κοι-
νότητα, ὁ ὀργανισμὸς ἢ ἡ ὁμάδα τῶν ἴδιων τῶν νέων, τὸ δὲ
τμῆμα παρέχει τεχνικὴ καθοδήγηση ἢ καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια.
Κρατικὰ Κέντρα Νεότητος.

Σὲ μεγάλες ἀστικές ἢ ἄλλες κοινότητες πού τὸ τμῆμα θεω-
ρεῖ σκόπιμο καὶ ἀναγκαῖο, ἰδρύονται μὲ πρωτοβουλία τοῦ Τμή-
ματος Κρατικὰ Κέντρα Νεότητος.

Τὰ Κρατικὰ Κέντρα Νεότητος ἐπανδρῶνονται μὲ προσωπικὸ
πού διορίζεται ἀπὸ τὸ τμῆμα καὶ τὰ τρεχοῦμενα ἔξοδα λει-
τουργίας του καλύπτονται ἀπὸ εἰδικὸ προϋπολογισμὸ τοῦ Τμή-
ματος."

Τὰ Κέντρα Νεότητος λειτουργοῦν βάσει ἐγκεκριμένου Καταστα-
τικοῦ.

Στὸ Καταστατικὸ αὐτὸ "Κέντρο Νεότητος" σημαίνει

α) Ἐθελοντική-κοινοτική ὀργάνωση νέων πού βρίσκονται
κάτω ἀπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ τμήματος ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Βύ-
ημερίας καὶ ἔχει υἱοθετήσει σὲ Γενικὴ Συνέλευση τὸ Καταστα-
τικὸ αὐτὸ χωρὶς καμιά ἀλλοίωση στὰ βασικά καὶ ὑποχρεωτικὰ
ἄρθρα του.

β) Κρατικὸ ἴδρυμα τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ ὡς Κέντρο Νεότητος
μέσα στὰ πλαίσια καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς σκοποὺς καὶ σχετικούς
κανονισμοὺς τοῦ Τμήματος ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Βύημερίας.

έφαρμογή τών Ἀρχών τοῦ Χάρτη τών Κέντρων Νεότητας καί
εἰδικώτερα:

α) Ἡ πρόδοσ καί εὐημερία ὄλων τών νέων τῆς Κύπρου ἀνεξάρ-
τητα ἀπό φυλή, θρήσκευμα, ἢ ἐθνική καταγωγή.

β) Ἡ ἄσκηση τών νέων στήν ἐφαρμογή τών δημοκρατικῶν δια-
δικασιῶν καί ἡ ἀνάπτυξη προσήλωσης καί σεβασμοῦ στίς ἀρχές
καί τά ἰδεώδη τοῦ Δημοκρατικοῦ βίου.

γ) Ἡ παροχή εὐκαιριῶν στούς νέους γιά συμμετοχή καί ἀνά-
ληψη εὐθύνης στήν πολιτιστική καί κοινωνική ἀνάπτυξη καί
πρόδοσ τῆς Κοινότητάς τους καί τοῦ τόπου τους γενικώτερα.

δ) Δημιουργική ἀπασχόληση καί ὑγιῆς ψυχαγωγία τών νέων
κατά τόν ἐλεύθερό τους χρόνο.

ε) Ἡ υἱοθέτηση καί προώθηση κοινῶν δραστηριοτήτων μέ ἄλλα
Κέντρα Νεότητας στό Ἐπαρχιακό καί τό Παγκύπριο Ἐπίπεδο.

Μέσα: Τά μέσα γιά τήν ἐπίτευξη τών σκοπῶν τοῦ Κέντρου
Νεότητας εἶναι τά ἀκόλουθα:

α) Παροχή τών καταλλήλων διευκολύνσεων γιά κοινωνικές ἐπα-
φές, ὑγιῆ καί δημιουργική ἀπασχόληση καί ψυχαγωγία.

β) Συγκρότηση καί λειτουργία Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς σέ
συνεργασία μέ ἄλλα Κέντρα Νεότητας τῆς Ἐπαρχίας γιά συν-
τονισμό καί ἀνάπτυξη κοινῶν δραστηριοτήτων.

γ) Ὑργάνωση συγκεντρώσεων, συζητήσεων καί διαλέξεων γιά
σκοπούς ἐπιμορφώσεως καί ἐπιλύσεως προβλημάτων ποῦ ἀπα-
σχολοῦν τοὺς νέους.

δ) Δημιουργία ὁμάδων (ὁμίλων) γιά τήν προώθηση εἰδικῶν ἐν-
διαφερόντων τῶν μελῶν τοῦ Κέντρου.

ε) Ὑργάνωση ἐκδρομῶν, καλλιτεχνικῶν, πολιτιστικῶν καί
ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων.

στ) Συμμετοχή σέ ἔργα κοινῆς ὠφελείας μέ τήν προσφορά

ζ) Προαγωγή αγαθοεργῶν πράξεων πρὸς τὸ σκοπὸ ἀνακούφισης συνανθρώπων τους.

η) Χρησιμοποίηση ἄλλων νόμιμων καὶ ἀποδεκτῶν ἀπὸ τὴν κοινωνία μέσων ποὺ μποροῦν νὰ προάγουν τοὺς σκοποὺς τοῦ Κέντρου.

Τὸ Κέντρο διοικεῖται ἀπὸ ἑπταμελῆ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ἐκλέγεται ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Κέντρου κατὰ τὸν Ἰανουάριο, κάθε χρόνο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ Πρόεδρο, Ἀντιπρόεδρο, Γραμματέα, Ταμία καὶ δύο Συμβουλευτικὰ μέλη.

Ἡ διαχειριστικὴ ἐπιτροπὴ φέρει εὐθύνει ἔναντι τῶν μελῶν καὶ τοῦ Τμήματος Ἡμερίας γιὰ τὴν ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Κέντρου, τὴν καθαριότητα καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν του καὶ γιὰ τὶς δραστηριότητες καὶ ἐκδηλώσεις τοῦ Κέντρου.

Ὅλα ἀνεξαίρετα τὰ μέλη ἐκτὸς ἂν ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀποφασίσαι διαφορετικὰ, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν εἰδικές συνεισφορές, τὶς ὁποῖες ἡ Δ.Β. ὁρίζει κατόπιν ἀπόφασης τῆς Γενικῆς Συνέλευσης γιὰ κάλυψη ἐξόδων τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων ἢ δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου.

Ὅλα τὰ τακτικὰ μέλη ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι.

Τὰ μέλη τοῦ Κέντρου ἀναμένεται νὰ συμπεριφέρονται μὲ εὐπρέπεια μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ Κέντρο καὶ γενικὰ μὲ τὴ δράση καὶ τὴ συμμετοχὴ τους στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ Κέντρου νὰ ἐξυπηρετοῦν καὶ νὰ προάγουν τοὺς σκοποὺς του.

Σὲ κάθε Κέντρο ἀπαγορεύεται τὸ χαρτοπαίγνιο καὶ τὰ λοιπὰ τυχερὰ παίγνια, τὰ οἶνοπνευματώδη ποτὰ καὶ ἡ ὁποιαδήποτε πολιτικὴ τοποθέτηση τοῦ Κέντρου καὶ κάθε πολιτικὴ συζήτηση μέσα σ' αὐτό.

5.- Επαρχιακές Επιτροπές Κέντρων Νεότητας.

Στις έπαρχίες όπου λειτουργούν 3 ή περισσότερα Κέντρα Νεότητας προωθείται ή σύσταση Επαρχιακής Επιτροπής.

Τήν εύθηνη γιλα τήν δημιουργία τής Β.Β.Κ.Ν φέρει Επαρχιακός Λειτουργός Εύημερίας. Ο Β.Λ.Β συμμετέχει στις έργασίες τής Β Β Κ Ν μέ συμβουλευτική ιδιότητα καί έχει ύποχρέωση νά φρονέλλει γιά τή δραστηριοποίηση καί νά καθοδηγεύ τήν Επιτροπή γιά τήν επέτευξη τών στόχων τής.

Σ κ ο π ο ς: α) Συντονίζει τίς ενέργειες καί τίς δραστηριότητες τών Κέντρων Νεότητας.

β) Προάγει τήν πολιτιστική καί κοινωνική ανάπτυξη τής Νεολαίας μέ συντονισμένη δράση τών Κ.Ν. επί Επαρχιακού επίπεδου.

γ) Η μελέτη, αξιολόγηση, αξιοποίηση καί προβολή τής προσφοράς τών μελών τής.

δ) Συμβουλευέται καί συνεργάζεται μέ τήν Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Κέντρων Νεότητας.

ε) Προάγει γενικά τήν κοινωνική εύημερία τής νεολαίας στίν Επαρχία.

Μ έ σ α: Για τήν ύλοποίηση τών σκοπών τής ή Επιτροπή χρησιμοποιεί τά πιο κάτω μέσα:

α) Συνεργάζεται μέ τόν Επαρχιακό Λειτουργό Εύημερίας ή τόν εκπρόσωπό του, σάν τόν πιο άρμόδιο σύμβουλο καί έκφραστή τής Κυβερνητικής Πολιτικής σέ θέματα Κέντρων Νεότητας.

β) Συνεργάζεται μέ άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες καί έθελοντικές οργανώσεις τών όποιων οι δραστηριότητες ταυτίζονται μέ τούς σκοπούς τής Επαρχιακής Επιτροπής.

γ) Μελετά τίς κοινωνικές ανάγκες τών νέων, αξιολογεί τίς ύφιστάμενες (ανάγκες) υπηρεσίες καί προωθεί δραστηριότητες γιά ικανοποίηση τών αναγκών που ύπάρχουν.

δ) Φροντίζει για την εξεύρεση οικονομικών πόρων προς ενίσχυση των ταμείων της και τη διανομή τους στα μέλη με σκοπό την οικονομική τους ενίσχυση προς προώθηση των στόχων τους.

ε) Διαφωτίζει το κοινό για τις ανάγκες της νεολαίας και για τα προγράμματα νεολαίας που λειτουργούν.

στ) Χρησιμοποιεί οποιαδήποτε άλλα νόμιμα και αποδεκτά από την κοινωνία μέσα που μπορούν να προάγουν τους σκοπούς της Έπιτροπής.

ζ) Συμμετέχει με εκπρόσωπό της στην Παγκύπρια Συντονιστική Έπιτροπή Κ.Ν. της οποίας αποτελεί μέλος.

Η Έπαρχιακή Έπιτροπή διοικείται από 7μελή Διοικούσα Έπιτροπή η οποία εκλέγεται κατά την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, η δέ θητεία της είναι για ένα χρόνο.

Η Δ.Ε. φροντίζει για τη γενική λειτουργία της Έπαρχιακής Έπιτροπής και την ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων για επίτευξη των σκοπών και επιδιώξεών της. Για τó σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και με οποιοδήποτε άλλο οργανισμό για την προώθηση των σκοπών της.

6.- Παγκύπρια Συντονιστική Έπιτροπή Κέντρων Νεότητας.

Η Η.Σ. Ε.Κ.Ν είναι τó ανώτατο συντονιστικό σώμα όλων των Κέντρων Νεότητας της Κύπρου. Βύθύνη για την óμαλή λειτουργία της φέρει ó Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας.

Η Η.Σ. Ε.Κ.Ν άπαρτίζεται από τά μέλη των Έκτελεστικών Γραμματειών των Έπαρχιακών Έπιτροπών Κέντρων Νεότητας (δηλ. Προέδρου, Γραμματέα και ταμία κάθε Ε.Ε.Κ.Ν) και συνέρχεται σε τακτική Έτήσια συνέλευση κατά τόν Μάρτιο

Μετά από γραπτή δεκαπενθήμερη προειδοποίηση.

Βύθυνες της Π.Σ.Β.Κ.Ν είναι οι ακόλουθες:

α) 'Η κινητοποίηση, ή ενθάρρυνση, ή παροχή τεχνικής βοήθειας και οικονομικής ενίσχυσης και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των Κέντρων Νεότητας σε παγκύπριο επίπεδο.

β) 'Η έπισημανση και προβολή των κοινωνικών προβλημάτων και αναγκών της νεολαίας, ή αξιολόγηση των ύφισταμένων υπηρεσιών και ή συμβολή στον κοινωνικό προγραμματισμό και τή διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής με είδική έμφαση στα θέματα νεολαίας.

γ) 'Η φροντίδα για τήν έξεύρεση οικονομικών πόρων για ένίσχυση του ταμείου της και των ταμείων των Κέντρων Νεότητας και των 'Επαρχιακών 'Επιτροπών τους.

δ) 'Η διαφώτιση του κοινού για τις ανάγκες και τά προγράμματα νεολαίας του Κινήματος που λειτουργούν

ε) 'Η Συνεργασία με Κυβερνητικές 'Υπηρεσίες και 'Εθελοντικές 'Οργανώσεις, οι δραστηριότητες των οποίων ταυτίζονται με τους σκοπούς της Π.Σ.Β.Κ.Ν

στ) 'Η διοργάνωση κάθε χρόνο του Παγκύπριου Φεστιβάλ Κέντρων Νεότητας και

ζ) 'Η Σύγκληση του 'Ετήσιου Συνεδρίου των Κέντρων Νεότητας

Τό ανώτατο Διοικητικό Σώμα της Π.Σ.Β.Κ.Ν είναι ή 'Εκτελεστική Γραμματεία που άπαρτίζεται από τό Διευθυντή του Τμήματος 'Υπηρεσιών Κοιν. Εύημερίας που είναι ο Πρόεδρος, τον 'Αντιπρόεδρο, Γραμματέα, Ταμία και 3 μέλη.

'Η 'Εκτελεστική Γραμματεία φροντίζει για τή γενική λειτουργία της Συντονιστικής 'Επιτροπής και τήν ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων για έπίτευξη των σκοπών και έπίδιώξεών της. Μπορεί να συστήσει υπεπιτροπές για τήν άνάλυση

εύθνης σέ είδικούς τομεΐς καί οί ὑπεπιτροπές αὐτές ὀφείλου
νά συμμορφωνοῦνται πρὸς ὅποιεσδήποτε ὀδηγίες τοὺς δοθοῦν ἀπὸ
τὴν Ἐκτελεστικὴ Γραμματεία.

Ἡ Π.Ε.Β.Κ.Ν διαθέτει ταμεῖο τὰ ἔσοδα τοῦ ὁποίου προ-
έρχονται ἀπὸ ἐκδηλώσεις, δραστηριότητες, δωρεές καί ἀπὸ
ὅποιαδήποτε ἄλλα νόμιμα μέσα, ὅπως ἐπίσης καί ἀπὸ συνδρομές
ἢ ἔκτακτες συνεισφορές τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἄλλα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἐπιτροπῆς πρέπει ν' εἴναι φέρουν τὸ ἐπίσημο
καθιερωμένο ἔμβλημα τῶν Κέντρων Νεότητος.

Ἡ διαδικασία ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἰδρυση Κέντρου Νεότη-
τος, Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτρο-
πῆς Κέντρων Νεότητος φαίνεται στὸ ὄργανόγραμμα προγράμμα-
τος Ἑπηρεσιῶν Νεολαίας.

7).- Καταστατικὸς Χάρτης τῶν Κέντρων Νεότητος

Κ Ὑ Π Ρ Ο Ὑ

Ἐμεῖς τὰ μέλη τῶν Κέντρων Νεότητος

- Διακηρύσσουμε τὴν προσήλωσή μας στὶς ἀρχές, τὰ ἰδανικά
τοῦ Χάρτη τῶν Ἠνωμένων Ἑθνῶν καί ἐκφράζομε τὴν ἀντίθεσή-
μας σέ ὅποιαδήποτε πράξη βίας, καταπίεσης καί καταπάτησης
τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων

- Ὑποσχόμαστε νὰ ἐργαστοῦμε μὲ εἰλικρίνεια γιὰ ἀλληλο-
γνωριμία καί καλλιῆργεια πνεύματος συνεργασίας καί ἀλλη-
λεγγύης μὲ ὅλους τοὺς νέους τῆς Κύπρου ἐπιδιώκοντας παράλ-
ληλα τὴν ἐπαφή καί σύσφιξη φιλικῶν σχέσεων μὲ νέους ἀπὸ
ὅλο τὸν κόσμο.

- Διαδηλοῦμε τὴν προσήλωσή μας στὶς δημοκρατικὲς ἀρχές
καί τὴν ἀπόφασή μας νὰ συμμορφωνόμαστε πάντα μὲ τοὺς δεσ-
μοὺς καί τὶς διαδικασίες τοῦ δημοκρατικοῦ βίου τοῦ λαοῦ
μας γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῶν ἀρχῶν τῆς Δικαιοσύνης, τῆς

ἐλευθερίας καὶ τῆς Εἰρήνης.

- Διακηρύσσομε ὅτι θὰ ὑποστηρίξομε τὴν ἐκάστοτε ἐκλεγμένη ἀπὸ τοῦ λαοῦ δημοκρατικὴ κυβέρνησις τῆς χώρας καὶ θὰ συμπαραστήμεθα στὸ ἔργο της γιὰ βελτίωσι τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς καὶ τῆ διασφάλισι τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἴσων ἐυκαιριῶν σ' ὅλους τοὺς νέους γιὰ μόρφωσι, ἀπασχόλησι καὶ κοινωνικὴ πρόοδο.

- Ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ διαφυλάσσομε καὶ θὰ καλλιεργοῦμε τὴν πολιτιστικὴ κληρονομιά τοῦ τόπου μας καὶ θὰ ἐργαζόμεσθε γιὰ τὴν κοινωνικὴ, πνευματικὴ, καλλιτεχνικὴ καὶ ἀθλητικὴ ἀνάπτυξι τοῦ λαοῦ μας.

- Εἴμαστε πάντοτε πρόθυμοι γιὰ ἐθελοντικὴ προσφορὰ σὲ ἔργα κοινωνικῆς ἀνάπτυξης γιὰτὶ πιστεύομε πὼς οἱ νέοι πρέπει νὰ πρωτοποροῦν σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς δράσης.

- Πιστεύομε πὼς ἡ ὑγιὴς δημοκρατικὴ ἀπασχόλησι καὶ φυγαγωγία ἐξυψώνει τὴ θέσι τοῦ νέου στὴν κοινωνία καὶ τὸν προετοιμάζει γιὰ ἀκάλυφτὴ σοβαροῦ καὶ ὑπευθύνου ρόλου.

- Διαδηλοῦμε πὼς θὰ κρατήσομε τὰ Κέντρα Νεότητος μακριὰ ἀπὸ ὁποιοσδήποτε κομματικὴς ὀργανώσεις, σκοπιμότητες ἢ ἐπιδιώξεις.

καὶ

- Καλοῦμε ὅλους τοὺς νέους τῆς Κύπρου, ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλὴν, χροῖμα, γλῶσσα, θρησκεία καὶ ἐθνικὴ καταγωγὴ νὰ γίνουσι μέλη τῶν Κέντρων Νεότητος.

Έφ' όσον οί βασικές δραστηριότητες του Τμήματος άφοροϋν τήν άπευθείας έξυπνρέτηση κι' έπαφή με τό κοινό, ή έπιμόρφωση τών λειτουργών του και ή ανάπτυξη προσωπικού έχουν ξεχωριστή σημασία. Τό 1980 όργανώθηκαν δώδεκα σειρές έπιμορφωτικών προγραμμάτων, από τις όποτες οί δέκα έγιναν σε κεντρικό επίπεδο.

Τό μεγαλύτερο σε έκταση πρόγραμμα έπιμορφώσεως κατά τό 1980 ήταν ή διοργάνωση μαθημάτων για τή Βασική Έκπαίδευση στην επαγγελματική κοινωνία έργασια τών 124 Βοηθών Έκτελεστικών Έκπαιδευτικών που προσλήφθηκαν μετά τήν τουρκική είσοδή.

Ύστερα από προκαταρκτική έπίσκεψη είδικού άθηνητή από τό Πανεπιστήμιο του Έδιμβούργου άρχισε κατά τό 1980 πρόγραμμα συνεργασίας για τήν έπιμόρφωση του προσωπικού του Τμήματος σε διάφορα επίπεδα. Οί προσπάθειες για ανάπτυξη προσωπικού ενισχύθηκαν επίσης με τήν αξιοποίηση 4 βραχυχρόνων ύποτροφιών στο έξωτερικό από ισάριθμους λειτουργούς του Τμήματος.

Στά πλαίσια τής συστηματοποιημένης διαδικασίας Άξιολόγησης και Προγραμματισμού που εφαρμόζει τό Τμήμα συμπληρώθηκε κατά τό 1980 μελέτη για υιοθέτηση Συστήματος συλλογής στατιστικών δεδομένων που θα χρησιμοποιούνται στις έρευνες, τόν προγραμματισμό τήν αξιολόγηση και πληροφόρηση γενικά.

Συμπληρώθηκαν επίσης α) έρευνα για τις έπιπτώσεις τής λειτουργίας τών νέων τάξεων προδημοτικής εκπαίδευσης πάνω στα προγράμματα διημερεύουσας φροντίδας του Τμήματος και

β) μελέτη τής κατανομής του χρόνου τών έποπτών στα

β) μελέτη τής κατανομής του χρόνου των έποπτών στα Έπαρχιακά Γραφεία Εύημερίας με στόχο τή βελτίωση τής Έποπτείας των κοινωνικών λειτουργών και τήν άνύψωση του ποιοτικού επιπέδου έξυπηρετήσεως του κοινού.

Έπίσης συμπληρώθηκαν δύο νέες αξιολογήσεις προγραμμάτων του Τμήματος α) του προγράμματος τοποθέτησης παιδιών σε θετές οίκογένειες και β) του προγράμματος Κρατικών Κορηγιών σε Έθελοντικούς Όργανισμούς.

Τό πρόγραμμα αυτό έξυπηρετεί όλα τά προηγούμενα προγράμματα Έπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας και άλλα Έπουργεία.

V.- Ι Δ Ρ Υ Μ Α Τ Α

A.- Παιδική Στέγη.

Κάθε Έπαρχια έχει μιá Παιδική Στέγη.

ΕίναΙ Κρατικό Ίδρυμα και άνήκει στο Πρόγραμμα Οίκογενειακής Εύημερίας. Σκοπός του είναι ή προστασία και ή φροντίδα παιδιών ήλικίας 6-13 χρονών. Περιθαλπει παιδιά και των δύο φύλων.

Όλοι σχεδόν οι τρόφιμοι προέρχονται από προβληματικές οίκογένειες εκ των οποίων οι περισσότερες είναι χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ή τά ίδια τά παιδιά παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως ανασφάλεια, φόβο, αίσθημα απόρριψης, έλλειψη πρωτοβουλίας, έντονη ανάγκη προβολής, προσκόλησης κ.λ.π.

Γιά να γίνει ή είσοδή του παιδιού στο Ίδρυμα απαιτείται κοινωνική μελέτη από Κ.Α και αφού αυτή έγκριθεί από έπιτροπή γίνεται δεκτό σαν τρόφιμος τής Στέγης. Έπίσης έδώ χρειάζεται ή συγκατάθεση των γονιών. Από τή στιγμή τής είσοδής του παιδιού στη στέγη, αυτή άναλαμβάνει όλα τά έξοδα για τήν κάλυψη των άναγκών του. Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για όσο τό δυνατό όμαλή άνάπτυξη, συναισθηματική και ψυχολογική ίσορροπία, κοινωνική προσαρμογή. Ο Κ Α άποτελεϊ έπίσης

τόν συνδυαστικό κρίκο μεταξύ της οικόγενειας και της στέγης προγραμματίζοντας τό μέλλον τών παιδιών.

Φιλοξενεί γύρω στά 15-20 παιδιά και ὄχι περισσότερα γθά νά μπορεί νά γίνεται πιο υπεύθυνα εργασία. Τό κτήριο μοιάζει μέ ἕνα μεγάλο σπίτι μέ πολλά παιδιά, χωρίς ἔτσι νά ξεχωρίζει ἀπό τά ἄλλα. Τό προσωπικό ἀποτελεῖται ἀπό τήν Διευθύντρια, τή βοηθό διευθύντρια, και τό βοηθητικό προσωπικό, πού εἶναι ἐπ-αρκές. Τό προσωπικό ἐκπαιδεύεται ὡς πρὸς τές ἀνάγκες τών παιδιών και ἔτσι ἐργάζεται μέ ζήλο και βοηθά ἀρκετά στήν προσαρμογή και ἀνάπτυξη τών τροφίμων.

Ευγκεκριμένα για νά ἀποφευχθεῖ ἡ κίνδυνος τῆς ἰδρυματο-ποίησης τών παιδιών ἡ παραμονή τους στό ἴδρυμα εἶναι προσω-ρινή και δέν ξεπερνᾷ τά δύο χρόνια.

Ἐπάρχουν ὅμως και περιπτώσεις πού τά παιδιά μένουν περισ-σότερο ἀπό τά δύο χρόνια, διότι θετές οικόγενειες δέν βρί-σκονται, ἄλλα και τό οικόγενειακό τους περιβάλλον εἶναι ἀκατάλληλο παρά τῆ συνεχῆ βοήθεια πού δίνεται ἀπό τόν Κ.Λ.

Τά παιδιά ἐκτός ἀπό τῆ σχολική εργασία πού ἔχουν ὅσα μπο-ροῦν και τά ἄλλα πού ἔχουν ἱκανότητες και για διάφορους λό-γους ἀδυνατοῦν, μέ τῆ βοήθεια τοῦ προσωπικοῦ ἐκτελοῦν διά-φορες ἀσχολίες π.χ. ὅπως δικόσμιση τών δωματίων τους, τά κορίτσια βοηθοῦν στήν προετοιμασία τοῦ φαγητοῦ, τροφή στά ζωάκια πού ἔχουν, περιποίηση τοῦ κήπου. Στά δωμάτια τους τοποθετοῦν δικά τους ἔργα και σχέδια ὅπως ἐπιθυμοῦν.

Ἔτσι τοῦς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά ἐκφράσουν τά ἐνδιαφέροντά τους, τά συναισθήματά τους και νά νοιώσουν τῆ στέγη ὅτι εἶναι τό σπίτι τους, μέ ἐκεῖνο τό ζεστό περιβάλλον και ἀτμόσφαιρα.

Γίνονται ομάδες φυγαγωγίας, οργανώνονται εκδρομές, επισκέφει
σέ φίλους τους πού τούς προσκαλούν πάντα μέ συνοδό ή σέ ώρισ-
μένες περιπτώσεις πού μπορεί τό παιδί νά πάει μόνο του ό συν-
οδός δέν είζαι άπαραίτητος. Έπίσης έχουν πολιτιστικές εκδηλώ-
σεις στό πρόγραμμα τους. Τά παιδιά τής Στέγης είναι χωρισμένα
σέ ομάδες καί κάθε ομάδα έχει τό δικό της Κ.Α. πού τά επισκέ-
πτεται 2 φορές τή βδομάδα, έτσι ώστε νά καλύψει καί βοηθή-
σει στίς είδικές τους ανάγκες. Η πρόοδός τους ή όχι συζητεί-
ται μεταξύ του Κ.Α. καί τής διευθύντριας μέ σκοπό μαζί νά
βροϋν τόν κατάλληλο χειρισμό, ώστε ή περίπτωση νά έχει φέ-
ρει θετικά αποτελέσματα.

Τίς διακοπές τών Χριστουγέννων καί του Πάσχα, καθώς καί
του Καλοκαιριού τά παιδιά πηγαίνουν στίς οικογένειές τους,
άν αυτό κρθεί κατάλληλο από τόν Κ.Α. άν όχι, τότε τά παι-
διά παραμένουν στή στέγη.

Β: Βοηθικός Ξενώνας.

Κάθε Έπαρχία έχει τό δικό της ξενώνα πού είναι κρατικό
ίδρυμα καί άνήκει στό πρόγραμμα οίκογενειακής εύημερίας καί
κοινωνικής άμυνας.

Η είσοδοχ ή ενός παιδιού σ' αυτόν, έκτός όπου ύπάρχει δικα-
στικό διάταγμα, πρέπει νά έξουσιοδοτεΐται από τόν Β.Α.Ε
τής έπαρχίας πού βρίσκεται ό ξενώνας. Χρησιμοποιεΐται τόσο
για νέους πού έγκλημάτισαν, όσο καί μη έγκληματίσαντες.

Είναι παιδιά μέ οίκογενειακά ή ψυχολογικά προβλήματα ή έγκλω-
βισμένων γονέων. Τά παιδιά είναι του ενός φύλου, άγόρια.

Σκοπός του είναι ή φροντίδα καί προστασία έφήβων μέ παρε-
κλήνυσα συμπεριφορά. Τό ίδρυμα λειτουργεί πάνω σέ οργανωμένη
βάση καί τηρεΐται κανονικό πρόγραμμα. Γίνεται άπασχόληση
καί άν'πτυξη δραστηριοτήτων μέσα καί έξω άπ' αυτό. Τά παι-

διά ἔχουν σταθερή ἐπίβλεψη, ικανοποιητική καθοδήγηση, ἐνθάρρυνση σέ κοινές δραστηριότητες, ἀνάληψη πρωτοβουλιῶν καί γενικά βελτίωση τοῦ τρόπου τῆς ὁμαδικῆς ζωῆς. Ὁ Κ.Α. ἐπισκέπτεται πολύ συχνά 2-3 φορές τήν ἐβδομάδα τόν ξενώνα ὥστε ἡ βοήθειά του νά εἶναι οὐσιαστική καί πολύτιμη. Βοηθα στήν ἐκλυση τῶν προσωπικῶν δυσκολιῶν τῶν ἐφήβων, τήν ἐπαγγελματική καί κοινωνική ἀποκατάσταση γιά θετικά ἀποτελέσματα.

Γιά τήν ἐπίτευξη τῶν στόχων τοῦ ἰδρύματος ἐκτός ἀπ' τή μέθοδο τῆς κέντρικῆς ἐργασίας μέ ~~ἑξῆς κρισημα~~ ἡ μέθοδος τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας μέ ὁμάδες ἀπό ἔμπειρο Κ.Α. Γίνονται συναντήσεις πάνω σέ ψυχαγωγικά παιγνίδια, συζήτηση καί διαφώτιση πάνω σέ ἐφηβικά καί ἄλλα προβλήματα, ἐνημέρωση πάνω σέ ~~ἑξῆς κρισημα~~ θέματα καθώς καί ἐπισκέψεις σέ διάφορες ἐκδηλώσεις.

Γίνεται μιά καλή συνεργασία μεταξύ διευθυντή - Β διευθυντή-βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καθώς καί τοῦ προσωπικοῦ μέ τό ἐπαρχιακό γραφεῖο εὐημερίας.

Τό προσωπικό σχεδόν σέ ὅλα ἀποτελεῖται ἀπό τόν Διευθ. διευθ. βοηθ. διευθ. 2 καθαρίστριες καί μαγειρίσσοις. Παρόλο πού τά παιδιά εἶναι πολύ λίγα γύρω στά 10-15 άτομα ἐντούτοις τό προσωπικό ἀδυνατεῖ νά καλύπτει τίς ἀνάγκες ὅλες. Ἐπίσης σάν κτήρια προσφέρουν περισσότερο τή ζεστασιά τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος.

— Οἱ ἐφηβοί ἀπό τόν ἐφηβικό ξενώνα μετά μποροῦν νά ἀπολυθοῦν, ἂν αὐτό κριθεῖ κατάλληλο. Ἐτσι ἄλλοι μποροῦν νά ἀποκατασταθοῦν στήν οἰκογένειά τους, ἄλλοι νά πάνε νά καταταγοῦν στήν Ἐθνική φρουρά καί ἄλλοι νά πάνε στήν ἀναμορφωτική σχολή.

Γ' Σ Τ Ε Ξ Η Ν Ε Α Ν Ξ Δ Ω Ν .

Ἡ στέγη νεανίδων ὑπάρχει μόνο στήν Ἐπαρχία Πάφο.

Δέχεται κορίτσια μέ παρεκκλίνουσα συμπεριφορά. Ἐχει ἀριθμό γύρω 10-12 (κορίτσια) ἄτομα.

Τό προσωπικό ἀποτελεῖται ἀπό τήν διευθύντρια, 2 βοηθοὺς διευθύντριες καί μιᾶ οἰκιακή βοηθό.

Οἱ Κ.Α τοῦ Ε.Γ.Β εἶναι σέ μιᾶ πολύ στενή ἐπαφή καί συνεργασία μέ τό ἴδρυμα ἔτσι ὥστε νά ικανοποιηθοῦν οἱ συναισθηματικές καί ἄλλες ἀνάγκες τῶν τροφίμων, ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας, βελτίωση τῆς συμπεριφορᾶς καί ἐμπλουτισμό τῆς ζωῆς τους. Καί αὐτό γίνεται προσφέροντας ἐξατομικευμένη βοήθεια στίς τροφίμους γιά τήν ὅσο τό δυνατό ὁμαλότερη ἀνάπτυξη καί προσαρμογή τους.

Γιά ἐνίσχυση τῆς προσπάθειας αὐτῆς χρησιμοποιεῖται καί ἡ μέθοδος τῆς ὁμαδικῆς κοινωνικῆς ἐργασίας ἀπό ἔμπειρο Κ.Α. Ἡ ὁμάδα κυρίως ἀσχολεῖται μέ φυχαγωγικά παιγνίδια, ἐφαρμογή ψυχολογικῶν τεχνικῶν, ἐνημέρωση γιά ἐπίκαιρα θέματα, ἐφηβικά προβλήματα καί σχέσεις τῶν δύο φύλων. Ἡ μέθοδος αὐτή συμβάλει στή προσαρμογή τους στήν ὁμάδα καί στήν ἀνάπτυξη ὑγιεῶς συμπεριφορᾶς. Ἐτσι μ'αὐτές τίς ἐξαιρέτες καί συντονισμένες προσπάθειες τοῦ προσωπικοῦ καί Κ.Α. παρατηρεῖται σημαντική πρόοδος στό ἴδρυμα μέ ἀποτέλεσμα τά κρούσματα φυγῆς καί σοβαρῆς ἀπειθαρχίας νά λείπουν καί γενικά νά ἐπικρατεῖ στό ἴδρυμα ἕνας ὁμαλός τρόπος ζωῆς καί νά ἔχει εὐεργετικά ἀποτελέσματα σέ ὅλες τίς τροφίμους.

Οἱ δυσκολίες πού ὑπάρχουν εἶναι ὅτι οἱ τρόφιμες προέρχονται κατά τό πλεῖστον ἀπό ἄλλες ἐπαρχίες, ξεκόπτονται ἀπό τίς οἰκογένειές τους, συγγενικά ἢ φιλικά πρόσωπα μέ ἀποτέλεσμα νά παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα προσαρμογῆς καί ἀποκατάστασης.

Έπισης ὁ στιγματισμὸς τοῦ ἰδρύματος καὶ ἡ προκατάληψη ἀπὸ μέρους τοῦ εὐρύτερου κοινωνικοῦ συνόλου ἐπηρεάζει ἀρνητικὰ τὲς τρέφειμες. Ἔτσι οἱ Κ.Λ. τοῦ γραφείᾳ εὐημερίας τῆς Πάφου ἔρχονται σὲ διαφώτιση τοῦ κοινοῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐκλείψει αὐτὸς ὁ στιγματισμὸς καὶ μαζὶ μὲ τὴν κοινότητα νὰ βοηθήσουν στὴν ἀποκατάσταση τῶν κοριτσιῶν.

Δ. Ἀναμορφωτικὴ Σχολή - Λάμπουσα

Εἶναι ποινικὸ ἴδρυμα καὶ ὑπάγεται ἀπὸ Ἰπουργεῖο Δικαιοσύνης Ἀνήκει στὰ προγράμματα οἰκογενειακῆς εὐημερίας καὶ κοινωνικῆς ἄμυνας. Παιδὲς κάτω τῶν 11 ἐτῶν μπορεῖ νὰ κρατηθεῖ στὴ σχολή μέχρις ὅτου γίνεῖ 15 ἐτῶν καὶ ἀνήλικος πού συμπλήρωσε τὸ 14 ἔτος, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη κάτω τῶν 16 μένει μέχρις ὅτου γίνεῖ 19 ἐτῶν. Σὲ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα οἱ Κ.Λ. ἀπὸ τὸ Ε.Γ.Β. ἐπισκεπτόνται τὲς ὁμάδες τῶν παιδιῶν πού ἔχουν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τους, ὥστε νὰ τὰ βοηθήσουν στὴν ἀνάπτυξη ὑγιοῦς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς προσωπικότητάς τους. Σκοπὸς εἶναι νὰ ἀναμορφώσουν καὶ ὄχι νὰ τιμωρήσουν χρησιμοποιοῦντας ἀναμορφωτικὰ προγράμματα. Ἐκτός ἀπὸ τὰ φυχαγωγικὰ προγράμματα, ἐκπολιτιστικὲς κοινὲς ἐκδηλώσεις, ἀσχολοῦνται καὶ μὲ διάφορα θέματα γιὰ τὰ ὁποῖα δείχνουν ἓνα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον.

Ε. Φυλακὲς - Ἐγκληματικότητα.

Ἡ ἐγκληματικότητα στὴ Κύπρο εἶναι σὲ χαμηλὸ ἐπίπεδο, ὅμως οἱ εὐθύνες πού ἀναλαμβάνει ἡ ἐπιτροπὴ καὶ γενικὰ τὸ τμήμα μέσω Κ.Λ. ἔναντι τῆς πολιτείας εἶναι τεράστιες καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθεῖ μὲ σοβαρὸ αἶσθημα εὐθύνης σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὴν μελλοντικὴ ἐξέλιξη τῆς ἐγκληματικότητος στὸν τόπο μας.

Στὴ φυλακὴ βρίσκονται 162 ἄτομα (1981) καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι στρατιῶτες πού τοὺς ὑποβλήθηκαν ποινὲς φυλακίσεως. Γυναῖκες τὸ 1981 δὲν ὑπῆρχαν. Πρὸ 2-3 χρόνια ὅμως ὑπῆρχαν μόνο τρεῖς.

Υπάρχει μόνο μία φυλακή. Οί κεντρικές φυλακές στη Λευκωσία, στην πρωτεύουσα του νησιού. Σκοπός είναι να αναμορφώσει και όχι να τιμωρήσει τους κρατούμενους. Στόχος φυλακές έχει αποσπασθεί Ι.Κ.Α. Έπίσης ο διευθυντής είναι απόφοιτος Κοινωνικών επιστημών γι' αυτό όλα τα προγράμματα που γίνονται σκοπό έχουν να αναμορφώσουν και να βοηθήσουν τα άτομα αυτά να καλύψουν τις ανάγκες τους που είναι πάρα πολλές. Ο Κ.Α. συμπαραστέκεται και κατανοεί. Οί φυλακές δεν περιτρυγυρίζονται από κάγκελα. Οί κρατούμενοι περπατούν ελεύθεροι στην αυλή και ασχολούνται με κάτι. Τα νέα κτίρια που άρχισαν να κτίζονται πένν δυό χρόνια (τό 1980) παρέχουν στους φυλακισμένους αρκετές ανέσεις με αποτέλεσμα οί άν'γκες τους να ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό. Βαρυποινίτες δεν υπάρχουν. Οί κρατούμενοι εργάζονται με μία απασχόληση ρακτική, γλυπτική, ξυλουργική που τους βοηθούν κατάλληλοι και ειδικευμένοι άνθρωποι. Όλα αυτά τα έργα που φτιάχνουν, στο τέλος κάθε χρόνου τα συγκεντρώνουν και γίνεται μ'εσα στη φυλακή έκθεση τέχνης όπου εκθέτουν όχι μόνο πρωτότυπα, αλλά και αντικείμενα αξίας.

Τό καφενείο μέσα στη φυλακή διευθύνεται από τους ίδιους.

Έπίσης υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου και γήπεδο μπάσκετ για την φυγαγωγία των κρατουμένων.

Άλλοι πάλι κρατούμενοι με ελαφρές ποινές εργάζονται όλη την ημέρα εκτός των φυλακών και μόνο τό βράδυ έρχονται σ' αυτή.

Ο Κ.Α. χρησιμοποιεί περισσότερο την κατά περίπτωση κανονική εργασία ώστε να βοηθήσει τις ειδικές ανάγκες του καθ' ενός. Είναι ο συνδετικός κρίκος του κρατούμενου με την οίκογένειά του και με την κοινωνία.

Μετά την αποφυλάκιση του ο Κ.Α. έχει ευθύνη να βοηθήσει τον αποφυλακισθέντα για την αποκατάστασή του και την καλύτερη κοινωνική του προσαρμογή μέσα στη κοινωνία.

ΣΤ΄ Ψυχιατρείο - Ψυχιατρικά άσθενείς.

Στή Κύπρο υπάρχει μόνο ένα ψυχιατρείο και βρίσκεται στη Λαθαλάσα, τής έπαρχίας Λευκωσίας. Έχει πολλούς άσθενείς γύρω στους 800 (ο πληθυσμός τής Κύπρου είναι μόνο 500.000). Όλοι σχεδόν οι ψυχίατροι, ψυχολόγοι, νοσοκόμες, νοσοκόμοι και κοινωνικοί λειτουργοί δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον γι' αυτούς και επιδιώκουν τή βελτίωσή τους.

Τούς ψυχασθενείς τούς έχουν χωρισμένους σε θαλάμους εισδοχής, άποκαταστάσεως και χρόνιους. Ο χωρισμός αυτός γίνεται έτσι ώστε ή βοήθεια νά είναι πιο άποτελεσματική και θετική. Τα άτομα στους θαλάμους άποκαταστάσεως μαθαίνουν μια άπασχόληση, έτσι ώστε όταν βγοϋν νά ξέρουν μια εργασία. Τούς χρόνιους και επικίνδυνους ψυχασθενείς έχουν κλειδωμένους. Τούς άλλους "έχουν έλεύθερους μέσα σε όλη τή αύλή. Η πόρτα ή έξωτερική ποτέ δέν κλειδώνεται. Έδώ έχουν άποσπασθεϊ 4 Κ.Α. που συμπληρώνουν τό έργο του ψυχίατρου. Το περιβάλλον είναι αρκετά καθαρό πράγμα που συντελεϊ στην άνάρρωση των άσθενών. Το ψυχιατρείο είναι πολύ οργανωμένο σε όλους τούς τομείς. Έχει άρκετο προσωπικό και κάνει διάφορες έκδηλώσεις για τήν φυχαγωγή των ψυχασθενών.

Πολλοί ψυχασθενείς, αυτοί που μπορούν νά εργαστοϋν εκτός του ψυχιατρείου τούς βοηθά ή Κ.Α. νά βροϋν μια εργασία έτσι ώστε τό πρωϊ νά εργάζονται και μετά νά επιστρέφουν στο ψυχιατρείο για νά περάσουν τές υπόλοιπες ώρες και τή νύκτα τους σ' αυτό. Υπάρχουν και άλλοι που μόνο μια φορά τήν εβδομάδα επισκέπτονται τό ψυχιατρείο για νά πάρουν φάρμακα και οδηγίες για τήν κατάστασή τους με άποτέλεσμα νά μένουν με τήν οικόγεινιά τους, νά εργάζονται και νά βοηθοϋνται συγχρόνως. Αυτό βοηθά και έχει περισσότερα θετικά άποτελέσματα στη βελτίωση των ψυχασθενών.

Σκοπός του ψυχιατρείου είναι η φαρμακευτική περίθαλψη, η ψυχοθεραπεία και η κοινωνικοποίηση. Πολλές φορές οι ψυχίατροι, σε περιπτώσεις που τα φάρμακα δεν φέρνουν κανένα αποτέλεσμα, χρησιμοποιούν το ηλεκτροσόκ. Χρησιμοποιούν στα άτομα που μπορούν όχι μόνο την ατομική ψυχοθεραπεία, αλλά και την ομαδική ψυχοθεραπεία για θετική βοήθεια.

Κάθε μήνα γίνεται ψυχαγωγική έκδηλωση ή πολιτιστική στη οποία συμμετέχουν όχι μόνο οι ψυχασθενείς του ιδρύματος, αλλά και αυτοί που μένουν έξω ώστε να δίνεται και στους πρώτους η ευκαιρία να κοινωνικοποιηθούν. Επίσης συμμετέχουν σε εκδηλώσεις της κοινότητας για καλύτερη προσαρμογή σ' αυτή και κοινωνικοποίηση.

Ο Κ.Α. του ψυχιατρείου μία φορά την εβδομάδα επισκέπτεται την ψυχιατρική πτέρυγα του νοσοκομείου όπου εκεί δέχονται ψυχασθενείς με ελαφρές παθήσεις.

Η Κ.Α. ενδιαφέρεται για τον ψυχασθενή και μετά την έξοδό του απ' το ψυχιατρείο. Τόν βοηθά στην αποκατάσταση στην κοινωνική του προσαρμογή, λύει τις πιθανές δυσκολίες στην οικογένειά του. Τόν επισκέπτεται αρκετές φορές για να δει μήπως παρουσιάσει υποτροπή και χρειάζεται να επανέλθει στο ψυχιατρείο για θεραπεία.

Ζ. Ν ο σ ο κ ο μ ε ι ο .

Είναι απαραίτητο να υπάρχει Κ.Α. στο νοσοκομείο γιατί παίζει σημαντικό ρόλο. Για να βοηθήσει τον ασθενή πρέπει αυτός να καταλαβαίνει και το πρόσωπο και την ασθένεια ή αναπηρία. Να προσπαθεί να καταλάβει τι σημαίνει για τον ασθενή ή αρρώστεια του. Ο ασθενής δεν πρέπει να βοηθείται μόνο για την σωματική πάθηση αλλά ο Κ.Α. πρέπει να τον βοηθήσει να προσαρμοστεί στο κοινωνικό του περιβάλλον που η αρρώστεια του τον είχε απομακρύνει.

Το πρόβλημα για τους ηλικιωμένους που εισάγονται στο νοσο-

κομετό είναι να δεχθούν τη θεραπεία. Ναιώθουν φόβο και αγωνία, ενώ για τους νέους το πρόβλημα είναι να δεχθούν την αλλαγή που προέρχεται από τη νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε. Να αποκτήσουν μια αισιόδοξη θεώρηση της αρρώστειας του. Και στις δύο περιπτώσεις χρειάζεται συμπαράσταση, καθοδήγηση, ενθάρρυνση που μπορεί να τ' δώσει ο Κ.Α. Έτσι ασχολείται με την αποκατάσταση και την ψυχολογική πλευρά των ασθενών.

Στο νοσοκομείο υπάρχει άριστη συνεργασία του προσωπικού μετά του Κ.Α, έτσι ώστε όλες οι περιπτώσεις που έχουν προβλήματα να μη φεύγουν απαρατήρητες από το νοσοκομείο, αλλά να αντιμετωπίζονται και να βοηθούνται. Υπάρχουν όλες οι ειδιότητες γιατρών και η Κ.Α. Έρχεται σε επαφή με όλες αυτές τις ειδιότητες του προσωπικού για να δώσει έτσι στους ασθενείς μια πολύ καλή εξυπηρέτηση. Στο νοσοκομείο έχει αποσπασθεί Κ.Α. από το Β.Γ.Β κάθε έπαρχίας. Νοσοκομείο υπάρχει σε κάθε έπαρχία. Το πιο όμως επανδρωμένο και εξοπλισμένο σ' όλους τους τομείς είναι το νοσοκομείο της Λευκωσίας.

Ο Κ.Α. του Νοσοκομείου δίδει άμεση εξυπηρέτηση στους ασθενείς και τις περιπτώσεις που θέλουν περισσότερη δουλειά και βοήθεια τις στέλνει στο Κ.Γ.Β και ειδικά στο λειτουργό της περιοχής που είναι η περίπτωση.

Κάθε Παρασκευή παρακολουθεί το συμβούλιο των σπαστικών. Παρευρίσκεται εκτός από την Κ.Α. ο γιατρός και φυσιοθεραπεύτρια.

Εκτός από την βοήθεια του Κ.Α. από τα Β.Γ.Β υπάρχει το Συμβούλιο εύημερας το οποίο είναι ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Βοηθά έθελοντικά μαζί με τον Κ.Α. τα άτομα που περιθάλπονται στο νοσοκομείο (τους δίνουν χρήματα, τους προσφέρουν χυμούς και φρούτα, μελούν μαζί τους).

Επίσης στο Νοσοκομείο στεγάζεται το αντιαναιμικό τμήμα. Έδω γίνονται οι εξετάσεις για την μεσογειακή αναιμία και οι μεταγγίσεις στα άτομα με αυτή την πάθηση. Στη Κύπρο έχουμε μεγά-

λο αριθμό ατόμων με μεσογειακή αναιμία. Ἡ Κ.Α. τοὺς βοηθᾷ νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν κατάσταση αὐτή. Καθοδηγεῖ καὶ συμπαραστέκεται στοὺς γονεῖς τῶν παιδιῶν αὐτῶν. Γιὰ νὰ γίνεταί ἡ ἀτμόσφαιρα λιγότερη δυσάρεστη καὶ ἀνετη κατὰ τὴν ὥρα τῆς μετάγγισης ἡ Κ.Α. μιλά μαζὶ τους καὶ ἐπίσης τοὺς παρέχεται βιβλιοθήκη καὶ ραδιόφωνα ὥστε νὰ ἀσχολοῦνται μὲ κάτι.

Η.- Γηροκομεῖο-Στέγες Ὑπερηλικῶν.

Γηροκομεῖα ὑπάρχουν ὄχι μόνο ἓνα, ἀλλὰ καὶ περισσότερα σὲ κάθε ἐπαρχία. Στόχος του εἶναι ἡ προκοχὴ τῶν ἀναγκασίων ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ καταλλήλου περιβάλλοντος ποῦ θὰ ἐξασφαλίζει στοὺς τροφίμους ὄχι μιὰ στέγαση, διατροφή, περίθαλψη καὶ φυλαγωγία ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ ἀνεξαρτησία του ἔτσι ποῦ ἡ μετακίνηση καὶ διαμονὴ σὲ στέγη νὰ ἀντιμετασταθῆ ὅσο τὸ δυνατό τῆ στέρηση τοῦ γνώριμου περιβάλλοντος ποῦ εἶχε.

Ζευγοὶ ἀπὸ ἐνοίκους δυνατό νὰ τοποθετοῦνται στὸ ἴδιο δωμάτιο. Ἐπίσης μποροῦν νὰ φέρνουν τὰ προσωπικά τους ἀντικείμενα. Ἐνθαρρύνονται οἱ ἐπισκέψεις φίλων καὶ συγγενῶν ὥστε ὁ γέροντας νὰ μὴν νοιώθει παραμελημένος καὶ ξεχασμένος. Αὐτοὶ ποῦ αὐτοεξυπηρετοῦνται ἀφήνονται ἐλεύθεροι νὰ φροντίζουν τὴν ἀτομικὴ τους ὑγιεινή. Οἱ ὑπόλοιποι βοηθοῦνται ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τῆς στέγης. Ἔτσι ὅλα αὐτὰ βοηθοῦν τὸν ἡλικιωμένο νὰ μὴν ἰδρυματιστεῖ, νὰ ἀδρανεῖ καὶ νὰ ἀπαθεῖ.

Τὸ προσωπικὸ τῶν περισσότερων ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἐπανδρωμένο ἀπὸ μιὰ διευθύντρια, 2 βοηθοὺς διευθύντριες, I μάγειρα, II

ἰδρυματικούς βοηθοὺς καὶ 4 καθαρίστριες. Ἐπίσης ὑπάρχει φαρμακοποιός.

Ἡ διατροφή γίνεται βάσει ἐγκεκριμένων ἀπὸ τὸν Β.Α.Ε διαιτολόγια. Ὁ Β.Α.Ε γιὰ νὰ τὸ ἐγκρίνει συμβουλευεταί τὰ Β.Ι.Α. Γιὰ θέματα ὑγείας, ἡ διευθύντρια σὲ συνεργασία μὲ τὸν Κ.Α. εἰδοποιοῦν τοὺς συγγενεῖς του, καλεῖται ὁ γιατρός καὶ ὁ ἀσθε-

νής νοσηλεύεται στο νοσοκομείο αν είναι ανάγκη.

Γίνονται στα γηροκομεία τακτικές επίσκεψεις Κ.Α. από το Β Γ Β Κάνει εκθέσεις και μετά κάθε τρίμηνο αξιολογήσεις για κάθε περίπτωση. Είναι ο σύνδεσμος του γέροντα και των συγγενών.

Τό γηροκομείο είναι μια κοινότητα με τό χαρακτηριστικό ότι περιλαμβάνει μια ειδική ηλικία την γερωντική με όλες τις ειδικές ανάγκες της. Προσφέρεται σ' αυτό οργανωμένη ομαδική ζωή, ικανοποιητική φροντίδα και περιποίηση καθώς και εξατομικευμένη εργασία, τομέας στο οποίο οι Κ.Α. δίνουν ιδιαίτερη σημασία και προσοχή. Έτσι εκτός από την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχεται δύναται στα άτομα αυτά να ζούν μια δημιουργική ζωή συμμετέχοντας σε ψυχαγωγικές εκδηλώσεις π.χ. εκδρομές, θέατρο, συναυλίες εκτός του ιδρύματος, αλλά και σε δραστηριότητες μέσα σ' αυτό έτσι ώστε να τους παρέχεται μέσα από αυτές όχι μόνο υλική, αλλά και συναισθηματική βοήθεια. Δέχονται επίσκεψεις από διάφορες φιλανθρωπικές οργανώσεις της Έπαρχίας, οργανώσεις ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που έχουν σκοπό να τους ψυχαγωγήσουν πράγμα πολύ σημαντικό. Επίσης έρχονται οι ίδιοι οι γέροντες κατόπιν ενθάρρυνσης και προτροπής σε εκδηλώσεις της κοινότητας με αποτέλεσμα να δημιουργήσουν επαφές με τον έξω κόσμο, να είναι κοινωνικοποιημένοι και όχι να περιμένουν μέσα στο γηροκομείο τότε να πεθάνουν.

Επίσης τό ίδιο τό γηροκομείο είναι έξοπλισμένο ώστε οι ένοικοι να ασχολούνται με ότε τους ενδιαφέρει.

Η επιτροπή εισδοχών και απολύσεων λειτουργεί σε συνεχές συνεδρίες και με άπώτερο στόχο την διαφύλαξη της ομαλής λειτουργίας του ιδρύματος και του συμφέροντος του συνόλου των ενώικων.

Επίσης σε ώρισμένα γηροκομεία υπάρχουν και οι κληνίρες. Όσοι περισσότεροι είναι, τόσο περισσότερο τά πιό πάνω προ-

γράμματα αδρανούν και μένουν στάσιμα, διότι τὰ άτομα αυτά είναι άσθενείς βαριάς μορφής. Δεν μπορούν να κινηθούν και να συμμετέχουν.

Επίσης υπάρχουν και ιδιωτικά γηροκομεία που όμως ελέγχονται από τὸ Γραφείο εὐημερίας. Ὁ Κ.Α. κάθε 3 μήνες κάνει αξιολογική έκθεση για κάθε περίπτωση.

θ.- "Αρωδωνάτα"

Είναι ιδιωτικό ίδρυμα με τὴν ἐπίβλεψη τοῦ Γραφείου.

Ἰδρύθηκε τὸ 1982. Νοσηλεύει καρκινοπαθείς τοῦ τελευταίου σταδίου. Ἐπάρχει μόνο στή Λευκωσία. Γίνεται κάθε χρόνο ἡ Παγκύπρια Πορεία Ἀγάπης Χριστοδούλας και τὰ χρήματα ἀπὸ αὐτὴ διατίθενται γι' αὐτὸ τὸ ἴδρυμα. Τὰ άτομα αυτά στέλνονται κατόπιν αἰτησις που κάνει ἡ Κ.Α. τοῦ νοσοκομείου που βρισκόταν ὁ ἄσθενής. Ἡ Κ.Α. βοηθα τὰ άτομα νὰ ἀντιμετωπίσουν τίς εἰδικές ἀνάγκες τους.

Γ.- Στέγη Νέα Ἐλεούσα"

Εἶναι ἴδρυμα για διανοητικῶς καθυστερημένα και σπαστικά παιδιά μέχρι 17 χρόνων. Ἡ διευθύντρια εἶναι ψυχολόγος. Ἐπάρχουν προγράμματα ἐργασιοθεραπείας, φυσιοθεραπείας, ψυχοθεραπείας Παρ' ἔχεται ἡμερησία φροντίδα και ἐκπαίδευση. Κ.Α. δεν ὑπάρχει.

Άμεσα μετά τη δεύτερη φάση της Τουρκικής εισβολής και συγκεκριμένα στις 18 Αυγούστου 1974, ιδρύθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκατάστασης Έκτοπισθέντων. Αρχικά, η Υπηρεσία αυτή λειτούργησε σαν ανεξάρτητος οργανισμός, ο οποίος υπαγόταν απ ευθείας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Με την πάροδο του χρόνου παρατηρήθηκε ότι εκτός από τους έκτοπισθέντες υπήρχαν και άλλες κατηγορίες ανθρώπων πολιτών που είχαν άμεση ανάγκη βοήθειας από το Κράτος-οί χωρίς άλλο εισόδημα άνεργοι και μέλη οικογενειών, οι οποίες έμειναν χωρίς προστάτη και δεν μπορούσαν να συντηρηθούν.

Γι' αυτό το λόγο και για να συντονιστεί η Κρατική βοήθεια προς όλους τους πάσχοντες λόγω της Τουρκικής εισβολής πολίτες της Δημοκρατίας, συστάθηκε στο Υπουργείο Έργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, νωρίς το 1975, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Ειδικό Ταμείο Ανακουφίσεως.

Φορείς της πολιτικής και εκτελεστικά όργανα του Ειδικού Ταμείου Ανακουφίσεως είναι οι πιο κάτω Υπηρεσίες:

- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας
- Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Έκτοπισθέντων

Οι Υπηρεσίες που παρέχονται από το Ειδικό Ταμείο Ανακουφίσεως έχουν δύο κατευθύνσεις.

α) Τήν παροχή χρηματικής και σε είδος βοήθειας προς τους έκτοπισθέντες πολίτες της Δημοκρατίας.

β) Τήν παροχή χρηματικής βοήθειας και άλλων υπηρεσιών προς τους δυσπραγούντες πολίτες της Δημοκρατίας με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών.

Η παροχή βοήθειας σε είδος προς τους έκτοπισθέντες πολίτες αποτελεί εύθύνη της Υπηρεσίας Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Έκτοπισθέντων, ενώ το έργο της διεξαγωγής κοινωνικοοικονομικών

ἔρευνῶν γιὰ τὴ διαπίστωση τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκτοπιθεμένων καὶ τῆς παροχῆς χρηματικῆς βοήθειας σ' αὐτοὺς ἐπιτελεῖται ἀπὸ τὸ Τμήμα Ἑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας, ποῦ διαθέτει τοὺς ἀπαιτούμενους μηχανισμοὺς σὰν ἀρμόδιο γιὰ τὴ χορήγηση χρηματικῆς βοήθειας πρὸς τοὺς δυσπραγοῦντες πολίτες, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν κανένα πόρο ζωῆς.

Τὸ Βίβλικό Ταμεῖο Ἀνακουφίσεως βρέσκεται κ' ἔτι ἀπὸ τῆ Διοίκηση τοῦ Ἑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Β Η Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Στά πλαίσια τῆς σύντομης αὐτῆς ἀνασκόπησης τῶν δραστηριοτήτων τοῦ τμήματος Κοινωνικῆς Εὐημερίας ἔγινε μιὰ ἐκτίμηση τῆς κοινωνικῆς κατάστασης, ὅπως διαμορφώθηκε μετὰ τῆ Τουρκικῆ εἰσβολῆ καὶ παρουσιάστηκαν τὰ βασικώτερα στοιχεῖα τῶν προγραμμάτων κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ τῆς ὀργάνωσης καὶ λειτουργίας τοῦ Τμήματος. Σίγουρα ἡ παρουσίαση αὐτῆ δέν ἀποτελεῖ μιὰ πλήρη ἀναφορὰ γιατί καὶ μόνο ἡ παράθεση καὶ ἐξήγηση ὅλων τῶν δεδομένων θά εἶχε σάν ἀποτέλεσμα ἓνα τεράστιο καὶ δυσνόητο τόμο.

Τὰ προγράμματα εἶναι πολύπλοκα μὲ πολλές λεπτομέρειες καὶ ἐξειδικευμένες ὑπηρεσίες πού κάνουν τὸ Κυπριακὸ σύστημα τῶν ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας ἓνα ἀπὸ τὰ πλεῖ πολυπλευρα καὶ ὀλοκληρωμένας' ὀλόκληρο τὸν κόσμο.

Τὰ προγράμματα ἔχουν προληπτικὸ χαρακτήρα, ἔχουν σκοπὸ τὴν πρόληψη τῶν προβλημάτων καὶ τὴν ἀνασυγκρότηση τῆς Κυπριακῆς Κοινωνίας.

Τὸ ἔργο τῆς ἀνασυγκρότησης ἄρχισε μετὰ τὴν Τουρκικὴ εἰσβολή καὶ τὸ Τμήμα εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσει μιὰ βαρεῖα πληγωμένη καὶ ἀγωνιζόμενη κοινωνία, γι' αὐτὸ προσαρμόσε τὰ προγράμμάτῃ του σύμφωνα μὲ τὴν κατάσταση πού ἐπικρατοῦσε.

Τὸ ἔργο τοῦ Γραφείου Εὐημερίας ὑπῆρξε καὶ συνεχίζει νὰ εἶναι ἀξιόλογο πού μαζί μὲ τὴν συνεργασία καὶ ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ καὶ τῆ συνέπεια καὶ ἐργατικὸτητα τῶν Κοινωνικῶν Διευθυντῶν, κατόρθωσε νὰ κρατήσῃ ψηλά τὴν Κυπριακὴ Κοινωνία, πράγμα πολὺ σημαντικό γιὰ μιὰ κοινωνία πού ὑπέστη τόσες καταστροφές καὶ τῆς παρουσιάστηκαν τόσα προβλήματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας
Έγχειρίδιο Λειτουργίας
Λευκωσία 1979
- 2.- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας
"Κοινωνικές έξελεύσεις καί Κοινωνική Εύημερία"
Λευκωσία 1980
- 3.- Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Εύημερίας
Έτήσιες έκθέσεις έτων: 1974-1975, 1976, 1979, 1980
Λευκωσία
- 4.- Υπουργείο Έργας καί Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Έτήσια Έκθεση
Λευκωσία 1980
- 5.- Κοινής Τάξης, Διευθυντής Τμήματος Υπηρεσιών Κοιν. Εύημερίας
Όμιλίες
Λευκωσία 1979
- 6.- Τρισελιώτης Γ.
"Κοινωνική Εύημερία στην Κύπρο"
Λευκωσία 1977

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημόσια Βονήμια
Συναγής Σηρεβίης

Οικονομική Ενη-
μερία Κ Κοινωνι-
κή Αγωγή

Κοινωνική Έργασία
Σηρεβίης Νεοφίης

Αποσπαστικό Κ
Έρευνες

Κλάδος Συνα-
γής Κ Σηρε-
βίης

Κλάδος Σηρε-
βίης Κ
Αναδημν

Κλάδος Συναγής
Κ Σηρεβίης

Κλάδος
Αναδημν
φροντίδας

Κλάδος
Κοινωνική
Αγωγή

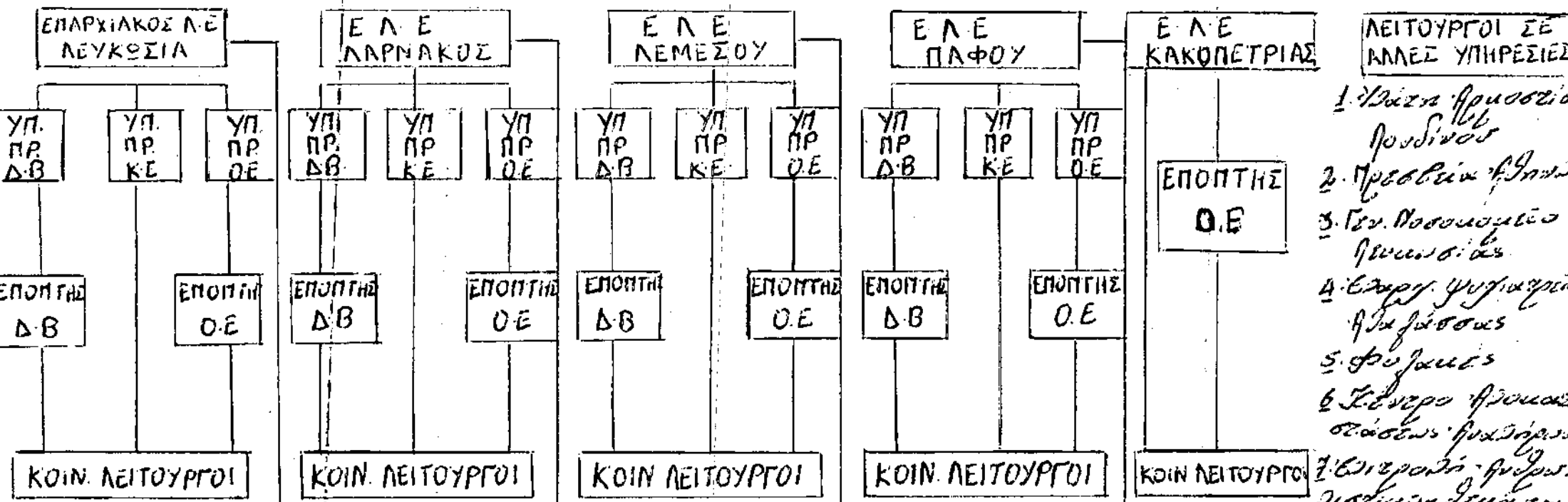
Κλάδος
Κοινωνική
Έργασία

Κλάδος
Σηρεβίης
Νεοφίης

Κλάδος
Αποσπασ-
τικό Κ
Αποσπασ-
τικό

Κλάδος
Έρευνες
Κ
Αποσπασ-
τικό

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

- ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
1. Βάσης Αρμόστια Ρουδίνου
  2. Πρόβλη Α. Γρηγορίου
  3. Γεν. Νοσοκομείο Γεννησιών
  4. Εργ. Υποθηκοφυλάκιο Αρμόστιας
  5. Φοιτητές
  6. Στέγαση Αρμόστιας Ομάδα Αρμόστιας
  7. Εργαστήριο Αρμόστιας Διοίκησης Αρμόστιας

- ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ**
1. Μαθητική Ομάδα
  2. Ζωνώνες Νέων
  3. Πρόγραμμα για μετ. φοιτητές Λευκωσίας "Νέα Εφεύρεση"
  4. Ομάδες Περιφέρειων
  5. Κοινωνικά Κέντρα Εφημερίας

- ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΑΡΝΑΚΟΣ**
1. Μαθητική Ομάδα
  2. Ομάδες Ηλικιωμένων & Αρμόστιας
  3. Κοινωνικά Κέντρα Εφημερίας

- ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ**
1. Μαθητική Ομάδα
  2. Ομάδες Ηλικιωμένων & Αρμόστιας
  3. Κοινωνικά Κέντρα Εφημερίας

- ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΦΟΥ**
1. Μαθητική Ομάδα
  2. Ζωνώνες Νέων
  3. Ομάδα Νεανίσκων
  4. Ομάδες Ηλικιωμένων & Αρμόστιας
  5. Κοινωνικά Κέντρα Εφημερίας

- ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ**
- ΥΠ. Π.Ρ.: Υπηρεσίες Προγράμματος
  - Λ.Ε.: Περιφερειακή Εφημερία
  - Κ.Ε.: Κοινωνική Εφημερία Προβλεπόμενες Νέοι
  - Δ.Β.: Διεύθυνση Βοηθημάτων
  - Ο.Ε.: Οικονομική Εφημερία
  - * Διά των Κέντρων Εφημερίας Συντακτών Κέντρα Νέοι & Αρμόστιας

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Πρόγραμμα σίτισης
 νεικίτη ευημερία
 κοινωτική φροντίδα
 2 ειδών 13 ΒΝΕ

Πρωινή στήλη
 1 Διαδύτεια
 2 Β Διαδύτεια
 1 Οικονομικός
 3 Οικιακοί βοηθοί

Στήλη Νέα Εργασία
 1 Διαδύτεια
 1 Β Διαδύτεια
 30 Πολυμοίμοι
 6 Οικιακοί βοηθοί

Εργασιακή Στήλη
 1 Διαδύτεια
 1 Οικιακοί βοηθοί

Πρόγραμμα Κοινωνικής
 Ευημερίας &
 Προστασίας
 1 Είδος 4 ΒΝΕ

Κοιν. Κέντρο Βιωμα-
 τίας Αφροαφήση κκε
 1 συζατιστής
 1 Διαδύτεια
 3 Πολυμοίμοι
 2 Οικιακοί βοηθοί

ΚΚΕ Εργασιακή II
 1 συζατιστής
 1 Διαδύτεια
 3 Πολυμοίμοι
 2 Οικιακοί βοηθοί

ΚΚΕ Αφροαφήση
 1 συζατιστής
 1 Διαδύτεια
 3 Πολυμοίμοι
 2 Οικιακοί βοηθοί

ΚΚΕ Προστασίας
 1 συζατιστής
 1 Διαδύτεια
 3 Πολυμοίμοι
 2 Οικιακοί βοηθοί

10 Κέντρα Νεότητας

Πρόγραμμα Δημοσίων
 Βελτιώσεων 13 εί-
 δων 1 Εργασιακή
 2 Ειδών 12 ΒΝΕ

Υπηρεσία Υπερηφών
 3 ΒΝΕ
 Αγία Αφροαφήση
 Αγία Προστασίας
 1 Διαδύτεια
 1 Β Διαδύτεια
 1 Οικονομικός
 3 Πολυμοίμοι
 1 υδραγωγός
 14 Β Πολυμοίμοι
 5 Οικιακοί βοηθοί

1 Β Διαδύτεια
 1 Οικονομικός
 14 Β Πολυμοίμοι
 5 Οικιακοί βοηθοί
 1 Β Διαδύτεια
 1 Οικονομικός
 14 Β Πολυμοίμοι
 5 Οικιακοί βοηθοί

Είδος
 Κοινωνικός
 Υπηρεσίες

Κέντρο
 1 ΒΝΕ

Κέντρο αφο-
 ρισμένων
 1 ΒΝΕ

Υπηρεσία
 5 ΔΕ

Συνολικό Νοσο-
 κομείο
 1 ΔΕ 1 ΒΝΕ

Αρχείο

Προστασία

ΒΝΕ: Βοηθός
 λειτουργός ευη-
 μερίας
 ΔΕ: Λειτουργός

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΝΕΚΡΟΣΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

με ιδίαιτες μετ' αμείνων ενέργειαι

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΟΙΝΟΤ. ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

επίτα ενθροσώδους

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

επιτά

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

επίτα ενθροσώδους

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

επιτά

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

επίτα ενθροσώδους

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

επιτά

ΑΞΙΟΜΑΤΟΥΧΟΥΣ
(ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ)

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΟΛΙΑΣ

ΝΕΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Γενική συνέλευση έδρας

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

επιλογή 7-μελή

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

έριξε 1 (έκπ) ενδιαφέρον

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

επιλογή 7-μελή

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

έριξε ενδιαφέρον

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΔΙΟΙΚΟΥΣΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ
Ε.Ε.Κ.Ν.

ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

*έριξε ενδιαφέρον από
έκπ. διοίκους Ε.Ε.Κ.Ν.*

έριξε ενδιαφέρον

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

*έκπ. από
Ε.Ε.Κ.Ν.*

επιλογή

ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ
(ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ)

Παραστατική εικόνα του μεγέθους της ιδιωτικής
 και δημόσιας της Παιδείας στην Ελλάδα

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ 1974

<u>Παραδοσιακά Προγράμματα</u> <u>πρίν το 1974</u>	<u>Με βάση τον αριθμό</u> <u>των μαθητών</u>	<u>Με βάση τον αριθμό</u> <u>των δασκάλων</u>
1. Παιδεία στο γραμμάτιο σε όλες τις ηλικίες σε ύψιστο επίπεδο	X	
2. Υποχρεωτική	X	
3. Εκπαίδευση	X	
4. Διμερής εκπαίδευση στο γραμμάτιο	X	
5. Μεθυστική εκπαίδευση στο γραμμάτιο	X	
6. Δημόσια Βιβλιοθήκη & Ενοχική Παιδεία		X
7. Κοινωνική Εργασία & Μελέτη		X
8. Προληπτική Εργασία		X
9. Προληπτικό Πρόγραμμα Προβλημάτων		X
10. Μεθυστική εκπαίδευση στο γραμμάτιο		X
<u>Νέα Προγράμματα εισαχθέντα μετά το 1974</u>		
1. Ολοκληρωμένη Παιδ. Διμερής εκπαίδευση στο γραμμάτιο	X	
2. Δημόσια Βιβλιοθήκη	X	
3. Παιδεία για την Οικονομία & την Παιδεία	X	X
4. Προστασία Παιδιών από σοβαρή Παθολογική κατάσταση	X	
5. Κοινωνική Εργασία, Κοινωνική Εργασία		X
Κοινωνική Εργασία		X
Εργασία Μελέτης		X
6. Προγραμματισμός της εκπαίδευσης		X
7. Ολοκληρωμένη Παιδεία Παιδιών από 0-6 ετών		X
8. Ενοχική εκπαίδευση για τον παιδαγωγικό και κοινωνικό χαρακτήρα		X

(Β) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ 1974

	1974	1976	1979	1981
Σουβενιρίο	627,500	194,000	385,000	598,000
Αναμνηστικά	50,500	58,000	150,000	201,000
Επίσημο χαρτί		5398,000	2500,000	2,910,000
Αναμνηστικά				
Σύνολο	678,000	5650,000	3035,000	3709,000

(Γ) ΦΟΡΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ *Επίσημο χαρτί*

ΤΟΜΕΑΣ	1973	1976	1979	1981
Διεύθυνση Βοηθημάτων	4.383	24,023	9,290	5984
Οικογενειακή επίσημη	1.107	1.778	2.383	2.799
Επίσημο σε Κρατική				
Γράμματα	193	418	998	962
Επίσημο Κρατική				
Γράμματα	12	19	31	44
Οργανισμός Κοινωνικών				
της Βουλγαρίας	57	58	130	85
Κέντρο Μελέτης	26	43	76	30

Δ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ

	1974	1976	1979	1981
Επαγγελματικό	79	243	229	219
Γραμματικό	43	211	258	311
Γραφειακό	28	45	102	85